

Úradný vestník

Európskej únie

L 315

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 55

14. novembra 2012

Obsah

I *Legislatívne akty*

SMERNICE

- ★ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES ⁽¹⁾..... 1**
- ★ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV 57**
- ★ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/30/EÚ z 25. októbra 2012 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení ⁽¹⁾ 74**

Cena: 4 EUR

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

I

(Legislatívne akty)

SMERNICE

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2012/27/EÚ

z 25. októbra 2012

o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

cieschopnosť priemyslu v Únii, podporiť hospodársky rast a vytvárať vysokokvalitné pracovné miesta vo viacerých sektoroch súvisiacich s energetickou efektívnosťou.

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

- (2) V záveroch Európskej rady z 8. a 9. marca 2007 sa zdôraznila potreba zlepšiť energetickú efektívnosť v Únii, aby sa do roku 2020 dosiahol cieľ usporiť 20 % primárnej energetickej spotreby Únie v porovnaní s prognózami. V záveroch Európskej rady zo 4. februára 2011 sa zdôrazňuje, že cieľ zlepšiť energetickú efektívnosť do roku 2020 o 20 %, ktorý Európska rada schválila v júni 2010 a ktorého doterajšie plnenie nie je dostačujúce, sa musí dosiahnuť. Prognózy z roku 2007 uvádzali primárnu energetickú spotrebu v roku 2020 v objeme 1 842 Mtoe. Zníženie o 20 % znamená 1 474 Mtoe v roku 2020, t. j. zníženie o 368 Mtoe v porovnaní s prognózami.

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Európska únia stojí pred bezprecedentnými výzvami vyplývajúcimi zo zvýšenej závislosti od dovozov energie a obmedzených zdrojov energie, ako aj z potreby zmierniť zmenu klímy a prekonať ekonomickú krízu. Energetická efektívnosť je cenným prostriedkom na reakciu na tieto výzvy. Zlepšuje sa ňou bezpečnosť dodávky Únie znížením primárnej energetickej spotreby a znížením dovozov energie. Pomáha znížiť emisie skleníkových plynov nákladovo efektívnym spôsobom, a tým zmierniť zmenu klímy. Prechodom na energeticky efektívnejšie hospodárstvo by sa tiež malo zrýchliť šírenie inovačných technologických riešení a zlepšiť konkuren-

- (3) V záveroch Európskej rady zo 17. júna 2010 sa potvrdil cieľ energetickej efektívnosti ako jeden z hlavných cieľov novej stratégie Únie pre zamestnanosť a inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast („stratégia Európa 2020“). V rámci tohto procesu a na účely plnenia tohto cieľa na vnútroštátnej úrovni sú členské štáty povinné stanoviť v úzkej spolupráci s Komisiou svoje národné ciele a uviesť vo svojich národných programoch reforiem spôsob, ako ich chcú dosiahnuť.
- (4) V oznámení Komisie z 10. novembra 2010 o stratégii Energia 2020 sa energetická efektívnosť uvádza ako hlavný prvok energetickej stratégie Únie na rok 2020 a vymedzuje sa v ňom potreba novej stratégie energetickej efektívnosti, ktorá umožní všetkým členským štátom oddeliť využívanie energie od hospodárskeho rastu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 24, 28.1.2012, s. 134.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 54, 23.2.2012, s. 49.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. septembra 2012 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 4. októbra 2012.

- (5) Vo svojom uznesení z 15. decembra 2010 o revízií akčného plánu pre energetickú efektívnosť Európsky parlament vyzval Komisiu, aby do svojho revidovaného akčného plánu pre energetickú efektívnosť zahrnula opatrenia potrebné na preklopenie medzier, aby sa celkový cieľ Únie v energetickej efektívnosti dosiahol v roku 2020.
- (6) Jednou z iniciatív stratégie Európa 2020 je hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“, ktorú prijala Komisia 26. januára 2011. V tejto iniciatíve sa energetická efektívnosť označuje za hlavný prvok zabezpečenia udržateľnosti využívania zdrojov energie.
- (7) V záveroch Európskej rady zo 4. februára 2011 sa uznalo, že plnenie cieľa Únie v energetickej efektívnosti nie je dostačujúce a že je potrebné odhodlané konanie v snahe zúročiť značný potenciál na dosiahnutie väčších úspor energie v oblasti budov, dopravy a výrobných procesov. V týchto záveroch sa tiež stanovuje, že do roku 2013 sa preskúma plnenie cieľa Únie v oblasti energetickej efektívnosti a v prípade potreby sa zväžia ďalšie opatrenia.
- (8) Komisia 8. marca 2011 prijala oznámenie s názvom Plán energetickej účinnosti na rok 2011. V tomto oznámení sa potvrdilo, že Únia nie je na správnej ceste k dosiahnutiu svojho cieľa energetickej efektívnosti. Je to tak aj napriek pokroku v rámci národných politík energetickej efektívnosti uvedených v prvých národných akčných plánoch energetickej efektívnosti, ktoré členské štáty predložili na základe požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES z 5. apríla 2006 o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách⁽¹⁾. Aj úvodná analýza druhých akčných plánov potvrdzuje, že Únia nie je na správnej ceste. Na účely nápravy sa v pláne energetickej účinnosti 2011 vymedzila séria politík a opatrení energetickej efektívnosti, ktoré zahŕňajú celý energetický reťazec vrátane výroby, prenosu a distribúcie energie, vedúcu úlohu verejného sektora v oblasti energetickej efektívnosti, budovy a spotrebiče, priemysel a potrebu umožniť koncovým odberateľom riadiť svoju spotrebu energie. Energetická efektívnosť v odvetví dopravy sa súběžne hodnotila v Bielej knihe o doprave prijatej 28. marca 2011. Najmä v rámci iniciatívy č. 26 z Bielej knihy sa požadujú vhodné normy pre emisie CO₂ z vozidiel všetkých druhov dopravy doplnené v prípade potreby požiadavkami na energetickú efektívnosť s cieľom pokryť všetky typy pohonných systémov.
- (9) Komisia 8. marca 2011 prijala aj plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050, v ktorom uviedla, že je potrebné zamerať sa viac na energetickú efektívnosť aj z tohto hľadiska.
- (10) V tejto súvislosti je potrebné aktualizovať právny rámec Únie pre energetickú efektívnosť smernicou sledujúcou celkový cieľ energetickej efektívnosti, ktorým je do roku 2020 dosiahnuť 20 % úsporu z primárnej energetickej spotreby Únie a uskutočňovať ďalšie zlepšenia energetickej efektívnosti po roku 2020. Na tieto účely by sa mal touto smernicou vytvoriť spoločný rámec na podporu energetickej efektívnosti v Únii a mali by sa v nej stanoviť konkrétne opatrenia na vykonanie niektorých návrhov obsiahnutých v pláne energetickej efektívnosti na rok 2011 a dosiahnutie významného nerealizovaného potenciálu úspor energie, ktorý sa v tomto pláne identifikuje.
- (11) V rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady č. 406/2009/ES z 23. apríla 2009 o úsilí členských štátov znížiť emisie skleníkových plynov s cieľom splniť záväzky Spoločenstva týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov do roku 2020⁽²⁾ sa požaduje, aby Komisia do roku 2012 podala správu a posúdila pokrok Únie a jej členských štátov na ceste k zníženiu spotreby energie o 20 % do roku 2020 v porovnaní s prognózami. V tomto rozhodnutí sa ďalej uvádza, že s cieľom pomôcť členským štátom pri plnení záväzkov Únie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov by Komisia do 31. decembra 2012 mala navrhnúť buď prísnejšie, alebo nové opatrenia na urýchlenie zlepšení v oblasti energetickej efektívnosti. Touto smernicou sa reaguje na túto požiadavku. Prispieva sa ňou aj k dosiahnutiu cieľov stanovených v pláne prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050, a to najmä znížením emisií skleníkových plynov zo sektora energetiky, ako aj k dosiahnutiu výroby elektriny s nulovými emisiami do roku 2050.
- (12) Využitie celého existujúceho potenciálu úspor energie, ktorý zahŕňa úspory v dodávkach energie a v sektoroch konečnej spotreby, si vyžaduje integrovaný prístup. Zároveň by sa mali posilniť ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/8/ES z 11. februára 2004 o podpore kogenerácie založenej na dopyte po využiteľnom teple na vnútornom trhu s energiou⁽³⁾ a smernice 2006/32/ES.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 114, 27.4.2006, s. 64.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 136.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 52, 21.2.2004, s. 50.

- (13) Bolo by vhodnejšie, ak by sa 20 % cieľ energetickej efektívnosti dosiahol v dôsledku kumulovaného vykonávania špecifických vnútroštátnych a európskych opatrení podporujúcich energetickú efektívnosť v rôznych oblastiach. Členské štáty by mali mať povinnosť stanoviť indikatívne národné ciele, schémy a programy týkajúce sa energetickej efektívnosti. Tieto ciele a individuálne úsilie každého členského štátu spolu s údajmi o dosiahnutom pokroku by mala hodnotiť Komisia s cieľom posúdiť pravdepodobnosť dosiahnutia celkového cieľa Únie a mieru, v akej sú individuálne snahy dostatočné na splnenie spoločného cieľa. Komisia by preto mala pozorne sledovať vykonávanie národných programov energetickej efektívnosti prostredníctvom svojho revidovaného legislatívneho rámca a v rámci procesu Európa 2020. Členské štáty by pri stanovení indikatívnych národných cieľov energetickej efektívnosti mali byť schopné zohľadniť vnútroštátne okolnosti, ktoré majú vplyv na primárnu energetickú spotrebu, ako napr. zostávajúci nákladovo efektívny potenciál úspor energie, zmeny v dovoze a vývoze energie, rozvoj všetkých obnoviteľných zdrojov energie, jadrovej energie, zachytávania a ukladania oxidu uhličitého a skoré opatrenia. Pri vykonávaní modelových situácií by Komisia mala konzultovať s členskými štátmi odhady modelov a návrhy výsledkov modelov včas a transparentne. Je potrebné zlepšiť modelovanie vplyvu opatrení energetickej efektívnosti a modelovanie fondu a výkonnosti technológií.
- (14) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie⁽¹⁾ sa uvádza, že Cyprus a Malta sa kvôli svojmu ostrovnému a okrajovému charakteru spoliehajú na leteckú dopravu ako na spôsob dopravy, ktorý je pre ich občanov a hospodárstvo nevyhnutný. V dôsledku toho má Cyprus a Malta neúmerne vysoký podiel leteckej dopravy na svojej hrubej konečnej energetickej spotrebe, t. j. viac ako trojnásobok priemeru Spoločenstva v roku 2005, a sú preto neúmerne ovplyvnené súčasnými technologickými a regulačnými obmedzeniami.
- (15) Celkový objem verejných výdavkov sa rovná 19 % hrubého domáceho produktu Únie. Z tohto dôvodu verejný sektor predstavuje dôležitú hnaciu silu pre stimuláciu transformácie trhu smerom k efektívnejším výrobkom, budovám a službám, ako aj na spustenie zmien v správaní občanov a podnikov, pokiaľ ide o spotrebu energie. Okrem toho sa znížením spotreby energie prostredníctvom opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti môžu uvoľniť verejné zdroje na iné účely. Pokiaľ ide o energetickú efektívnosť, verejné subjekty na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni by mali ísť príkladom.
- (16) S ohľadom na závery Rady o pláne energetickej účinnosti na rok 2011 z 10. júna 2011, v ktorých sa zdôrazňuje, že budovy predstavujú 40 % konečnej energetickej spotreby Únie, a s cieľom zaistiť rast a pracovné príležitosti v remeselníckom a stavebnom odvetví, ako aj v produkcii stavebných výrobkov a v profesijných činnostiach, ako je napríklad architektúra, poradenstvo a inžinierstvo, by členské štáty mali stanoviť dlhodobú stratégiu za rok 2020 na mobilizáciu investícií do obnovy bytových a komerčných budov v záujme zlepšenia energetickej hospodárnosti fondu budov. Uvedená stratégia by sa mala týkať nákladovo efektívnej hĺbkovej obnovy sledujúcej renováciu, ktorou by sa dodaná aj konečná energetická spotreba budov znížila o významný percentuálny podiel v porovnaní s úrovňami pred obnovou, čím by sa dosiahla vysoká energetická hospodárnosť. Takéto hĺbkové obnovy by sa mohli vykonávať aj fázovo.
- (17) Je potrebné zvýšiť mieru obnovy budov, pretože existujúci fond budov predstavuje oblasť s najväčším potenciálom úspory energie. Okrem toho sú budovy rozhodujúcim prvkom pri dosahovaní cieľa Únie znížiť emisie skleníkových plynov o 80 až 95 % do roku 2050 v porovnaní s rokom 1990. Budovy vo vlastníctve verejných subjektov predstavujú značný podiel z fondu budov a verejnosť ich vníma veľmi intenzívne. Preto je vhodné stanoviť ročnú mieru obnovy budov, ktoré na území členského štátu vlastní a využívajú ústredné orgány štátnej správy, s cieľom zlepšiť ich energetickú hospodárnosť. Touto mierou obnovy by nemali byť dotknuté povinnosti týkajúce sa budov s takmer nulovou spotrebou energie, stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov⁽²⁾. Povinnosťou obnoviť budovy vo vlastníctve ústredných orgánov štátnej správy v tejto smernici sa dopĺňa uvedená smernica, ktorá sa od členských štátov vyžaduje, aby sa v prípade existujúcich budov, ktoré prechádzajú významnou obnovou, zabezpečilo zlepšenie ich energetickej hospodárnosti tak, aby spĺňali minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť. Členské štáty by mali možnosť prijať alternatívne nákladovo efektívne opatrenia na dosiahnutie rovnocenného zlepšenia energetickej hospodárnosti budov vo vlastníctve svojich ústredných orgánov štátnej správy. Povinnosť obnoviť podlahovú plochu budov ústredných orgánov štátnej správy by sa mala vzťahovať na orgány štátnej správy, ktorých právomoci sa vzťahujú na celé územie členského štátu. Ak v dotknutom členskom štáte v rámci danej právomoci neexistuje orgán štátnej správy, ktorý sa vzťahuje na celé územie, povinnosť by sa mala vzťahovať na tie orgány štátnej správy, ktorých právomoci sa spolu vzťahujú na celé územie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13.

- (18) Množstvo obcí a iných verejných subjektov v členských štátoch už zaviedlo integrované prístupy k úsporám energie a dodávkam energie, napríklad prostredníctvom akčných plánov pre udržateľnú energiu, ako sú napr. plány, ktoré boli vypracované v rámci iniciatívy Dohovor primátorov a starostov, ako aj integrované urbanistické prístupy, ktoré presahujú rámec individuálnych zásahov do budov alebo druhov dopravy. Členské štáty by mali podporovať obce a iné verejné subjekty, aby prijímali integrované a udržateľné plány energetickej efektívnosti s jasnými cieľmi, zapájali občanov do ich tvorby a realizácie a primerane ich informovali o ich obsahu a pokroku v dosahovaní cieľov. Takéto plány môžu priniesť významné úspory energie, najmä ak sa vykonávajú v rámci systémov energetickeho manažérstva, ktoré umožňujú príslušným verejným subjektom lepšie riadiť svoju spotrebu energie. Mala by sa podporovať výmena skúseností medzi mestami, obcami a inými verejnými subjektmi, pokiaľ ide o inovačnejšie skúsenosti.
- (19) Pokiaľ ide o nákup určitých výrobkov a služieb a nákup a prenájom budov, ústredné orgány štátnej správy, ktoré uzatvárajú zmluvy o verejných prácach, dodávkach tovaru alebo služieb, by mali ísť príkladom a rozhodovať o energetickej efektívnosti nákupov. Malo by sa to týkať orgánov štátnej správy s právomocami s pôsobnosťou na celom území členského štátu. Ak v dotknutom členskom štáte neexistuje orgán štátnej správy s danou právomocou s pôsobnosťou na celom území, povinnosť by sa mala vzťahovať na tie orgány štátnej správy, ktorých právomoci sa spolu vzťahujú na celé územie. Tým by však nemali byť dotknuté ustanovenia smerníc Únie o verejnom obstarávaní. V prípade výrobkov, na ktoré sa nevzťahujú požiadavky na energetickej efektívnosť pri nákupe stanovené v tejto smernici, by členské štáty mali nabádať verejné subjekty, aby pri nákupe zohľadnili energetickej efektívnosť.
- (20) V rámci posúdenia možnosti zriadenia systému tzv. bielych certifikátov na úrovni Únie sa ukázalo, že v súčasnej situácii by takýto systém vytváral nadmerné administratívne náklady a že existuje riziko, že úspory energie by sa sústredili v niekoľkých členských štátoch a neprejavili by sa v celej únii. Cieľ takéhoto systému na úrovni Únie by bolo možné lepšie dosiahnuť, aspoň v tejto fáze, prostredníctvom národných povinných schém energetickej efektívnosti pre energetické podniky alebo iných alternatívnych politických opatrení, ktorými sa usporí rovnaké množstvo energie. Pokiaľ ide o úroveň ambície takýchto schém, je vhodné, aby sa ustanovila v spoločnom rámci na úrovni Únie a poskytovala členským štátom významnú mieru flexibility, aby sa plne zohľadňovala vnútroštátna organizácia účastníkov trhu, osobitný kontext energetickeho sektora a zvyky koncových odberateľov. Spoločný rámec by mal energetickým podnikom dať možnosť ponúkať energetické služby všetkým koncovým odberateľom, nielen tým, ktorým predávajú energiu. Tým sa zväčšuje konkurencia na trhu s energiou, pretože energetické podniky môžu odlišiť svoj produkt poskytovaním doplnkových energetických služieb. Spoločný rámec by mal umožniť členským štátom, aby do svojej vnútroštátnej schémy zahrnuli požiadavky, ktoré sledujú sociálne ciele, najmä aby sa zabezpečilo, že zraniteľní odberatelia budú mať prístup k výhodám, ktoré poskytuje lepšia energetická efektívnosť. Členské štáty by mali na základe objektívnych a nediskriminujúcich kritérií určiť, ktorí distribútori energie alebo maloobchodné energetické spoločnosti by mali mať povinnosť dosiahnuť cieľ úspory konečnej energie ustanovený v tejto smernici.
- Členské štáty by najmä mali mať možnosť rozhodnúť, že takúto povinnosť neuložia malým distribútorom energie, malým maloobchodným energetickým spoločnostiam a malým energetickým odvetviam, aby sa predišlo nadmernému administratívne zaťaženiu. V oznámení Komisie z 25. júna 2008 sa stanovujú zásady, na ktoré by mali prihliadať členské štáty, ktoré sa rozhodnú túto možnosť neuplatňovať. Ako spôsob podpory národných iniciatív energetickej efektívnosti by si povinné strany národných povinných schém energetickej efektívnosti mohli plniť svoje povinnosti ročnými príspevkami do národných fondov energetickej efektívnosti vo výške rovnajúcej sa investíciám požadovaným podľa schémy.
- (21) Vzhľadom na všeobecnú dôležitosť obnovy udržateľnosti verejných financií a fiškálnej konsolidácie by sa v rámci vykonávania konkrétnych opatrení v pôsobnosti tejto smernice na úrovni členských štátov na základe analýzy a hodnotenia na príslušnej úrovni malo náležite prihliadať na nákladovú efektívnosť realizácie opatrení energetickej efektívnosti.
- (22) Požiadavka dosiahnuť úspory z ročného množstva energie predanej koncovým odberateľom v porovnaní s množstvom energie z predaja, ktorý by sa bol uskutočnil, nepredstavuje obmedzenie predaja ani spotreby energie. Členské štáty by mali možnosť vylúčiť všetku predanú energiu alebo časť predanej energie, ktorá sa využíva pri priemyselných činnostiach uvedených v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve⁽¹⁾, na účely výpočtu množstva energie predanej koncovým odberateľom, pretože sa uznáva, že isté odvetvia alebo pododvetvia v rámci týchto činností môžu byť vystavené značnému riziku úniku uhlíka. Je vhodné, aby si členské štáty boli vedomé nákladov na schému s cieľom byť schopné presne posúdiť náklady na opatrenia.

(1) Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32.

- (23) Bez toho, aby boli dotknuté požiadavky článku 7, a s cieľom obmedziť administratívne zaťaženie môže každý členský štát zhrnúť všetky jednotlivé opatrenia politiky určené na vykonanie článku 7 do komplexného národného programu energetickej efektívnosti.
- (24) Na využitie potenciálu úspor energie v určitých segmentoch trhu, v ktorých sa spravidla energetické audity komerčne neponúkajú [napríklad v malých a stredných podnikoch (MSP)], by členské štáty mali vypracovať programy, ktorými sa MSP budú nabádať na to, aby energetické audity absolvovali. Energetické audity by mali byť pre veľké podniky povinné a pravidelné, pretože úspory energie môžu byť značné. Pri energetických auditoch by sa malo prihliadať na príslušné európske alebo medzinárodné normy, ako napríklad EN ISO 50001 (systémy energetickeho manažérstva) alebo EN 16247-1 (energetické audity), alebo EN ISO 14000 (systémy environmentálneho manažérstva) v prípade zahrnutia energetickeho auditu, aby tak boli v súlade aj s ustanoveniami prílohy VI k tejto smernici, pretože takéto ustanovenia nepresahujú požiadavky týchto príslušných noriem. V súčasnosti sa pracuje na osobitnej európskej norme pre energetické audity.
- (25) V prípade, že energetické audity vykonávajú vnútroprávkoví odborníci, je z hľadiska potrebnej nezávislosti nevyhnutné, aby títo odborníci neboli priamo zapojení do činnosti, ktorá je predmetom auditu.
- (26) Pri navrhovaní opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti by sa mali zohľadňovať prínosy a úspory z efektívnosti dosiahnuté vďaka rozsiahlemu uplatňovaniu nákladovo efektívnych technologických inovácií, ako sú napríklad inteligentné meracie zariadenia. Ak boli inteligentné meracie zariadenia nainštalované, spoločnosti by ich nemali využívať na neopodstatnené spätné vyúčtovanie.
- (27) Pokiaľ ide o elektrinu a v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou⁽¹⁾, keď sa inštalácia inteligentných meracích zariadení vyhodnotí pozitívne, do roku 2020 sa inteligentné meracie systémy nainštalujú aspoň u 80 % spotrebiteľov. Pokiaľ ide o plyn a v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom⁽²⁾, keď sa inštalácia inteligentných meracích systémov vyhodnotí pozitívne, členské štáty alebo akýkoľvek príslušný orgán, ktorý určia, vypracujú harmonogram zavádzania inteligentných meracích systémov.
- (28) Používanie individuálnych meradiel alebo pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov na meranie individuálnej spotreby tepla v bytových domoch napájaných zo systému centralizovaného zásobovania teplom alebo lokálnym ústredným vykurovaním je výhodné, ak koncoví odberatelia disponujú prostriedkami na riadenie svojej individuálnej spotreby. Ich použitie teda dáva zmysel len v budovách, v ktorých sú vykurovacie telesá vybavené regulačnými ventilmi s termostatickými hlavicami.
- (29) V niektorých bytových domoch napájaných zo systému centralizovaného zásobovania teplom alebo lokálnym ústredným vykurovaním by bolo použitie presných individuálnych meradiel tepla technicky zložité a nákladné, pretože teplá voda používaná na vykurovanie vstupuje do bytov a vystupuje z nich na viacerých miestach. Možno predpokladať, že individuálne meranie spotreby tepla v bytových domoch je napriek tomu technicky možné, ak by si montáž individuálnych meradiel nevyžadovala zmenu v teplovodnom potrubnom rozvoje vykurovania budovy. V takýchto budovách možno merania individuálnej spotreby tepla vykonávať prostredníctvom individuálnych pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov namontovaných na každom vykurovacom telese.
- (30) V smernici 2006/32/ES sa od členských štátov vyžaduje zabezpečiť, aby sa koncovým odberateľom poskytli za konkurencieschopné ceny individuálne meradlá, ktoré presne zobrazujú ich skutočnú spotrebu energie a poskytujú informácie o skutočnej dobe využívania. Vo väčšine prípadoch sa táto požiadavka uplatňuje pod podmienkou, že je to technicky možné, finančne rozumné a primerané vzhľadom na možné úspory energie. Takéto individuálne meradlá by sa však mali poskytnúť vždy, keď sa zriadi pripojenie v novej budove alebo ak budova prejde významnou obnovou podľa vymedzenia v smernici 2010/31/EÚ. V smernici 2006/32/ES sa tiež vyžaduje, aby sa jasné vyúčtovanie na základe skutočnej spotreby poskytovalo dostatočne často na to, aby odberatelia mohli použitie energie regulovať.
- (31) Smernicami 2009/72/ES a 2009/73/ES sa od členských štátov požaduje, aby zabezpečili zavedenie inteligentných meracích systémov s cieľom pomôcť spotrebiteľom aktívne sa zúčastňovať na trhoch s dodávkami elektriny a zemného plynu. Pokiaľ ide o elektrinu, keď sa inštalácia inteligentných meracích zariadení vyhodnotí ako nákladovo efektívna, do roku 2020 sa inteligentné meracie systémy nainštalujú aspoň u 80 % spotrebiteľov. Pokiaľ ide o zemný plyn, neudáva sa žiadny termín, no musí sa pripraviť harmonogram. V uvedených smerniciach sa tiež stanovuje, že koncoví odberatelia musia byť riadne informovaní o skutočnej spotrebe elektriny/plynu a nákladoch, a to dostatočne často na to, aby boli schopní svoju spotrebu regulovať.

(1) Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55.

(2) Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 94.

- (32) Vplyv ustanovení o meraní a vyúčtovaní uvedených v smerniciach 2006/32/ES, 2009/72/ES a 2009/73/ES na úsporu energie je obmedzený. Tieto ustanovenia vo viacerých oblastiach Únie nevedli k tomu, aby odberatelia dostávali aktuálne informácie o svojej spotrebe energie alebo vyúčtovanie na základe skutočnej spotreby vo frekvencii, ktorá je podľa štúdií potrebná na to, aby odberatelia mohli regulovať svoje využívanie energie. Čo sa týka vykurovania priestorov a teplej vody v bytových domoch, nedostatočná jasnosť uvedených ustanovení viedla tiež k viacerým sťažnostiam občanov.
- (33) V záujme posilnenia postavenia koncových odberateľov v súvislosti s prístupom k informáciám z merania a vyúčtovania ich individuálnej spotreby energie je s ohľadom na príležitosti, ktoré sa spájajú so zavádzaním inteligentných meracích systémov a inštaláciou inteligentných meracích zariadení v členských štátoch, dôležité, aby požiadavky stanovené pre túto oblasť v práve Únie boli jasnejšie. Malo by to pomôcť znížiť náklady na zavádzanie inteligentných meracích systémov s funkciami, ktoré zvyšujú úsporu energie a podporujú rozvoj trhov pre energetické služby a riadenie spotreby. Zavedením inteligentných meracích systémov sa umožňuje vyúčtovanie na základe skutočnej spotreby. Je však tiež potrebné spresniť požiadavky, ktoré sa týkajú prístupu k informáciám a spravodlivému a presnému vyúčtovaniu na základe skutočnej spotreby, aj pre prípady, keď inteligentné meracie zariadenia nebudú k dispozícii do roku 2020, a to aj v súvislosti s meraním a vyúčtovaním individuálnej spotreby tepla, chladu a teplej vody v budovách so samostatne meranými jednotkami napájaných zo systému centralizovaného zásobovania teplom/chladom alebo z vlastného spoločného vykurovacieho systému nainštalovaného v takýchto budovách.
- (34) Pri navrhovaní opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti by členské štáty mali náležitým spôsobom zohľadniť potrebu zabezpečiť správne fungovanie vnútorného trhu a zosúladeného vykonávania *acquis* v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie.
- (35) Vysokoúčinná kombinovaná výroba a centralizované zásobovanie teplom a chladom predstavujú významný potenciál úspor primárnej energie, ktorý je v Únii do značnej miery nevyužitý. Členské štáty by mali vykonať komplexné posúdenie potenciálu vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a centralizovaného zásobovania teplom a chladom. Tieto posúdenia by sa mali na žiadosť Komisie aktualizovať s cieľom poskytovať investorom informácie o národných plánoch rozvoja, ako aj prispievať k stabilnému a priaznivému investičnému prostrediu. Nové zariadenia na výrobu elektriny a existujúce zariadenia, ktoré sú v značnej miere renovované, alebo ktorých povolenia alebo licencie boli aktualizované, by mali byť po vykonaní analýzy nákladov a prínosov, ktorou sa preukáže prevaha prínosov, vybavené zariadeniami vysokoúčinnnej kombinovanej výroby na využitie odpadového tepla vznikajúceho pri výrobe elektriny. Toto odpadové teplo by potom mohlo byť prostredníctvom sietí centralizovaného zásobovania teplom prepravované tam, kde je to potrebné. Udalosti, na základe ktorých vznikne požiadavka uplatňovať povolovacie kritériá, budú vo všeobecnosti udalosťami, na základe ktorých vznikajú aj požiadavky na povolenia podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách⁽¹⁾ a na povolenie podľa smernice 2009/72/ES.
- (36) V prípade jadrových zariadení alebo zariadení na výrobu elektriny, ktoré majú využívať geologické ukladanie povolené na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého⁽²⁾, môže byť žiaduce, aby boli umiestnené na miestach, kde využitie odpadového tepla vysokoúčinnou kombinovanou výrobou alebo dodávka do systému centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom nie je nákladovo efektívna. Členské štáty by preto mali mať možnosť oslobodiť takéto zariadenia od povinnosti vykonať analýzu nákladov a prínosov na účely jeho vybavenia zariadením umožňujúcim zhodnotenie odpadového tepla prostredníctvom zariadenia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby. Od povinnosti poskytovať teplo by malo byť tiež možné oslobodiť aj špičkové zariadenia vyrábajúce elektrinu a záložné zariadenia, pri ktorých sa plánuje prevádzka menej ako 1 500 prevádzkových hodín ročne ako kľzavý priemer za päťročné obdobie.
- (37) Je vhodné, aby členské štáty podporovali zavádzanie opatrení a postupov na podporu zariadení vysokoúčinnnej kombinovanej výroby s celkovým menovitým tepelným príkonom menším ako 20 MW s cieľom podporiť distribuovanú výrobu energie.
- (38) Vysokoúčinná kombinovaná výroba by mala byť vymedzená prostredníctvom úspor energie dosiahnutých kombinovanou výrobou namiesto samostatnej výroby tepla a elektriny. Vymedzenia pojmov kombinovanej výroby a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby používané v právnych predpisoch Únie by nemali mať vplyv na používanie iných vymedzení pojmov vo vnútroštátnych právnych predpisoch na iné účely, než sú účely príslušných právnych predpisov Únie. Na maximalizáciu úspor energie a zabránenie nevyužitiu príležitostí na úsporu energie by sa mala maximálna pozornosť venovať podmienkam prevádzky zariadení kombinovanej výroby.

(1) Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17.

(2) Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114.

- (39) Na účely zvýšenia transparentnosti pre koncového odberateľa, aby si mohol vybrať medzi elektrinou z kombinovanej výroby a elektrinou vyrobenou inými technológiami, by pôvod vysokoúčinnnej kombinovanej výroby mal byť garantovaný na základe harmonizovaných referenčných hodnôt účinnosti. Systémy záruk pôvodu samy osebe neimplikujú právo využívať vnútroštátne podporné mechanizmy. Je dôležité, aby sa na všetky formy elektriny vyrobenej vysokoúčinnou kombinovanou výrobou mohli vzťahovať záruky pôvodu. Záruky pôvodu by sa mali odlišovať od výmenných certifikátov.
- (40) Najmä pri revízii administratívnych postupov na získanie povolenia na výstavbu zariadenia kombinovanej výroby alebo súvisiacich sietí by sa malo prihliadať na zásadu „najskôr myslieť na malých“, aby sa zohľadnila osobitná štruktúra odvetví kombinovanej výroby a centralizovaného zásobovania teplom a chladom, ktoré zahŕňajú mnoho malých a stredných výrobcov.
- (41) Väčšina podnikov v Únii patrí do kategórie MSP. Pre Úniu predstavujú obrovský potenciál úspor energie. Členské štáty by mali pomáhať MSP prijímať opatrenia energetickej efektívnosti ustanovením ústretového rámca, ktorým im budú poskytovať technickú pomoc a ciele informácie.
- (42) V smernici 2010/75/EÚ sa energetická účinnosť uvádza medzi kritériami na určenie najlepších dostupných techník, ktoré by mali slúžiť ako referencia pre stanovenie podmienok povolenia pre zariadenia, ktoré patria do jej pôsobnosti, vrátane spaľovacích zariadení s celkovým menovitým tepelným príkonom minimálne 50 MW. V uvedenej smernici sa však členským štátom poskytuje možnosť rozhodnúť sa, že pre činnosti uvedené v prílohe I k smernici 2003/87/ES nestanovia požiadavky týkajúce sa energetickej účinnosti s ohľadom na spaľovacie jednotky alebo iné jednotky vypúšťajúce oxid uhličitý v mieste, kde sa nachádzajú. Členské štáty by mohli informácie o úrovniach energetickej účinnosti začleniť do svojich správ podávaných podľa smernice 2010/75/EÚ.
- (43) Členské štáty by mali na základe objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritérií stanoviť pravidlá, ktorými by sa riadilo znášanie a rozdelenie nákladov na pripojenie do sústavy a posilnenia sústavy, ako aj na technické úpravy potrebné na začlenenie nových výrobcov elektriny vyrobenej vysokoúčinnou kombinovanou výrobou, berúc do úvahy usmernenia a predpisy vypracované v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničnú výmenu elektriny⁽¹⁾ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn⁽²⁾. Výrobcom elektriny vysokoúčinnou kombinovanou výrobou by mali mať možnosť vyzvať na predkladanie ponúk na práce súvisiace s pripojením. Mal by sa uľahčiť prístup elektriny vyrobenej vysokoúčinnou kombinovanou výrobou do sústavy, najmä pre malé zariadenia kombinovanej výroby a zariadenia kombinovanej výroby veľmi malých výkonov. V súlade s článkom 3 ods. 2 smernice 2009/72/ES a článkom 3 ods. 2 smernice 2009/73/ES môžu členské štáty uložiť podnikom pôsobiacim v elektroenergetike a plynárenstve povinnosti služby vo verejnom záujme vrátane tých, ktoré sa týkajú energetickej efektívnosti.
- (44) Reakcia strany spotreby je dôležitým nástrojom na zlepšovanie energetickej efektívnosti, pretože významne zvyšuje príležitosti pre spotrebiteľov alebo tretie strany, ktoré sú nimi určené, aby konali v súvislosti so spotrebou a informáciami o vyučtovaní, a tým predstavuje mechanizmus na zníženie alebo posun spotreby, čo vedie k úspore energie v rámci konečnej spotreby a prostredníctvom optimálnejšieho využívania sietí a výrobných aktív aj v rámci výroby, prenosu a distribúcie energie.
- (45) Reakcia strany spotreby môže byť založená na reakciách koncových odberateľov na cenové signály alebo na automatizácii budov. Podmienky reakcie strany spotreby a prístup k nej by sa mali zlepšiť, a to aj pre malých koncových odberateľov. Členské štáty by preto v tejto súvislosti a s ohľadom na pokračujúce zavádzanie inteligentných sietí mali zabezpečiť, aby národné energetické regulačné orgány boli schopné zaistiť, aby sieťové tarify a regulácie stimulovali zvyšovanie energetickej efektívnosti a podporovali dynamickú cenotvorbu pre opatrenia koncových odberateľov v rámci reakcie strany spotreby. Snaha by sa mala zamerať na integráciu trhu a rovnaké príležitosti vstúpiť na trh pre zdroje na strane spotreby (dodávka a spotrebiteľské zaťaženie), ako aj v oblasti výroby. Okrem toho by členské štáty mali zabezpečiť, aby národné energetické regulačné orgány zaujali integrovaný prístup zahŕňajúci potenciálne úspory v sektoroch dodávky energie a konečnej spotreby.
- (46) Na zabezpečenie účinného a včasného vykonávania tejto smernice by mal byť k dispozícii dostatočný počet spoľahlivých odborníkov pôsobiacich v oblasti energetickej efektívnosti, napríklad pokiaľ ide o súlad s požiadavkami na energetické audity a vykonávanie povinných schém energetickej efektívnosti. Členské štáty by preto mali zavádzať certifikačné systémy pre poskytovateľov energetických služieb, energetických auditov a ďalších opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti.

(¹) Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15.

(²) Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36.

- (47) Je potrebné pokračovať v rozvoji trhu s energetickými službami s cieľom zaisťovať dostupnosť dopytu a ponuky energetických služieb. K tomuto cieľu možno prispieť transparentnosťou, napríklad pomocou zoznamov poskytovateľov energetických služieb. Dopyt môžu stimulovať aj vzorové zmluvy, výmena najlepších postupov a usmernenia najmä pre zmluvy o energetickej efektívnosti. Rovnako ako pri iných formách dohôd o financovaní treťou stranou, v zmluve o energetickej efektívnosti sa príjemca energetických služieb vyhne investičným nákladom tým, že použije časť finančnej hodnoty úspor energie na splatenie investícií plne alebo čiastočne uskuťtočnených treťou stranou.
- (48) Je potrebné identifikovať a odstrániť regulačné a neregulačné bariéry využívania zmlúv o energetickej efektívnosti a iných dohôd o financovaní treťou stranou na účely úspory energie. Tieto bariéry zahŕňajú aj účtovné pravidlá a postupy, ktoré bránia tomu, aby sa kapitálové investície a ročné finančné úspory vyplývajúce z opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti primerane odzrkadľovali v účtovníctve počas celého životného cyklu investície. Na vnútroštátnej úrovni by sa mali riešiť aj prekážky obnovy existujúceho fondu budov v dôsledku nejednotnej motivácie rôznych dotknutých aktérov.
- (49) Členské štáty a regióny by sa mali nabádať na plné využívanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na pritiažnutie investícií do opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti. Investície do energetickej efektívnosti majú potenciál prispievať k hospodárskemu rastu, zamestnanosti, inováciám a znižovaniu energetickej chudoby v domácnostiach, a preto pozitívne prispievajú k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Potenciálne oblasti financovania zahŕňajú opatrenia energetickej efektívnosti vo verejných budovách a budovách na bývanie a poskytujú nové zručnosti na podporu zamestnanosti v oblasti energetickej efektívnosti.
- (50) Členské štáty by mali podporovať využívanie nástrojov financovania na podporu cieľov tejto smernice. Takéto nástroje financovania by mohli zahŕňať finančné príspevky a pokuty za neplnenie určitých ustanovení tejto smernice; zdroje pridelené na energetickú účinnosť podľa článku 10 ods. 3 smernice 2003/87/ES; zdroje pridelené na energetickú efektívnosť vo viacročnom finančnom rámci, predovšetkým v Kohéznom fonde, v štrukturálnych fondoch a vo fondoch rozvoja vidieka, a špecializovaných európskych finančných nástrojoch, ako Európsky fond energetickej efektívnosti.
- (51) Nástroje financovania by mohli byť v príslušných prípadoch založené na zdrojoch pridelených na energetickú efektívnosť z dlhopisov na projekty Únie, zdrojoch pridelených na energetickú efektívnosť z Európskej investičnej banky a ďalších európskych finančných inštitúcií, predovšetkým Európskej banky pre obnovu a rozvoj a Rozvojovej banky Rady Európy, zdrojoch získaných z finančných inštitúcií pomocou finančnej páky, verejných zdrojov, a to aj vytvorením regulačných a fiškálnych rámcov na podporu realizácie iniciatív a programov v oblasti energetickej efektívnosti, príjmov ročných pridelených emisných kvót podľa rozhodnutia č. 406/2009/ES.
- (52) Nástroje financovania by mohli predovšetkým využívať tieto príspevky, zdroje a príjmy na umožnenie a podporu súkromných kapitálových investícií, pričom sa opierajú najmä o inštitucionálnych investorov, s tým, že sa pri poskytovaní finančných prostriedkov používajú kritériá na zabezpečenie dosiahnutia environmentálnych aj sociálnych cieľov; využívať inovačné finančné mechanizmy (napríklad záruky na úvery pre súkromný kapitál, záruky na úvery na podporu uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti, granty, zvýhodnené pôžičky a špecializované úverové linky, systémy financovania treťou stranou), ktoré znižujú mieru rizika v súvislosti s projektmi energetickej efektívnosti a umožňujú nákladovo efektívnu obnovu aj v prípade domácností s nízkymi a strednými príjmami; byť napojené na programy alebo agentúry, ktoré zlučujú projekty zamerané na úsporu energie a posudzujú ich kvalitu, poskytujú technickú pomoc, podporujú trh s energetickými službami a pomáhajú vytvárať dopyt spotrebiteľov po týchto službách.
- (53) Nástroje financovania by mohli tiež poskytovať náležité zdroje na podporu programov odbornej prípravy a vydávania osvedčení, ktoré slúžia na zlepšovanie a akreditáciu zručností v oblasti energetickej efektívnosti; poskytovať zdroje na výskum a predvádzanie a urýchlenie zavádzania malých technológií a mikrotechnológií na výrobu energie a na optimalizáciu pripojenia týchto zariadení do sústavy; byť napojené na programy, v rámci ktorých sa vykonáva činnosť na podporu energetickej hospodárnosti vo všetkých obydliach v záujme predchádzania energetickej chudobe a podnecovania majiteľov prenajímaných obydlií, aby poskytovali svoj majetok s čo najvyššou energetickou hospodárnosťou; poskytovať náležité zdroje na podporu sociálneho dialógu a určovania noriem so zameraním na zlepšenie energetickej efektívnosti a zabezpečenie dobrých pracovných podmienok a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- (54) Dostupné finančné nástroje Únie a jej inovačné mechanizmy financovania by sa mali používať na reálne plnenie cieľa, ktorým je zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov verejných subjektov. Členské štáty môžu v tomto ohľade používať svoje príjmy z ročných pridelených emisných kvót podľa rozhodnutia č. 406/2009/ES na rozvoj takýchto mechanizmov na dobrovoľnom základe a pri zohľadnení vnútroštátnych rozpočtových pravidiel.

- (55) Pri plnení 20 % cieľa energetickej efektívnosti bude Komisia musieť monitorovať vplyv nových opatrení na smernicu 2003/87/ES o vytvorení systému Únie obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov (ETS) s cieľom uchovať stimuly v rámci systému ETS, ktorými sa odmeňujú nízkouhlíkové investície, a pripraviť odvetvia, na ktoré sa vzťahuje ETS, na budúce potrebné inovácie. Bude potrebné, aby monitorovala vplyv na tie priemyselné odvetvia, ktoré čelia vysokému riziku úniku uhlíka, ako sa to určuje v rozhodnutí Komisie 2010/2/EÚ z 24. decembra 2009, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES určuje zoznam odvetví a pododvetví, ktoré sa považujú za odvetvia a pododvetvia, ktoré čelia vysokému riziku úniku uhlíka⁽¹⁾, s cieľom zabezpečiť, aby táto smernica podporila rozvoj týchto odvetví, a nie aby mu bránila.
- (56) V smernici 2006/32/ES sa od členských štátov vyžaduje, aby prijali a usilovali sa o dosiahnutie celkového národného indikatívneho cieľa úspor energie vo výške 9 % do roku 2016, ktorý sa má dosiahnuť prostredníctvom zavádzania energetických služieb a ostatných opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti. V uvedenej smernici sa ustanovuje, že druhý plán energetickej efektívnosti prijatý členskými štátmi sa v prípade potreby a vhodnosti doplní o návrhy Komisie týkajúce sa dodatočných opatrení vrátane možného predĺženia doby uplatňovania cieľov. Ak sa v správe zistí, že pokrok pri dosahovaní národných indikatívnych cieľov ustanovených v uvedenej smernici nie je dostatočný, tieto návrhy sa zamerajú na úroveň a povahu cieľov. V posúdení vplyvu sprevádzajúcom túto smernicu sa uvádza, že členské štáty sú na dobrej ceste k dosiahnutiu cieľa vo výške 9 %, čo je podstatne menej ambiciózný cieľ než následne prijatý cieľ úspory energie vo výške 20 % do roku 2020, a preto nie je potrebné zaoberať sa úrovňou cieľov.
- (57) Program Inteligentná energia – Európa zriadený na základe rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1639/2006/ES z 24. októbra 2006, ktorým sa ustanovuje rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)⁽²⁾, poslúžil ako nástroj na vytvorenie napomáhajúceho prostredia pre vhodné vykonávanie udržateľných energetických politík Únie, čím sa odstránili prekážky trhu, ako napríklad nedostatočná informovanosť a kapacita účastníkov trhu a inštitúcií, vnútroštátne technické alebo administratívne prekážky brániace riadnemu fungovaniu vnútorného trhu s energiou, alebo nedostatočne vyvinuté trhy pracovnej sily pripravené na výzvu nízkouhlíkového hospodárstva. Mnohé z týchto prekážok stále existujú.
- (58) S cieľom zúročiť značný potenciál energetickeho významných výrobkov v oblasti úspory energie by sa malo zrýchliť a rozšíriť vykonávanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energetickeho významných výrobkov⁽³⁾ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ z 19. mája 2010 o udávaní spotreby energie a iných zdrojov energetickeho významnými výrobkami na štítkoch a štandardných informáciách o výrobkoch⁽⁴⁾. Priorita by sa mala dať výrobkom poskytujúcim najväčší potenciál úspor energie, ako identifikuje pracovný plán ekodizajnu a prípadná revízia existujúcich opatrení.
- (59) S cieľom ujasniť podmienky, za akých členské štáty môžu stanoviť požiadavky na energetickú hospodárnosť podľa smernice 2010/31/EÚ pri súčasnom dodržiavaní smernice 2009/125/ES a jej vykonávacích opatrení, smernica 2009/125/ES by sa mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť a doplniť.
- (60) Keďže cieľ tejto smernice, a to do roku 2020 dosiahnuť 20 % cieľ Únie v oblasti energetickej efektívnosti a vytvoriť podmienky na ďalšie zlepšovanie energetickej efektívnosti po roku 2020, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov bez prijatia dodatočných opatrení energetickej efektívnosti, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (61) S cieľom umožniť prispôbenie sa technickému pokroku a zmenám v distribúcii zdrojov energie by sa mala Komisii udeliť právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o preskúmanie harmonizovaných referenčných hodnôt účinnosti stanovených na základe smernice 2004/8/ES a v súvislosti s hodnotami, metódami výpočtu, predvoleným koeficientom primárnej energie a požiadavkami v prílohách k tejto smernici. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila vhodné konzultácie, a to aj na expertnej úrovni. Pri príprave a vypracovávaní delegovaných aktov by mala Komisia zabezpečiť súčasné, včasné a vhodné postúpenie príslušných dokumentov Európskemu parlamentu a Rade.
- (62) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie⁽⁵⁾.

(1) Ú. v. EÚ L 1, 5.1.2010, s. 10.

(2) Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 15.

(3) Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10.

(4) Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 1.

(5) Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

- (63) Všetky normatívne ustanovenia smerníc 2004/8/ES a 2006/32/ES by sa mali zrušiť s výnimkou článku 4 ods. 1 až 4 smernice 2006/32/ES a príloh I, III a IV k smernici 2006/32/ES. Tieto ustanovenia, na ktoré je udelená výnimka, by sa mali naďalej uplatňovať až do termínu na dosiahnutie 9 % cieľa. Rovnako by sa mal vypustiť článok 9 ods. 1 a 2 smernice 2010/30/EÚ, v ktorom sa ustanovuje povinnosť členských štátov usilovať sa obstarávať iba také výrobky, ktoré patria do najvyššej triedy energetickej účinnosti.
- (64) Povinnosť transponovať túto smernicu do vnútroštátnych právnych predpisov by sa mala obmedziť na tie ustanovenia, ktoré predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní so smernicami 2004/8/ES a 2006/32/ES. Povinnosť transponovať ustanovenia, ktoré ostali nezmenené, vyplýva z uvedených smerníc.
- (65) Touto smernicou by nemali byť dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov a uplatňovanie smerníc 2004/8/ES a 2006/32/ES.
- (66) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie k vysvetľujúcim dokumentom z 28. septembra 2011 sa členské štáty zavazujú pripojiť v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach jeden alebo viaceré dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi zložkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

PREDMET ÚPRAVY, ROZSAH PÔSOBNOSTI, VYMEDZENIE POJMOV A CIELE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOTI

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa ustanovuje spoločný rámec opatrení na podporu energetickej efektívnosti v Únii s cieľom zabezpečiť, aby sa do roku 2020 dosiahol 20 % hlavný cieľ Únie v oblasti energetickej efektívnosti a aby sa vytvorili podmienky na ďalšie zlepšenie energetickej efektívnosti po tomto roku.

Ustanovujú sa ňou pravidlá určené na odstránenie prekážok na trhu s energiou a prekonanie zlyhaní trhu, ktoré bránia efektívnosti pri dodávke a využívaní energie, a stanovujú sa ňou indikatívne národné ciele energetickej efektívnosti na rok 2020.

2. Požiadavky ustanovené v tejto smernici sú minimálnymi požiadavkami a nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať

alebo zaviesť prísnejšie opatrenia. Takéto opatrenia musia byť v súlade s právom Únie. V prípade, že vnútroštátne právne predpisy ustanovujú prísnejšie opatrenia, členské štáty ich oznámia Komisii.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- „energia“ sú všetky formy energetických produktov, palivá, teplo, energia z obnoviteľných zdrojov, elektrina alebo každá iná forma energie, ako sú vymedzené v článku 2 písm. d) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1099/2008 z 22. októbra 2008 o energetickej štatistike ⁽¹⁾;
- „primárna energetická spotreba“ je hrubá domáca spotreba s výnimkou neenergetickej spotreby;
- „konečná energetická spotreba“ je všetka energia dodaná do priemyslu, dopravy, domácností, služieb a poľnohospodárstva. Sú z nej vylúčené dodávky do sektora premeny energie a samotných energetických odvetví;
- „energetická účinnosť“ je pomer medzi výstupom výkonu, služby, tovaru alebo energie a energetickým vstupom;
- „úspory energie“ je množstvo usporenej energie určené meraním a/alebo odhadom spotreby pred a po vykonaní opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti pri zabezpečení normalizácie vonkajších podmienok, ktoré ovplyvňujú spotrebu energie;
- „zlepšenie energetickej efektívnosti“ je zvýšenie energetickej účinnosti v dôsledku technologických zmien, zmien správania a/alebo hospodárskych zmien;
- „energetická služba“ je hmotný prospech, úžitok alebo statok získaný kombináciou energie s energeticky účinnou technológiou alebo s činnosťou, ktorá môže zahŕňať prevádzku, údržbu a kontrolu potrebnú na dodanie služby, ktorá sa dodáva na základe zmluvy a v dôsledku ktorej za bežných okolností preukázateľne dochádza k overiteľnému a merateľnému alebo odhadnuteľnému zlepšeniu energetickej efektívnosti alebo k úsporám primárnej energie;
- „verejné subjekty“ sú „verejní obstarávatelia“ v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby ⁽²⁾;
- „ústredné orgány štátnej správy“ sú všetky orgány štátnej správy, ktorých právomoci sa vzťahujú na celé územie členského štátu;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 304, 14.11.2008, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 114.

10. „celková úžitková podlahová plocha“ je podlahová plocha budovy alebo časti budovy, v ktorej sa používa energia na úpravu vnútorného prostredia;
11. „systém energetického manažérstva“ je súbor vzájomne súvisiacich alebo vzájomne pôsobiacich prvkov plánu, ktorým sa stanovuje cieľ energetickej efektívnosti a stratégia na dosiahnutie tohto cieľa;
12. „európska norma“ je norma prijatá Európskym výborom pre normalizáciu, Európskym výborom pre normalizáciu v elektrotechnike alebo Európskym inštitútom pre telekomunikačné normy a sprístupnená na verejné používanie;
13. „medzinárodná norma“ je norma prijatá Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu a sprístupnená verejnosti;
14. „povinný subjekt“ je distribútor energie alebo maloobchodná energetická spoločnosť, ktorá je viazaná národnými povinnými schémami energetickej efektívnosti uvedenými v článku 6;
15. „poverený subjekt“ je právnická osoba, na ktorú vláda alebo iný verejný subjekt delegovali právomoc vypracovať, riadiť alebo prevádzkovať finančnú schému v ich mene;
16. „zúčastňujúci sa subjekt“ je podnik alebo verejný subjekt, ktorý sa zaviazal dosiahnuť určité ciele v rámci dobrovoľnej dohody alebo na ktorý sa vzťahuje vnútroštátny nástroj regulačnej politiky;
17. „vykonávajúci orgán verejnej moci“ je orgán spravovaný verejným právom, ktorý je zodpovedný za vykonávanie alebo monitorovanie zdaňovania energie alebo uhlíka, finančných schém a nástrojov, fiškálnych stimulov, štandardov a noriem, programov energetického štitkovania, odbornej prípravy alebo vzdelávania;
18. „politické opatrenie“ je nástroj regulačnej, finančnej, fiškálnej, dobrovoľnej alebo informačnej povahy, ktorý bol v danom členskom štáte formálne ustanovený a implementovaný s cieľom vytvoriť podporný rámec, požiadavky alebo stimuly, aby účastníci trhu poskytovali a nakupovali energetické služby a vykonávali iné opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti;
19. „individuálne opatrenie“ je činnosť vykonaná v dôsledku politického opatrenia, ktorej výsledkom je overiteľné a merateľné alebo odhadnuteľné zlepšenie energetickej efektívnosti;
20. „distribútor energie“ je fyzická alebo právnická osoba vrátane prevádzkovateľa distribučnej sústavy zodpovedná za distribúciu energie na účely jej dodania koncovým odberateľom alebo do distribučných staníc, z ktorých sa energia predáva koncovým odberateľom;
21. „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ je „prevádzkovateľ distribučnej sústavy“ v zmysle smernice 2009/72/ES a „prevádzkovateľ distribučnej siete“ v zmysle smernice 2009/73/ES;
22. „maloobchodná energetická spoločnosť“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá predáva energiu koncovým odberateľom;
23. „koncový odberateľ“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá nakupuje energiu pre vlastnú konečnú spotrebu;
24. „poskytovateľ energetických služieb“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá poskytuje energetické služby alebo iné opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti v zariadení alebo priestoroch koncového odberateľa;
25. „energetický audit“ je systematický postup na účely získania dostatočných informácií o súčasnom profile spotreby energie budovy alebo skupiny budov, priemyselnej alebo obchodnej prevádzky alebo zariadenia alebo súkromných alebo verejných služieb a na identifikáciu a kvantifikáciu nákladovo efektívnych možností úspor energie, ktorého súčasťou je správa o príslušných zisteniach;
26. „malé a stredné podniky“ alebo „MSP“ sú podniky v zmysle vymedzenia uvedeného v hlave I prílohy k odporúčaniu Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 o vymedzení pojmu mikropodnikov, malých a stredných podnikov⁽¹⁾; kategóriu mikropodnikov, malých podnikov a stredných podnikov tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov EUR a/alebo celková ročná súvaha nepresahuje 43 miliónov EUR;
27. „zmluva o energetickej efektívnosti“ je dohoda na zmluvnom základe uzatvorená medzi príjemcom a poskytovateľom opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti, ktorá sa overuje a monitoruje počas celého trvania zmluvného vzťahu, podľa ktorej sa za investície (práca, dodávky alebo služby) do daného opatrenia platí na základe zmluvne dohodnutej úrovne zlepšenia energetickej efektívnosti alebo iného dohodnutého kritéria energetickej efektívnosti, ako sú napríklad finančné úspory;
28. „inteligentný merací systém“ je elektronický systém, ktorý dokáže merať spotrebu energie, pričom udáva viac informácií ako bežný merač, a dokáže prenášať a prijímať údaje pomocou istej formy elektronickej komunikácie;
29. „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ je „prevádzkovateľ prenosovej sústavy“ v zmysle smernice 2009/72/ES a „prevádzkovateľ prepravnej siete“ v zmysle smernice 2009/73/ES;
30. „kombinovaná výroba“ je výroba tepla a elektriny alebo mechanickej energie, ktorá prebieha v rovnakom čase a v jednom procese;
31. „ekonomicky zdôvodnený dopyt“ je dopyt, ktorý neprekračuje potreby vykurovania alebo chladenia a ktorý by bol inak uspokojený za trhových podmienok inými procesmi výroby energie ako kombinovaná výroba;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36.

32. „využiteľné teplo“ je teplo vyrobené v procese kombinovanej výroby určené na uspokojenie ekonomicky zdôvodneného dopytu po teple alebo chlade;
33. „elektrina z kombinovanej výroby“ je elektrina vyrobená v procese spojenom s výrobou využiteľného tepla a vypočítaná v súlade s metodikou ustanovenou v prílohe I;
34. „vysokoučinná kombinovaná výroba“ je kombinovaná výroba spĺňajúca kritériá stanovené v prílohe II;
35. „celková účinnosť“ je ročný súčet výroby elektriny a mechanickej energie a využiteľného tepla vydelený vstupujúcim palivom použitým na výrobu tepla v procese kombinovanej výroby a na hrubú výrobu elektriny a mechanickej energie;
36. „pomer elektriny a tepla“ je pomer elektriny z kombinovanej výroby a využiteľného tepla pri prevádzke v režime úplnej kombinovanej výroby vychádzajúci z prevádzkových údajov konkrétneho zariadenia;
37. „zariadenie kombinovanej výroby“ je zariadenie, ktoré je schopné pracovať v režime kombinovanej výroby;
38. „zariadenie kombinovanej výroby malých výkonov“ je zariadenie kombinovanej výroby s inštalovaným výkonom nižším ako 1 MW_e;
39. „zariadenie kombinovanej výroby veľmi malých výkonov“ je zariadenie kombinovanej výroby s maximálnym výkonom nižším ako 50 kW_e;
40. „index podlahovej plochy“ je pomer podlahovej plochy budovy k ploche pozemku na danom území;
41. „účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom“ je systém centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom, ktorý využíva aspoň 50 % energie z obnoviteľných zdrojov, 50 % odpadového tepla, 75 % tepla z kombinovanej výroby alebo 50 % kombinácie energie a tepla z týchto zdrojov;
42. „účinné vykurovanie a chladenie“ je spôsob vykurovania a chladenia, ktorým sa v porovnaní so základným scenárom zachytávajúcou obvyklú situáciu merateľne zníži vstup primárnej energie potrebnej na dodanie jednej jednotky energie dodanej v rámci príslušného vymedzenia systému, a to nákladovo efektívnym spôsobom, ktorý sa posúdi analýzou nákladov a prínosov podľa tejto smernice, pričom sa zohľadňuje energia potrebná na ťažbu, premenu, dopravu a distribúciu;
43. „účinné individuálne vykurovanie a chladenie“ je spôsob dodávky individuálneho vykurovania a chladenia, ktorým sa v porovnaní s účinným centralizovaným zásobovaním teplom a chladom merateľne zníži vstup primárnej energie z neobnoviteľných zdrojov potrebnej na dodanie jednej jednotky energie dodanej v rámci príslušného vymedzenia systému alebo ktorý vyžaduje rovnaký vstup primárnej energie z neobnoviteľných zdrojov, avšak za nižších nákladov, pričom sa zohľadňuje energia potrebná na ťažbu, premenu, dopravu a distribúciu;
44. „významná obnova“ je obnova, ktorej náklady presahujú 50 % investičných nákladov na nové porovnateľné zariadenie;
45. „agregátor“ je poskytovateľ služieb na strane spotreby, ktorý spája viacnásobné krátkodobé spotrebiteľské zariadenia na účely predaja alebo aukcie na organizovaných trhoch s energiou.

Článok 3

Ciele v oblasti energetickej efektívnosti

1. Každý členský štát stanoví indikatívny národný cieľ energetickej efektívnosti na základe primárnej alebo konečnej energetickej spotreby, úspor primárnej alebo konečnej energie alebo energetickej náročnosti. Členské štáty tieto ciele oznámia Komisii v súlade s článkom 24 ods. 1 a prílohou XIV časťou 1. Členské štáty pritom vyjadria tieto ciele aj ako absolútnu úroveň primárnej energetickej spotreby a konečnej energetickej spotreby v roku 2020 a vysvetlia, ako a na základe akých údajov ju vypočítali.

Pri stanovení týchto cieľov členské štáty zohľadnia:

- skutočnosť, že spotreba energie Únie v roku 2020 nesmie presiahnuť 1 474 Mtoe primárnej energetickej spotreby a 1 078 Mtoe konečnej energetickej spotreby;
- opatrenia ustanovené v tejto smernici;
- opatrenia prijaté na dosiahnutie národného cieľa úspor energie podľa článku 4 ods. 1 smernice 2006/32/ES a
- iné opatrenia na podporu energetickej efektívnosti v členských štátoch a na úrovni Únie.

Členské štáty môžu pri stanovení týchto cieľov tiež zohľadniť vnútroštátne okolnosti ovplyvňujúce primárnu energetickú spotrebu, ako napríklad:

- a) zostávajúci potenciál nákladovo efektívnych úspor energie;
- b) vývoj a prognózu HDP;
- c) zmeny v dovoze a vývoze energie;
- d) rozvoj všetkých obnoviteľných zdrojov energie, jadrovú energiu, zachytávanie a ukladanie uhlíka a
- e) predchádzajúce opatrenia.

2. Komisia do 30. júna 2014 posúdi dosiahnutý pokrok a či je pravdepodobné, že Únia v roku 2020 dosiahne spotrebu energie, ktorá nepresahuje 1 474 Mtoe v prípade primárnej energetickej spotreby a/alebo 1 078 Mtoe v prípade konečnej energetickej spotreby.

3. Komisia pri posudzovaní uvedenom v odseku 2:

- a) sčíta národné indikatívne ciele energetickej efektívnosti nahlásené členskými štátmi;
- b) posúdi, či súčet týchto cieľov možno považovať za spoľahlivé meradlo toho, či je Únia ako celok na správnej ceste, pričom zohľadní vyhodnotenie prvej ročnej správy podľa článku 24 ods. 1 a vyhodnotenie národných akčných plánov energetickej efektívnosti podľa článku 24 ods. 2;
- c) zohľadní doplnkovú analýzu vychádzajúcu z:
 - i) posúdenia pokroku v oblastiach spotreby energie a spotreby energie vo vzťahu k hospodárskej činnosti na úrovni Únie vrátane pokroku v rámci efektívnosti dodávky energie v členských štátoch, ktorých národné indikatívne ciele sa zakladajú na konečnej energetickej spotrebe alebo na úsporách konečnej energie vrátane pokroku vyplývajúceho z dodržiavania kapitoly III tejto smernice týmito členskými štátmi;
 - ii) výsledkov modelovania situácií v súvislosti s budúcimi trendmi spotreby energie na úrovni Únie;
- d) porovná výsledky podľa písmen a) až c) s množstvom spotreby energie, ktoré by bolo potrebné na dosiahnutie spotreby energie v roku 2020, ktorá nepresiahne 1 474 Mtoe v prípade primárnej energetickej spotreby a/alebo 1 078 Mtoe v prípade konečnej energetickej spotreby.

KAPITOLA II

EFEKTÍVNOSŤ PRI POUŽÍVANÍ ENERGIE

Článok 4

Obnova budov

Členské štáty stanovia dlhodobú stratégiu na mobilizáciu investícií do obnovy vnútroštátneho fondu obytných aj komerčných budov, a to verejných aj súkromných. Táto stratégia zahŕňa:

- a) prehľad vnútroštátneho fondu budov založeného, ak je to vhodné, na štatistických vzorkách;
- b) identifikáciu nákladovo efektívnych prístupov k obnovám týkajúcich sa typu budovy a klimatickej oblasti;
- c) politiky a opatrenia na podporu nákladovo efektívnych hĺbkových obnov budov vrátane postupných hĺbkových obnov;
- d) perspektívu orientovanú do budúcnosti s cieľom usmerňovať investičné rozhodnutia jednotlivcov, stavebného odvetvia a finančných inštitúcií;
- e) evidenciu podložený odhad očakávaných úspor energie a ďalších prínosov.

Prvá verzia stratégie sa uverejní 30. apríla 2014 a následne aktualizuje každé tri roky, pričom Komisii sa predloží ako súčasť národných akčných plánov energetickej efektívnosti.

Článok 5

Vzorová úloha budov verejných subjektov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 7 smernice 2010/31/EÚ, každý členský štát zabezpečí, aby sa od 1. januára 2014 každoročne obnovovali 3 % z celkovej podlahovej plochy vykurovaných a/alebo chladených budov, ktoré vlastní a využívajú ústredné orgány štátnej správy, tak aby dosiahli aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené príslušným členským štátom podľa článku 4 smernice 2010/31/EÚ.

Miera obnovy vo výške 3 % sa vypočíta z celkovej podlahovej plochy budov s celkovou úžitkovou podlahovou plochou nad 500 m², ktoré vlastní a využívajú ústredné orgány štátnej správy dotknutého členského štátu a ktoré každoročne k 1. januáru daného roku nespĺňajú národné minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené podľa článku 4 smernice 2010/31/EÚ. Uvedená hranica sa zníži od 9. júla 2015 na 250 m².

V prípade, že členský štát požaduje, aby sa povinnosť každoročne obnovovať 3 % z celkovej podlahovej plochy rozšírila na podlahovú plochu, ktorú vlastní a využívajú orgány štátnej správy na úrovni nižšej, ako je úroveň ústredných orgánov štátnej správy, 3 % sa vypočítajú z celkovej podlahovej plochy budov s celkovou úžitkovou podlahovou plochou nad 500 m² a od 9. júla 2015 nad 250 m², ktoré vlastní a využívajú ústredné orgány štátnej správy a orgány štátnej správy na nižšej úrovni dotknutého členského štátu a ktoré k 1. januáru každého roku nespĺňajú minimálne národné požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené podľa článku 4 smernice 2010/31/EÚ.

Pri vykonávaní opatrení zameraných na komplexnú obnovu budov ústredných orgánov štátnej správy v súlade s prvým pododsekom sa členské štáty môžu rozhodnúť posudzovať budovu ako celok vrátane obvodového plášťa budovy, zariadenia, prevádzky a údržby.

Členské štáty budú požadovať, aby boli pre opatrenia energetickej efektívnosti prioritou budovy ústredných orgánov štátnej správy s najhoršou energetickou hospodárnosťou, ak je to nákladovo efektívne a technicky možné.

2. Členské štáty môžu rozhodnúť, že požiadavky uvedené v odseku 1 nestanovia alebo sa nebudú uplatňovať pre tieto kategórie budov:

- a) budovy úradne chránené ako súčasť charakteristického prostredia alebo pre ich osobitnú architektonickú alebo historickú hodnotu, pokiaľ by dodržiavanie určitých minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť nepriateľne zmenilo ich charakter alebo vzhľad;
- b) budovy, ktoré vlastní ozbrojené sily alebo ústredné orgány štátnej správy a ktoré slúžia na účely národnej obrany, okrem samostatných obytných priestorov alebo budov s úradmi pre ozbrojené sily a iný personál zamestnaný orgánmi národnej obrany;
- c) budovy používané ako miesta na bohoslužby a na náboženské podujatia.

3. Ak členský štát obnoví viac ako 3 % celkovej podlahovej plochy budov ústredných orgánov štátnej správy v danom roku, môže do ročnej miery obnovy započítať podlahovú plochu nad plánovaný rámec v ktoromkoľvek z troch predchádzajúcich alebo nasledujúcich rokov.

4. Členské štáty môžu do ročnej miery obnovy budov ústredných orgánov štátnej správy započítať nové budovy využívané a vlastnené ako náhrada za konkrétne budovy ústredných orgánov štátnej správy zbúrané počas ktoréhokoľvek z dvoch predchádzajúcich rokov alebo budovy, ktoré sa predali, zbúrali alebo prestali využívať počas ktoréhokoľvek z dvoch predchádzajúcich rokov z dôvodu intenzívnejšieho využívania iných budov.

5. Členské štáty na účely odseku 1 do 31. decembra 2013 vypracujú a sprístupnia verejnosti zoznam vykurovaných a/alebo chladených budov ústredných orgánov štátnej správy s celkovou úžitkovou podlahovou plochou nad 500 m² a od 9. júla 2015 nad 250 m² s výnimkou budov oslobodených na základe odseku 2. Zoznam bude obsahovať tieto údaje:

- a) podlahová plocha v m² a
- b) energetická hospodárnosť jednotlivých budov alebo relevantné energetické údaje.

6. Bez toho, aby bol dotknutý článok 7 smernice 2010/31/EÚ, členské štáty sa môžu rozhodnúť pre alternatívny prístup k odsekom 1 až 5 tohto článku, a to tým, že prijímú iné

nákladovo efektívne opatrenia vrátane hĺbkovej obnovy a opatrení na zmenu správania užívateľov budovy s cieľom dosiahnuť do roku 2020 objem úspor energie v oprávnených budovách vlastnených a využívaných ústrednými orgánmi štátnej správy, ktoré budú prinajmenšom zodpovedať objemu úspor požadovanému v odseku 1, o čom sa každoročne podávajú správy.

Na účely alternatívneho prístupu môžu členské štáty odhadnúť úspory energie, ktoré by sa vytvorili na základe odsekov 1 až 4 použitím príslušných štandardných hodnôt spotreby energie referenčných budov ústredných orgánov štátnej správy pred a po obnove a podľa odhadov plochy svojho fondu budov. Kategórie referenčných budov ústredných orgánov štátnej správy sú reprezentatívnou vzorkou fondu takýchto budov.

Členské štáty, ktoré si zvolia alternatívny prístup, oznámia Komisii do 31. decembra 2013 alternatívne opatrenia, ktoré zamýšľajú prijať a ktoré ukazujú, ako sa dosiahne rovnocenné zlepšenie energetickej hospodárnosti budov vo vlastníctve ústredných orgánov štátnej správy.

7. Členské štáty nabádajú verejné subjekty vrátane subjektov na regionálnej a miestnej úrovni, ako aj orgány zodpovedné za sociálne bývanie, ktoré sa riadia verejným právom, aby pri zohľadnení svojich príslušných právomocí a administratívnej organizácie:

- a) prijali plán energetickej efektívnosti samostatne alebo ako súčasť širšieho plánu ochrany klímy alebo životného prostredia, ktorý obsahuje konkrétne ciele a opatrenia na úsporu energie a ciele a opatrenia energetickej efektívnosti, s cieľom nasledovať vzorovú úlohu budov ústredných orgánov štátnej správy ustanovenú v odsekoch 1, 5 a 6;
- b) ako súčasť realizácie svojho plánu zaviedli systém energetickeho manažérstva vrátane energetických auditov;
- c) v príslušných prípadoch využívali spoločnosti poskytujúce energetické služby a zmluvy o energetickej efektívnosti na financovanie obnovy a realizáciu plánov zameraných na udržanie alebo zlepšenie energetickej efektívnosti z dlhodobého hľadiska.

Článok 6

Obstarávanie verejnými subjektmi

1. Členské štáty zabezpečia, aby ústredné orgány štátnej správy obstarávali iba výrobky, služby a budovy s vysokou energetickou efektívnosťou, pokiaľ je to v súlade s nákladovou efektívnosťou, ekonomickou realizovateľnosťou, udržateľnosťou zo širšieho hľadiska, technickou vhodnosťou a dostatočnou hospodárskou súťažou, ako sa uvádza v prílohe III.

Povinnosť ustanovená v prvom pododseku sa vzťahuje na zmluvy na obstarávanie výrobkov, služieb a budov verejnými subjektmi, pokiaľ takéto zmluvy majú hodnotu rovnakú alebo vyššiu ako prahové hodnoty stanovené v článku 7 smernice 2004/18/ES.

2. Povinnosť uvedená v odseku 1 sa vzťahuje na zmluvy, ktoré uzavreli ozbrojené sily, len do takej miery, v akej jej uplatňovanie nie je v rozpore s povahou a primárnym cieľom činností ozbrojených síl. Povinnosť sa nevzťahuje na dodávateľské zmluvy vojenských zariadení v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti (¹).

3. Členské štáty nabádajú verejné subjekty, a to aj na regionálnej a miestnej úrovni, aby s náležitým ohľadom na svoje príslušné právomoci a administratívnu organizáciu nasledovali vzorovú úlohu svojich ústredných orgánov štátnej správy a obstarávali iba výrobky, služby a budovy s vysokou energetickou efektívnosťou. Členské štáty nabádajú verejné subjekty, aby pri výzvach na predkladanie ponúk týkajúcich sa zákaziek na poskytovanie služieb s významným energetickým obsahom posúdili možnosť uzatvoriť dlhodobé zmluvy o energetickej efektívnosti, ktoré poskytujú dlhodobé úspory energie.

4. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 1, môžu členské štáty pri obstarávaní balíka produktov, na ktorý sa ako na celok vzťahuje delegovaný akt prijatý podľa smernice 2010/30/EÚ, požadovať, aby mala celková energetická účinnosť celého balíka prednosť pred energetickou účinnosťou jednotlivých produktov v rámci tohto balíka, a to tak, že zakúpiť balík produktov, ktorý spĺňa kritérium najvyššej triedy energetickej účinnosti.

Článok 7

Povinné schémy energetickej efektívnosti

1. Každý členský štát zriadi povinnú schému energetickej efektívnosti. Touto schémou sa zabezpečí, aby distribútori energie a/alebo maloobchodné energetické spoločnosti, ktoré sú určené ako povinné subjekty podľa odseku 4 pôsobiace na území jednotlivých členských štátov, dosiahli kumulatívny cieľ úspor konečnej energie do 31. decembra 2020 bez toho, aby bol dotknutý odsek 2.

Tento cieľ je minimálne na úrovni dosiahnutia každoročných nových úspor od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020 vo výške 1,5 % ročného množstva energie predanej koncovým odberateľom všetkými distribútormi energie alebo všetkými maloobchodnými energetickými spoločnosťami, ktorý sa stanoví ako priemer za posledné tri roky pred 1. januárom 2013. Množstvo predanej energie, ktorá sa použila v doprave, možno z tohto výpočtu sčasti alebo úplne vylúčiť.

Členské štáty rozhodnú o tom, akým spôsobom sa vypočítajú objem nových úspor uvedených v druhom pododseku rozloží na dané obdobie.

2. S výhradou odseku 3 každý členský štát môže:

a) na výpočet požadovaný v druhom pododseku odseku 1 použiť hodnoty vo výške 1 % v rokoch 2014 a 2015; vo výške 1,25 % v rokoch 2016 a 2017 a vo výške 1,5 % v rokoch 2018, 2019 a 2020;

b) z výpočtu vylúčiť celé množstvo alebo časť množstva predanej energie, ktorá sa využíva pri priemyselných činnostiach uvedených v prílohe I k smernici 2003/87/ES;

c) povoliť, aby sa úspory energie, ktoré sa dosiahli v odvetviach premeny, distribúcie a prenosu energie vrátane účinnej infraštruktúry centralizovaného zásobovania teplom a chladom uplatňovaním požiadaviek ustanovených v článku 14 ods. 4, článku 14 ods. 5 písm. b) a článku 15 ods. 1 až 6 a 9, započítali do objemu úspor energie požadovaného podľa odseku 1, a

d) započítať úspory energie, ktoré sú výsledkom nedávnych individuálnych činností realizovaných od 31. decembra 2008, ktoré majú v roku 2020 naďalej merateľný a overiteľný vplyv, do objemu úspor energie uvedeného v článku 1.

3. Uplatňovanie odseku 2 nevedie k zníženiu presahujúcemu 25 % objemu úspor energie uvedeného v odseku 1. Členské štáty uplatňujúce odsek 2 do 5. júna 2014 informujú o tomto fakte Komisiu a do oznámenia zahrnú, ktoré z prvkov uvedených v odseku 2 budú uplatňovať, ako aj výpočet preukazujúci ich vplyv na objem úspor energie uvedený v odseku 1.

4. Bez toho, aby bol dotknutý výpočet úspor energie cieľa v súlade s druhým pododsekom odseku 1, každý členský štát na účely prvého pododseku odseku 1 určí na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií spomedzi distribútorov energie a/alebo maloobchodných energetických spoločností pôsobiacich na jeho území povinné subjekty, pričom medzi ne môže zahrnúť distribútorov pohonných hmôt alebo maloobchodných predajcov pohonných hmôt pôsobiacich na jeho území. Výšku úspor energie na splnenie povinnosti dosiahnu povinné subjekty medzi koncovými odberateľmi, ktorých príslušne určil členský štát, nezávisle od výpočtu vykonaného podľa odseku 1 alebo ak tak rozhodnú členské štáty, prostredníctvom certifikovaných úspor dosiahnutých inými subjektmi, ako je to uvedené v odseku 7 písm. b).

5. Členské štáty vyjadria objem úspor energie požadovaný od každého povinného subjektu buď ako konečnú, alebo primárnu energetickú spotrebu. Metódu zvolenú na vyjadrenie požadovaného objemu úspor energie použijú povinné subjekty na výpočet nárokováných dosiahnutých úspor. Použijú sa prevodné koeficienty ustanovené v prílohe IV.

(¹) Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76.

6. Členské štáty zabezpečia, aby sa úspory vyplývajúce z odsekov 1, 2 a 9 tohto článku a článku 20 ods. 6 vypočítali v súlade s bodmi 1 a 2 prílohy V. Zavedú systémy merania, kontroly a overovania, v rámci ktorých sa overí aspoň štatisticky významný podiel a reprezentatívna vzorka opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti zavedených povinnými subjektmi. Toto meranie, kontrola a overovanie sa vykonáva nezávisle od povinných subjektov.

7. V rámci povinných schém energetickej efektívnosti môžu členské štáty:

- a) do povinných úspor, ktoré ukladajú, zahrnúť požiadavky so sociálnym cieľom vrátane požiadaviek, aby sa časť opatrení energetickej efektívnosti prioritne realizovala v domácnostiach postihnutých energetickou chudobou alebo v zariadeniach sociálneho bývania;
- b) povoliť povinným subjektom, aby do svojej povinnosti započítali certifikované úspory energie dosiahnuté poskytovateľmi energetických služieb alebo inými tretími stranami vrátane prípadov, keď povinné subjekty podporujú opatrenia prostredníctvom iných štátom schválených organizácií alebo prostredníctvom orgánov verejnej moci, ktoré môžu alebo nemusia zahŕňať formálne partnerstvá a v ktorých sa môžu kombinovať aj iné zdroje financovania. Ak to členské štáty povolia, zabezpečia ustanovenie schvaľovacieho postupu, ktorý je jasný, transparentný a otvorený pre všetkých účastníkov trhu a ktorý je zameraný na minimalizáciu nákladov na certifikáciu;
- c) umožniť povinným subjektom, aby započítali úspory dosiahnuté v danom roku tak, ako keby boli dosiahnuté v niektorom zo štyroch predchádzajúcich či troch nasledujúcich rokov.

8. Členské štáty raz ročne uverejnia úspory energie dosiahnuté každým povinným subjektom alebo v každej podkategórii povinného subjektu, ako aj spolu v rámci systému.

Členské štáty zabezpečia, aby povinné subjekty na základe žiadosti poskytli:

- a) súhrnné štatistické informácie o svojich koncových odberateľoch (s uvedením významných zmien oproti skôr poskytnutým informáciám) a
- b) aktuálne informácie o spotrebe koncových odberateľov, v príslušných prípadoch vrátane profilov zaťaženia, segmentácie odberateľov a ich zemepisnú polohu, pričom musí byť zachovaná integrita a dôvernosť súkromných alebo citlivých obchodných informácií v súlade s platnými právnymi predpismi Únie.

Takáto žiadosť sa nevykoná viackrát ako raz ročne.

9. Alternatívne k ustanoveniu povinnej schémy energetickej efektívnosti podľa odseku 1 môžu členské štáty rozhodnúť, že

na dosiahnutie úspor energie medzi koncovými odberateľmi prijímú iné politické opatrenia pod podmienkou, že uvedené politické opatrenia splňajú kritériá stanovené v odsekoch 10 a 11. Ročný objem nových úspor energie dosiahnutý týmto prístupom musí byť rovnaký ako objem nových úspor požadovaný v odsekoch 1, 2 a 3. Ak sa zachová rovnocennosť, členské štáty môžu povinné schémy kombinovať s alternatívnymi politickými opatreniami vrátane národných programov energetickej efektívnosti.

Politické opatrenia uvedené v prvom pododseku môžu obsahovať, ale nie sú obmedzené, aj tieto politické opatrenia alebo ich kombinácie:

- a) dane z energie alebo CO₂, ktorých účinkom je zníženie konečnej energetickej spotreby;
- b) schémy a nástroje financovania alebo fiškálne stimuly, ktoré vedú k používaniu energetickej efektívnych technológií alebo techník a majú za následok zníženie konečnej energetickej spotreby;
- c) právne predpisy alebo dobrovoľné dohody, ktoré vedú k používaniu energetickej efektívnych technológií alebo techník a majú za následok zníženie konečnej energetickej spotreby;
- d) štandardy a normy, ktoré sa zameriavajú na zlepšenie energetickej efektívnosti výrobkov a služieb vrátane budov a vozidiel, okrem prípadov, keď sú v členských štátoch povinné a platné podľa práva Únie;
- e) programy označovania energetickej účinnosti s výnimkou tých, ktoré sú v členských štátoch povinné a platné podľa práva Únie;
- f) odbornú prípravu a vzdelávanie vrátane energetických poradenských programov, ktoré vedú k používaniu energetickej efektívnych technológií alebo techník a majú za následok zníženie konečnej energetickej spotreby.

Členské štáty oznámia Komisii do 5. decembra 2013 politické opatrenia, ktoré plánujú prijať na účely prvého pododseku a článku 20 ods. 6 v súlade s rámcom stanoveným v prílohe V bode 4 spolu s informáciami, ako by dosiahli požadovaný objem úspor. V prípade politických opatrení uvedených v druhom pododseku a v článku 20 ods. 6 sa v tomto oznámení uvedie, ako sa plnia kritériá uvedené v odseku 10. V prípade iných politických opatrení ako opatrení uvedených v druhom pododseku alebo v článku 20 ods. 6 členské štáty vysvetlia, ako sa dosiahne rovnocenná úroveň úspor, monitorovania a overovania. Komisia môže predložiť návrhy na úpravu v období troch mesiacov od oznámenia.

10. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 11, sa kritériá politických opatrení prijatých podľa druhého pododseku odseku 9 a článku 20 ods. 6 stanovujú takto:

- a) politickými opatreniami sa ustanovia aspoň dve prechodné obdobia do 31. decembra 2020 a ich dôsledkom je dosiahnutie úrovne ambícií uvedenej v odseku 1;
- b) vymedzí sa zodpovednosť každého povereného subjektu, zúčastneného subjektu, respektíve vykonávajúceho orgánu verejnej moci;
- c) transparentne sa určia úspory energie, ktoré sa majú dosiahnuť;
- d) objem úspor energie, ktoré vyžaduje politické opatrenie alebo ktoré sa ním majú dosiahnuť, sa vyjadriť buď ako konečná, alebo primárna energetická spotreba pri použití prevodných koeficientov uvedených v prílohe IV;
- e) úspory energie sa vypočítajú prostredníctvom metód a princípov stanovených v prílohe V bodoch 1 a 2;
- f) úspory energie sa vypočítajú prostredníctvom metód a princípov stanovených v prílohe V bode 3;
- g) zúčastnené subjekty vypracujú, pokiaľ je to možné, výročnú správu o dosiahnutých úsporách energie a zverejnia ju;
- h) v prípade, že pokrok nie je uspokojivý, zaistí sa monitorovanie výsledkov a bude sa uvažovať o vhodných opatreniach;
- i) zavedie sa systém kontroly, ktorého súčasťou bude aj nezávislé overenie štatisticky významného podielu opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti, a
- j) každý rok sa budú uverejňovať údaje o trende úspor energie v danom roku.

11. Členské štáty zabezpečia, aby dane uvedené v odseku 9 druhom pododseku písm. a) boli v súlade s kritériami uvedenými v odseku 10 písm. a), b), c), d), f), h) a j).

Členské štáty zabezpečia, aby právne predpisy a dobrovoľné dohody uvedené v odseku 9 druhom pododseku písm. c) boli v súlade s kritériami uvedenými v odseku 10 písm. a), b), c), d), e), g) h), i) a j).

Členské štáty zabezpečia, aby ostatné politické opatrenia uvedené v druhom pododseku odseku 9 a národné fondy energetickej efektívnosti uvedené v článku 20 ods. 6 boli v súlade s kritériami uvedenými v odseku 10 písm. a), b), c), d), e), h), i) a j).

12. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade prekrývania vplyvu politických opatrení alebo individuálnych opatrení predišlo zdvojenému započítaniu úspor energie.

Článok 8

Energetické audity a systémy energetického manažérstva

1. Členské štáty podporujú, aby pre všetkých koncových odberateľov boli k dispozícii vysokokvalitné energetické audity, ktoré sú nákladovo efektívne a:

- a) vykonávané nezávislým spôsobom kvalifikovanými a/alebo akreditovanými odborníkmi podľa kvalifikačných kritérií alebo
- b) ktoré vykonávajú a na ktoré dohliadajú nezávislé orgány podľa vnútroštátnych právnych predpisov.

Energetické audity uvedené v prvom pododseku môžu vykonávať vnútropodnikoví odborníci alebo energetickí audítori pod podmienkou, že dotknutý členský štát zaviedol systém na zaistenie a kontrolu ich kvality, ktorého súčasťou je podľa potreby aj každoročný náhodný výber aspoň štatisticky významného percentuálneho podielu zo všetkých vykonaných energetických auditov.

Na účely zaistenia vysokej kvality energetických auditov a systémov energetického manažérstva ustanovia členské štáty transparentné a nediskriminačné minimálne kritériá pre energetické audity na základe prílohy VI.

Energetické audity nezahŕňajú ustanovenia, ktoré bránia tomu, aby sa zistenia auditu zaslali ktorémukoľvek kvalifikovanému/akreditovanému poskytovateľovi energetických služieb, ak odberateľ nemá voči tomu námietky.

2. Členské štáty vypracujú programy na podporu toho, aby malé a stredné podniky absolvovali energetické audity a aby následne zrealizovali odporúčania týchto auditov.

Členské štáty môžu na základe transparentných a nediskriminačných kritérií a bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie v oblasti štátnej pomoci, zaviesť podporné schémy pre MSP, a to aj v prípade, ak uzatvorili dobrovoľné dohody, s cieľom pokryť náklady na energetický audit a realizáciu vysoko nákladovo efektívnych odporúčaní z energetických auditov v prípade, ak sa navrhnuté opatrenia zrealizujú.

Členské štáty upozornia MSP, aj prostredníctvom svojich príslušných zastupujúcich sprostredkovateľských organizácií, na konkrétne príklady toho, ako by im systémy energetického manažérstva mohli pomôcť pri podnikaní. Komisia pomáha členským štátom podporou výmeny najlepších postupov v tejto oblasti.

3. Členské štáty vypracujú aj programy na zvýšenie informovanosti domácností o výhodách takýchto auditov prostredníctvom vhodných poradenských služieb.

Členské štáty podporujú programy odbornej prípravy pre kvalifikáciu energetických audítorov s cieľom podporiť dostatočnú dostupnosť odborníkov.

4. Členské štáty zabezpečia, aby podniky, ktoré nie sú MSP, podliehali energetickému auditu, ktorý nezávislým a nákladovo efektívnym spôsobom vykonávajú kvalifikovaní a/alebo akreditovaní odborníci alebo ktorý vykonávajú a na ktorý dohliadajú nezávislé orgány podľa vnútroštátnych právnych predpisov, a to do 5. decembra 2015 a potom aspoň každé štyri roky od dátumu predchádzajúceho energetického auditu.

5. Energetické audity sa považujú za audity, ktoré spĺňajú požiadavky uvedené v odseku 4, ak sú uskutočňované nezávislým spôsobom na základe minimálnych kritérií založených na prílohe VI, a ktoré sa vykonávajú na základe dobrovoľných dohôd uzatvorených medzi organizáciami zainteresovaných strán a menovaným orgánom pod dohľadom príslušného členského štátu alebo iných orgánov, na ktoré príslušné orgány delegovali danú zodpovednosť, alebo Komisie.

Prístup účastníkov trhu, ktorí poskytujú energetické služby, je založený na transparentných a nediskriminačných kritériách.

6. Podniky, ktoré nie sú MSP a ktoré implementovali systém energetického manažerstva alebo systém environmentálneho manažerstva, ktorý je certifikovaný nezávislým orgánom podľa príslušných európskych alebo medzinárodných noriem, sú vyňaté z požiadaviek odseku 4, pokiaľ členské štáty zabezpečia, že dotknutý systém manažerstva zahŕňa energetický audit na základe minimálnych kritérií založených na prílohe VI.

7. Energetické audity môžu byť vykonávané samostatne alebo ako súčasť širšieho environmentálneho auditu. Členské štáty môžu požadovať, aby súčasťou energetického auditu bolo posúdenie technickej a ekonomickej uskutočniteľnosti napojenia sa na existujúcu alebo plánovanú sieť centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom.

Členské štáty môžu bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie v oblasti štátnej pomoci, zavádzať systémy stimulov a podpory na realizáciu odporúčaní energetických auditov a podobných opatrení.

Článok 9

Meranie

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa v miere, v akej je to technicky možné, finančne rozumné a primerané vzhľadom na možné úspory energie, poskytl koncovým odberateľom elektriny, zemného plynu, centralizovaného zásobovania teplom, centralizovaného zásobovania chladom a teplej úžitkovej vody individuálne meradlá za konkurencieschopné ceny, ktoré presne zobrazujú skutočnú spotrebu energie koncových odberateľov a poskytujú informácie o skutočnej dobe využívania.

Takéto individuálne meradlo za konkurencieschopné ceny sa poskytne vždy:

- a) keď sa nahrádza existujúce meradlo, pokiaľ je to technicky možné a nákladovo efektívne so zreteľom na odhadované potenciálne dlhodobé úspory;
- b) pri zriadení nového pripojenia v novej budove alebo pri uskutočnení významnej obnovy budovy, ako sa ustanovuje v smernici 2010/31/EU.

2. Ak sa v rozsahu, v akom členské štáty inštalujú inteligentné meracie systémy a zavádzajú inteligentné meracie zaria-

denia pre zemný plyn a/alebo elektrinu v súlade so smernicami 2009/72/ES a 2009/73/ES:

- a) zabezpečia, aby meracie systémy poskytovali koncovým odberateľom informácie o skutočnej dobe používania a aby sa pri stanovení minimálneho rozsahu funkcií meracích zariadení a povinností uložených účastníkom trhu plne brali do úvahy ciele energetickej efektívnosti a výhody pre koncových odberateľov;
- b) zaisťujú bezpečnosť inteligentných meracích zariadení a dátovej komunikácie a súkromie koncových odberateľov v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie v oblasti ochrany údajov a súkromia;
- c) v prípade elektriny a na žiadosť koncového odberateľa požadujú od prevádzkovateľov meracích zariadení, aby zabezpečili, že meracie zariadenie alebo zariadenia dokážu započítať elektrinu, ktorá sa do sústavy dodáva z priestorov koncových odberateľov;
- d) zabezpečia, aby sa v prípade, že o to koncový odberateľ požiadava, sprístupnili namerané údaje o jeho dodávke alebo odbere elektriny v reálnom čase či už jemu, alebo tretej strane konajúcej v mene koncového odberateľa, a to v ľahko zrozumiteľnom formáte, ktorý im umožní porovnať ponuky na rovnocennom základe;
- e) požadujú, aby sa pri inštalácii inteligentných meracích zariadení odberateľom poskytlo náležité poradenstvo a informácie najmä o plnom potenciáli týchto meracích zariadení, pokiaľ ide o spôsob odčítania hodnoty na meracom zariadení a monitorovanie spotreby energie.

3. Ak sa teplo a chlad alebo teplá voda do budovy dodáva zo siete centralizovaného zásobovania teplom alebo z centrálného zdroja obsluhujúceho niekoľko budov, musí byť meradlo tepla alebo teplej vody nainštalované pri výmenníku tepla alebo na odbernom mieste.

Aj v bytových domoch a viacúčelových budovách s centrálnym zdrojom tepla/chladu alebo so zásobovaním zo siete centralizovaného zásobovania teplom alebo z centrálného zdroja obsluhujúceho niekoľko budov sa na meranie spotreby tepla alebo chladu, alebo teplej vody jednotlivo pre každú jednotku nainštalujú do 31. decembra 2016 individuálne meradlá spotreby v prípade, že je to technicky možné a nákladovo efektívne. V prípade, že použitie individuálnych meradiel nie je technicky možné ani nákladovo efektívne, použijú sa na meranie vykurovania individuálne pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov, ktoré merajú spotrebu tepla na každom vykurovacom telese, pokiaľ dotknutý členský štát nepreukáže, že inštalácia takýchto pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov by nebola nákladovo efektívna. V takých prípadoch sa môžu zväziť alternatívne nákladovo efektívne spôsoby merania spotreby tepla.

Ak sú bytové domy napojené na centralizované zásobovanie teplom alebo chladom alebo ak v nich prevládajú vlastné spoločné systémy vykurovania alebo chladenia, členské štáty môžu zaviesť transparentné pravidlá pre rozdelenie nákladov na spotrebu tepla alebo teplej vody v týchto budovách s cieľom zabezpečiť transparentnosť a presnosť vyúčtovania individuálnej spotreby. Tieto pravidlá v príslušných prípadoch zahŕňajú usmernenia týkajúce sa spôsobu, ako rozdeliť náklady na teplo a/alebo teplú vodu, ktoré sa spotrebujú na:

- a) teplú vodu na domácu potrebu;
- b) teplo vyžarované zo zariadenia budovy a na účely vykurovania spoločných priestorov (ak sú schodiská a chodby vybavené vykurovacími telesami);
- c) účely vykurovania bytov.

Článok 10

Informácie o vyúčtovaní

1. Ak koncoví odberatelia nemajú inteligentné meracie zariadenia uvedené v smernici 2009/72/ES a smernici 2009/73/ES, členské štáty do 31. decembra 2014 zabezpečia, aby údaje o vyúčtovaní boli presné a založené na skutočnej spotrebe v súlade s prílohou VII bodom 1.1, a to pre všetky odvetvia, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, vrátane distribútorov energie, prevádzkovateľov distribučných sústav a maloobchodných energetických spoločností, ak je to technicky možné a ekonomicky opodstatnené.

Túto povinnosť je možné splniť prostredníctvom systému pravidelného individuálneho odčítavania meradla koncovými odberateľmi, ktorí hodnoty na meradle oznámia dodávateľovi energie. Vyúčtovanie bude založené na odhade spotreby alebo paušálnej sadzbe len v prípade, keď koncový odberateľ nenahlási hodnotu na meradle za dané zúčtovacie obdobie.

2. Meracie zariadenia nainštalované v súlade so smernicami 2009/72/ES a 2009/73/ES umožnia presné informácie o vyúčtovaní založené na skutočnej spotrebe. Členské štáty zabezpečia, aby mali koncoví odberatelia možnosť jednoduchého prístupu k doplňujúcim informáciám o histórii spotreby, ktoré im umožnia vlastnú kontrolu.

Doplňujúce informácie o histórii spotreby zahŕňajú:

- a) súhrnné údaje aspoň za tri predchádzajúce roky alebo za obdobie od nadobudnutia platnosti zmluvy o dodávke, ak je kratšie. Údaje zodpovedajú obdobiam, za ktoré boli vystavené pravidelné informácie o vyúčtovaní, a
- b) podrobné údaje o čase používania v ktoromkoľvek dni, týždni, mesiaci a roku. Tieto údaje sú pre koncových odberateľov dostupné cez internet alebo rozhranie meracieho zariadenia za obdobie minimálne 24 predchádzajúcich mesiacov alebo za obdobie od nadobudnutia platnosti zmluvy o dodávke, ak je kratšie.

3. Bez ohľadu na to, či boli inteligentné meracie zariadenia nainštalované, alebo nie, členské štáty:

- a) vyžadujú, aby sa informácie o vyúčtovaní za energiu a o histórii spotreby koncového odberateľa v prípade, že sú dostupné, sprístupnili poskytovateľovi energetických služieb, ktorého určil koncový odberateľ, na jeho žiadosť;
- b) zabezpečia, aby sa koncovým odberateľom ponúkla možnosť elektronických informácií o vyúčtovaní a elektronických vyúčtovaní a aby koncoví odberatelia na požiadanie dostali jasné a zrozumiteľné vysvetlenie o tom, akým spôsobom bolo ich vyúčtovanie zostavené, a to najmä v prípade, ak vyúčtovania nie sú založené na skutočnej spotrebe;
- c) zabezpečia, aby sa vo vyúčtovaní uviedli dostatočné informácie, ktoré poskytnú koncovým odberateľom komplexný prehľad o aktuálnych nákladoch na energiu v súlade s prílohou VII;
- d) môžu stanoviť, aby sa informácie uvádzané na týchto vyúčtovaniach na žiadosť koncového odberateľa nepovažovali za výzvu na úhradu. Členské štáty v takýchto prípadoch zabezpečia, aby dodávatelia zdrojov energie poskytovali pružné úpravy pre samotnú úhradu;
- e) požadujú, aby sa informácie a odhady týkajúce sa nákladov na energiu poskytovali odberateľom na požiadanie, a to včas a v ľahko zrozumiteľnom formáte, ktorý im umožní porovnať ponuky na rovnocennom základe.

Článok 11

Náklady na prístup k meraniu a informáciám o vyúčtovaní

1. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia dostávali všetky svoje vyúčtovania a informácie o vyúčtovaní spotreby energie bezplatne a aby koncoví odberatelia tiež mali vhodný a bezplatný prístup k svojim údajom o spotrebe.

2. Bez ohľadu na odsek 1 sa distribúcia nákladov na informácie o vyúčtovaní za individuálnu spotrebu vykurovania a chladenia v bytových domoch a viacúčelových budovách podľa článku 9 ods. 3 vykoná na báze neziskovosti. Náklady spojené so zadaním tejto úlohy zahŕňajúcej meranie, rozdelenie a vyúčtovanie skutočnej individuálnej spotreby v uvedených budovách tretej strane, akou je napríklad poskytovateľ služby alebo miestny dodávateľ energie, sa môžu preniesť na koncových odberateľov, pokiaľ sú tieto náklady primerané.

Článok 12

Program na informovanie a posilnenie práv spotrebiteľov

1. Členské štáty prijímajú vhodné opatrenia na podporu a uľahčenie efektívneho využívania energie malými spotrebiteľmi energie vrátane domácností. Tieto opatrenia môžu byť súčasťou národnej stratégie.

2. Opatrenia na účely odseku 1 zahŕňajú jeden alebo viacero z prvkov uvedených v písmene a) alebo b):

- a) škálu nástrojov a politík na podporu zmeny správania, ktoré môžu zahŕňať:
 - i) daňové stimuly;
 - ii) prístup k financiam, grantom a dotáciám;
 - iii) poskytovanie informácií;
 - iv) vzorové projekty;
 - v) činnosti na pracovisku;
- b) spôsoby a prostriedky na zapojenie spotrebiteľov a spotrebiteľských organizácií počas možného zavádzania inteligentných meracích zariadení pomocou komunikácie o:
 - i) nákladovo efektívnych a jednoduchých zmenách vo využívaní energie;
 - ii) informáciách o opatreniach energetickej efektívnosti.

Článok 13

Sankcie

Členské štáty stanovujú pravidlá pre sankcie v prípade nedodržania vnútroštátnych právnych predpisov prijatých na základe článkov 7 až 11 a článku 18 ods. 3 a prijímajú opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty oznámia tieto ustanovenia Komisii do 5. júna 2014 a bezodkladne jej oznámia akékoľvek následné zmeny a doplnenia, ktoré sa ich týkajú.

KAPITOLA III

EFEKTÍVNOSŤ DODÁVKY ENERGIE

Článok 14

Podpora efektívnosti vo vykurovaní a chladení

1. Členské štáty do 31. decembra 2015 vykonajú a oznámia Komisii komplexné posúdenie potenciálu na využitie vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a centralizovaného zásobovania teplom a chladom obsahujúce informácie uvedené v prílohe VIII. Ak už vykonali rovnocenné posúdenie, oznámia to Komisii.

V komplexnom posúdení sa v plnej miere zohľadňuje analýza národného potenciálu pre vysokoúčinnnú kombinovanú výrobu uskutočnená podľa smernice 2004/8/ES.

Posúdenie sa na žiadosť Komisie aktualizuje a oznamuje sa Komisii každých päť rokov. Komisia podá každú takúto žiadosť aspoň jeden rok pred príslušným termínom.

2. Členské štáty prijímajú politiky, ktoré podporia, aby sa na miestnej a regionálnej úrovni náležite zohľadnil potenciál využívania účinných systémov vykurovania a chladenia, a to najmä tých, ktoré využívajú vysokoúčinnnú kombinovanú výrobu. Zohľadní sa potenciál pre rozvoj miestnych a regionálnych trhov s teplom.

3. Členské štáty na účely posúdenia uvedeného v odseku 1 vykonajú na základe klimatických podmienok, ekonomickej realizovateľnosti a technickej vhodnosti analýzu nákladov a prínosov vzťahujúcu sa na ich územie v súlade s časťou 1 prílohy IX. Prostredníctvom analýzy nákladov a prínosov možno určiť najlepšie riešenia z hľadiska efektívnosti využívania zdrojov a nákladov na uspokojenie potrieb na vykurovanie a chladenie. Uvedená analýza nákladov a prínosov môže byť súčasťou environmentálneho posudzovania podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie ⁽¹⁾.

4. V prípade, že sa posúdením uvedeným v odseku 1 a analýzou uvedenou v odseku 3 identifikuje potenciál uplatňovania vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a/alebo účinného centralizovaného zásobovania teplom a chladom, ktorých prínosy prevyšujú náklady, členské štáty prijímajú primerané opatrenia na rozvoj účinnej infraštruktúry centralizovaného zásobovania teplom a chladom a/alebo na zohľadnenie rozvoja vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a využívania vykurovania a chladenia z odpadového tepla a obnoviteľných zdrojov energie v súlade s odsekmi 1, 5 a 7.

Ak sa posúdením uvedeným v odseku 1 a analýzou uvedenou v odseku 3 neidentifikuje potenciál, ktorého prínosy prevyšujú náklady vrátane administratívnych nákladov na vykonanie analýzy nákladov a prínosov uvedenej v odseku 5, dotknutý členský štát môže zariadenia vyňať z požiadaviek ustanovených v uvedenom odseku.

5. Členské štáty zabezpečia, aby sa vykonala analýza nákladov a prínosov v súlade s časťou 2 prílohy IX v prípade, ak po 5. júni 2014:

- a) sa plánuje nové tepelné zariadenie na výrobu elektriny s celkovým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW s cieľom posúdiť náklady a prínosy spojené so zabezpečením prevádzky tohto zariadenia ako zariadenia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30.

- b) sa vykonáva významná rekonštrukcia existujúceho tepelného zariadenia na výrobu elektriny s celkovým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW s cieľom posúdiť náklady a prínosy spojené so zmenou tohto zariadenia na zariadenie vysokoúčinnnej kombinovanej výroby;
- c) priemyselné zariadenie s celkovým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW, ktoré vyrába odpadové teplo s využiteľnou teplotou, je naplánované alebo je významne rekonštruované, s cieľom posúdiť náklady a prínosy spojené s využitím odpadového tepla na uspokojenie ekonomicky zdôvodneného dopytu, a to aj prostredníctvom kombinovanej výroby, ako aj s cieľom posúdiť náklady a prínosy spojené s pripojením uvedeného zariadenia do siete centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
- d) je naplánovaná nová sieť centralizovaného zásobovania teplom a chladom alebo nové zariadenie na výrobu tepla s celkovým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW v rámci existujúcej siete centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom alebo sa má takéto existujúce zariadenie významne rekonštruovať s cieľom posúdiť náklady a prínosy spojené s využívaním odpadového tepla z neďalekých priemyselných zariadení.

Inštalácia vybavenia na zachytávanie oxidu uhličitého produkovaného spaľovacím zariadením s cieľom geologicky ho uložiť v súlade so smernicou 2009/31/ES sa nepovažuje za rekonštrukciu na účely písmen b, c) a d) tohto odseku.

Členské štáty môžu požadovať, aby sa analýza nákladov a prínosov uvedená v písmenách c) a d) vykonala v spolupráci so spoločnosťami zodpovednými za prevádzku sietí centralizovaného zásobovania teplom a chladom.

6. Členské štáty môžu z uplatňovania odseku 5 vyňať:

- a) tie špičkové a záložné zariadenia na výrobu elektriny, pri ktorých sa plánuje prevádzka pod 1 500 hodín ročne ako kľzavý priemer za obdobie piatich rokov, pričom sa bude vychádzať z postupu overovania stanoveného členským štátom, ktorý zabezpečí splnenie tohto kritéria na udelenie výnimky;
- b) jadrové zariadenia;
- c) zariadenia, ktoré je potrebné umiestniť blízko geologického úložiska schváleného podľa smernice 2009/31/ES.

Členské štáty môžu tiež stanoviť hraničné hodnoty pre vyňatie jednotlivých zariadení z uplatňovania ustanovení odseku 5 písm. c) a d) vyjadrené množstvom dostupného využiteľného odpadového tepla, dopytom po teple alebo vzdialenosťou medzi priemyselnými zariadeniami a sieťami centralizovaného zásobovania teplom.

Členské štáty do 31. decembra 2013 oznámia výnimky prijaté podľa tohto odseku a následne aj všetky ich zmeny Komisii.

7. Členské štáty prijímajú kritériá udeľovania povolení uvedené v článku 7 smernice 2009/72/ES alebo rovnocenné povolovalacie kritériá, aby:

- a) zohľadnili výsledky komplexného posúdenia uvedeného v odseku 1;
- b) zabezpečili splnenie požiadaviek odseku 5 a
- c) zohľadnili výsledky analýzy nákladov a prínosov uvedenej v odseku 5.

8. Členské štáty môžu vyňať jednotlivé zariadenia z povinnosti vyplývajúcej z kritérií udeľovania povolení a povolovalacích kritérií uvedených v odseku 7 zrealizovať možnosti, ktorých prínosy prevyšujú náklady, ak na to existujú naliehavé právne dôvody, dôvody týkajúce sa vlastníctva alebo finančné dôvody. Dotknuté členské štáty v takomto prípade predložia Komisii oznámenie, v ktorom zdôvodnia svoje rozhodnutie, a to najneskôr do troch mesiacov od jeho prijatia.

9. Odseky 5, 6, 7 a 8 tohto článku sa uplatňujú na zariadenia, na ktoré sa vzťahuje smernica 2010/75/EÚ, bez toho, aby boli dotknuté požiadavky tejto smernice.

10. Na základe harmonizovaných referenčných hodnôt účinnosti uvedených v písmene f) prílohy II členské štáty zabezpečia, aby pôvod elektriny vyrobenej z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby mohol byť zaručený podľa objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritérií stanovených každým členským štátom. Členské štáty zabezpečia, aby táto záruka pôvodu bola v súlade s požiadavkami a obsahovala aspoň informácie uvedené v prílohe X. Členské štáty vzájomne uznávajú svoje záruky pôvodu, a to výlučne ako dôkaz o informáciách uvedených v tomto odseku. Každé odmietnutie uznať záruku pôvodu ako takýto dôkaz, najmä z dôvodov súvisiacich s predchádzaním podvodom, musí byť založené na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách. Členské štáty oznámia takéto odmietnutie a jeho zdôvodnenie Komisii. V prípade odmietnutia uznať záruku pôvodu môže Komisia prijať rozhodnutie, ktorým si od odmietajúcej strany vynúti, aby záruku uznala, najmä s ohľadom na objektívne, transparentné a nediskriminačné kritériá, na ktorých je takéto uznanie založené.

Komisia je splnomocnená preskúmať prostredníctvom delegovaných aktov v súlade s článkom 23 tejto smernice harmonizované referenčné hodnoty účinnosti ustanovené vo vykonávacom rozhodnutí Komisie 2011/877/EÚ⁽¹⁾ na základe smernice 2004/8/ES do 31. decembra 2014.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 343, 23.12.2011, s. 91.

11. Členské štáty zabezpečia, aby každá dostupná podpora pre kombinovanú výrobu bola podmienená výrobou elektriny pochádzajúcej z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a efektívnym využívaním odpadového tepla na dosiahnutie úspory primárnej energie. Pomoc z verejných prostriedkov na kombinovanú výrobu, výrobu tepla pre centralizované zásobovanie teplom a siete centralizovaného zásobovania teplom podlieha v príslušných prípadoch pravidlám štátnej pomoci.

Článok 15

Premena, prenos a distribúcia energie

1. Členské štáty zabezpečia, aby národné energetické regulačné orgány venovali náležitú pozornosť energetickej efektívnosti pri plnení regulačných úloh uvedených v smerniciach 2009/72/ES a 2009/73/ES, pokiaľ ide o ich rozhodovanie o prevádzke plynárenskej a električkej infraštruktúry.

Členské štáty musia predovšetkým zabezpečiť, aby národné energetické regulačné orgány prostredníctvom vypracovania sieťových taríf a predpisov v rámci smernice 2009/72/ES a zohľadňujúc náklady a prínosy každého opatrenia poskytovali stimuly pre prevádzkovateľov sústavy na sprístupnenie systémových služieb užívateľom siete, ktoré im umožnia vykonávať opatrenia na zvyšovanie energetickej efektívnosti v súvislosti s pokračujúcim zavádzaním inteligentných sústav.

Takéto systémové služby, ktoré nepriaznivo neovplyvňujú bezpečnosť sústavy, môže určiť prevádzkovateľ sústavy.

Pokiaľ ide o elektrinu, členské štáty zabezpečia, aby regulácia siete a sieťové tarify spĺňali kritériá uvedené v prílohe XI s prihliadnutím na usmernenia a kódexy vypracované v súlade s nariadením (ES) č. 714/2009.

2. Členské štáty do 30. júna 2015 zabezpečia, aby sa:

- vykonalo posúdenie potenciálu energetickej efektívnosti ich plynárenskej a električkej infraštruktúry, najmä pokiaľ ide o prenos, distribúciu, riadenie zariadenia a interoperabilitu, ako aj pripojenie k zariadeniam na výrobu energie, vrátane možností prístupu pre zariadenia na výrobu energie veľmi malých výkonov;
- stanovili konkrétne opatrenia a investície na zavedenie nákladovo efektívnych zlepšení energetickej efektívnosti v sieťovej infraštruktúre s harmonogramom ich zavádzania.

3. Členské štáty môžu povoliť zložky systémov a tarifné štruktúry so sociálnym zameraním pre sieťové prenosy a distribúciu energie za predpokladu, že akékoľvek rušivé účinky na

prenosové a distribučné sústavy sa udržiavajú na potrebnom minime a sú primerané sociálnym cieľom.

4. Členské štáty zabezpečia odstránenie tých stimulov v rámci taríf za prenos a distribúciu, ktoré poškodzujú celkovú efektívnosť (vrátane energetickej efektívnosti) výroby, prenosu, distribúcie a dodávky elektriny alebo ktoré by mohli brzdíť využívanie reakcie strany spotreby na vyrovnávacích trhoch a pri obstarávaní podporných služieb. Členské štáty zabezpečia, aby sa prevádzkovatelia sústav stimulovali na zlepšenie efektívnosti navrhovania a prevádzky infraštruktúry a aby sa v rámci smernice 2009/72/ES prostredníctvom taríf dodávateľom umožnilo zlepšiť účasť odberateľov na efektívnosti systému vrátane reakcie strany spotreby v závislosti od vnútroštátnych okolností.

5. Bez toho, aby bol dotknutý článok 16 ods. 2 smernice 2009/28/ES, a pri zohľadnení článku 15 smernice 2009/72/ES, ako aj potreby zabezpečiť kontinuitu dodávky tepla členské štáty zabezpečia, aby v súlade s požiadavkami týkajúcimi sa zachovania spoľahlivosti a bezpečnosti rozvodnej siete na základe transparentných a nediskriminačných kritérií stanovených príslušnými vnútroštátnymi orgánmi prevádzkovateľa prenosovej a distribučnej sústavy, ak zodpovedajú za využívanie zariadení vyrábajúcich elektrinu na svojom území:

- zaručili prenos a distribúciu elektriny z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby;
- zabezpečili prednostný alebo garantovaný prístup elektriny z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby do sústavy;
- pri využívaní zariadení vyrábajúcich elektrinu prednostne dodávali elektrinu z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, ak to povoľuje bezpečná prevádzka národnej električkej sústavy.

Členské štáty zabezpečia, aby sa jasne a podrobne vysvetlili a uverejnili pravidlá súvisiace s poradím, v akom sa udeľuje prednosť prístupu a dodávкам v ich električkej sústave. Členské štáty môžu pri poskytovaní prednostného prístupu k energii z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby alebo pri jej prednostnom dodávaní stanoviť poradie medzi energiou z obnoviteľných zdrojov a energiou z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a v rámci ich jednotlivých druhov a vždy zabezpečia, aby sa nebránilo prednostnému prístupu ani dodávaniu energie z rôznych zdrojov obnoviteľnej energie.

Okrem povinností ustanovených v prvom pododseku prevádzkovatelia prenosovej sústavy a prevádzkovatelia distribučnej sústavy zabezpečia súlad s požiadavkami ustanovenými v prílohe XII.

Členské štáty môžu predovšetkým uľahčiť pripojenie elektriny vyrobenej z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby prostredníctvom zariadení kombinovanej výroby malých výkonov a zariadení kombinovanej výroby veľmi malých výkonov do sústavy. Členské štáty v príslušných prípadoch prijímajú opatrenia zamerané na nabádanie prevádzkovateľov sietí, aby pre inštaláciu zariadení kombinovanej výroby veľmi malých výkonov zaviedli jednoduchý oznamovací postup spočívajúci v inštalácii a informovaní s cieľom zjednodušiť a skrátiť proces povoľovania pre jednotlivých občanov a inštalujúce subjekty.

6. S výhradou požiadaviek týkajúcich sa zachovania spoľahlivosti a bezpečnosti sústavy členské štáty prijímajú primerané opatrenia s cieľom zabezpečiť, pokiaľ je to technicky a ekonomicky možné z hľadiska spôsobu prevádzky zariadenia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, aby prevádzkovatelia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby mohli ponúkať služby vyrovnávania zaťaženia a iné prevádzkové služby na úrovni prevádzkovateľov prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľov distribučnej sústavy. Prevádzkovatelia prenosovej sústavy a prevádzkovatelia distribučnej sústavy zabezpečia, aby tieto služby boli súčasťou služieb ponúkaných vo výberovom konaní, ktoré je transparentné, nediskriminačné a otvorené kontrole.

V prípade potreby môžu členské štáty vyžadovať od prevádzkovateľov prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučnej sústavy, aby podporovali umiestnenie vysokoúčinnnej kombinovanej výroby v blízkosti oblastí dopytu znížením poplatkov za pripojenie a systémových poplatkov.

7. Členské štáty môžu povoliť výrobcovi elektriny z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby, ktorí sa chcú pripojiť do sústavy, aby vyzvali na predkladanie ponúk v súvislosti s prácami súvisiacimi s pripojením.

8. Členské štáty zabezpečia, aby národné energetické regulačné orgány nabádali zdroje na strane spotreby, akou je reakcia strany spotreby, na účasť spolu s ponukou na veľkoobchodných a maloobchodných trhoch.

Členské štáty v rozsahu technických obmedzení súvisiacich s riadením sústav zabezpečia, aby prevádzkovatelia prenosovej a distribučnej sústavy pri plnení požiadaviek na bilančné a podporné služby pristupovali k poskytovateľom reakcie strany spotreby vrátane agregátorov nediskriminačným spôsobom na základe ich technických schopností.

Členské štáty v rozsahu technických obmedzení súvisiacich s riadením sústav podporia prístup reakcie strany spotreby na vyrovnávacie, rezervné a iné trhy so systémovými službami a jej účasť na nich, a to okrem iného tak, že od národných energetických regulačných orgánov alebo v závislosti od svojho národného regulačného systému od prevádzkovateľov prenosovej a distribučnej sústavy v úzkej spolupráci s poskytovateľmi služieb na strane spotreby a odberateľmi vyžadujú, aby stanovili technické spôsoby účasti na týchto trhoch na základe technických požiadaviek týchto trhov a možnosti reakcie strany spotreby. Tieto špecifikácie zahŕňajú účasť agregátorov.

9. Členské štáty pri predkladaní správ podľa smernice 2010/75/EÚ a bez toho, aby bol dotknutý článok 9 ods. 2

uvedenej smernice, zväžia zahrnutie informácií o energetickej účinnosti zariadení spaľujúcich palivá s celkovým menovitým tepelným príkonom 50 MW alebo viac s ohľadom na príslušné najlepšie dostupné techniky vypracované v súlade so smernicou 2010/75/EÚ a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia⁽¹⁾.

Členské štáty môžu podporovať prevádzkovateľov zariadení uvedených v prvom pododseku, aby zlepšili svoje ročné priemerné čisté prevádzkové hodnoty.

KAPITOLA IV

HORIZONTÁLNE USTANOVENIA

Článok 16

Dostupnosť systémov kvalifikácie, akreditačných a certifikačných systémov

1. Ak členský štát považuje vnútroštátnu úroveň technickej spôsobilosti, objektívnosti a spoľahlivosti za nepostačujúcu, zabezpečí, aby sa pre poskytovateľov energetických služieb, energetických auditov, manažérov v oblasti energetiky a inštalátorov prvkov budov súvisiacich s energiou vymedzených v článku 2 ods. 9 smernice 2010/31/EÚ do 31. decembra 2014 sprístupnili certifikačné a/alebo akreditačné systémy a/alebo rovnocenné systémy kvalifikácie alebo aby boli k tomuto dátumu prístupné, vrátane vhodných programov odbornej prípravy v prípade potreby.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa systémami uvedenými v odseku 1 zabezpečila pre spotrebiteľov transparentnosť, aby boli spoľahlivé a aby prispievali k plneniu národných cieľov v oblasti energetickej efektívnosti.

3. Členské štáty sprístupnia verejnosti certifikačné a/alebo akreditačné systémy alebo rovnocenné systémy kvalifikácie podľa odseku 1 a spolupracujú navzájom, ako aj s Komisiou v otázkach porovnávania a uznávania týchto systémov.

Členské štáty prijímú v súlade s článkom 18 ods. 1 primerané opatrenia na to, aby boli spotrebiteľia informovaní o dostupnosti systémov kvalifikácie a/alebo certifikačných systémov.

Článok 17

Informovanie a odborná príprava

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli informácie o dostupných mechanizmoch v oblasti energetickej efektívnosti a o finančných a právnych rámcoch transparentné a aby sa vo veľkej miere poskytovali všetkým účastníkom trhu vrátane spotrebiteľov, stavbárov, architektov, inžinierov, environmentálnych a energetických auditorov a inštalátorov stavebných prvkov vymedzených v smernici 2010/31/EÚ.

Členské štáty tiež zabezpečia, aby boli banky a iné finančné inštitúcie informované o možnostiach účasti na financovaní opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti, a to aj prostredníctvom vytvorenia verejno-súkromných partnerstiev.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2008, s. 8.

2. Členské štáty vytvoria vhodné podmienky pre subjekty na trhu, aby mohli spotrebiteľom energie poskytovať primerané a ciele informácie a poradenstvo o energetickej efektívnosti.

3. Komisia preskúma vplyv svojich opatrení zameraných na podporu rozvoja platforiem, ktoré zahŕňajú okrem iného subjekty európskeho sociálneho dialógu, posilňovaním programov odbornej prípravy na účely energetickej efektívnosti, a v prípade potreby predloží ďalšie opatrenia. Komisia podporuje európskych sociálnych partnerov v ich diskusiách o energetickej efektívnosti.

4. Členské štáty za účasti zainteresovaných strán vrátane miestnych a regionálnych orgánov podporujú vhodné iniciatívy informovania, zvyšovania povedomia a odbornej prípravy s cieľom informovať občanov o prínosoch a praktických podrobnostiach prijímania opatrení zameraných na zlepšenie energetickej efektívnosti.

5. Komisia nabáda na to, aby sa vymieňali a vo veľkej miere šírili informácie o najlepších postupoch v oblasti energetickej efektívnosti v členských štátoch.

Článok 18

Energetické služby

1. Členské štáty podporujú trh s energetickými službami a prístup na tento trh pre malé a stredné podniky prostredníctvom:

- a) šírenia jasných a ľahko prístupných informácií o:
 - i) dostupných zmluvách a ustanoveniach o energetických službách, ktoré by mali byť obsiahnuté v takýchto zmluvách, s cieľom zaručiť úspory energie a práva koncových odberateľov;
 - ii) finančných nástrojoch, stimuloch, grantoch a pôžičkách na podporu projektov energetických služieb v oblasti energetickej efektívnosti;
- b) podpory rozvoja označení kvality okrem iného prostredníctvom obchodných združení;
- c) zverejnenia a pravidelnej aktualizácie zoznamu dostupných poskytovateľov energetických služieb, ktorí sú kvalifikovaní a/alebo certifikovaní, ako aj ich kvalifikácie a/alebo certifikátov podľa článku 16, alebo prostredníctvom poskytnutia užívateľského rozhrania, v rámci ktorého môžu poskytovatelia energetických služieb poskytovať informácie;
- d) podpory verejného sektora pri využívaní ponúk energetických služieb najmä na obnovu budov tak, že:
 - i) zabezpečia vzorové zmluvy pre zmluvy o energetickej efektívnosti obsahujúce aspoň položky uvedené v prílohe XIII;
 - ii) zabezpečia informácie o najlepších postupoch týkajúcich sa zmlúv o energetickej efektívnosti, a to vrátane analýzy

nákladov a prínosov, využívajúcej prístup založený na životnom cykle v prípade, ak je taká analýza k dispozícii;

- e) zabezpečenia kvalitatívneho preskúmania súčasného a budúceho vývoja trhu s energetickými službami v rámci národného akčného plánu energetickej efektívnosti.

2. Členské štáty podporujú riadne fungovanie trhu s energetickými službami podľa potreby:

- a) určením a propagáciou kontaktného miesta (kontaktných miest), kde môžu koncoví odberatelia získať informácie uvedené v odseku 1;
 - b) v prípade potreby prijatím opatrení na odstránenie regulačných a neregulačných prekážok, ktoré bránia zavádzaniu zmlúv o energetickej efektívnosti a iných modelov služieb v oblasti energetickej efektívnosti na určenie a/alebo vykonávanie opatrení na úsporu energie;
 - c) zvážením zavedenia nezávislého mechanizmu, ako je ombudsman, alebo udelenia tejto úlohy s cieľom zabezpečiť efektívne riešenie sťažností a mimosúdneho urovnávania sporov zo zmlúv o energetických službách;
 - d) umožnením nezávislým trhovým sprostredkovateľom, aby zohrávali úlohu v podobe podporovania rozvoja trhu na strane spotreby a strane ponuky.
3. Členské štáty zabezpečia, aby distribútori energie, prevádzkovatelia distribučnej sústavy a maloobchodné energetické spoločnosti nevykonávali žiadne činnosti, ktoré môžu brániť dopytu po energetických službách a ich poskytovaniu alebo iným opatreniam na zlepšenie energetickej efektívnosti alebo brzdiť rozvoj trhov s takými službami alebo opatreniami, vrátane uzavretia trhu pre konkurentov alebo zneužívania dominantného postavenia.

Článok 19

Ďalšie opatrenia na podporu energetickej efektívnosti

1. Členské štáty bez toho, aby boli dotknuté základné zásady práva členských štátov týkajúceho sa vlastníctva a prenájmu, vyhodnotia a v prípade potreby prijímajú primerané opatrenia na odstránenie regulačných a neregulačných prekážok energetickej efektívnosti, a to najmä pokiaľ ide o:

- a) rozdelenie stimulov medzi vlastníka a nájomcu budovy alebo medzi vlastníkov s cieľom zabezpečiť, aby tieto subjekty neboli odrádzané od uskutočňovania investícií na zlepšenie energetickej efektívnosti, ktoré by inak uskutočnili, z dôvodu, že nebudú môcť individuálne získať všetky prínosy, alebo tým, že neexistujú pravidlá na rozdelenie nákladov a prínosov medzi tieto subjekty, a to vrátane vnútroštátnych pravidiel a opatrení, ktorými sa upravujú rozhodovacie postupy, ak má budova viacerých vlastníkov;

b) právne a regulačné ustanovenia, ako aj správne postupy týkajúce sa verejného obstarávania a ročného rozpočtovania a účtovníctva s cieľom zabezpečiť, aby jednotlivé verejné orgány neboli odrádzané od investícií na zlepšenie energetickej efektívnosti a minimalizáciu očakávaných nákladov počas životného cyklu a od používania zmlúv o energetickej efektívnosti a iných mechanizmov financovania treťou stranou na dlhodobom zmluvnom základe.

Takéto opatrenia na odstránenie prekážok môžu zahŕňať poskytovanie stimulov, zrušenie alebo zmenu a doplnenie právnych alebo regulačných ustanovení alebo prijatie usmernení a výkladových oznámení, alebo zjednodušenie administratívnych postupov. Opatrenia môžu byť kombinované s poskytovaním vzdelávania, odbornej prípravy a konkrétnych informácií a technickej pomoci v oblasti energetickej efektívnosti.

2. Vyhodnotenie prekážok a opatrení uvedených v odseku 1 sa Komisii oznámi v prvom národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti uvedenom v článku 24 ods. 2. Komisia v tejto súvislosti podporí výmenu najlepších vnútroštátnych postupov.

Článok 20

Národný fond energetickej efektívnosti, podpora z hľadiska financovania a technická podpora

1. Členské štáty bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podporujú vytvorenie nástrojov financovania alebo používanie existujúcich nástrojov financovania pre opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti s cieľom maximalizovať prínosy financovania z viacerých zdrojov.

2. Komisia v prípade potreby priamo alebo prostredníctvom európskych finančných inštitúcií pomáha členským štátom vytvárať nástroje financovania a systémy technickej podpory s cieľom zlepšovať energetickú efektívnosť v rôznych sektoroch.

3. Komisia uľahčuje výmenu najlepších postupov medzi príslušnými vnútroštátnymi alebo regionálnymi orgánmi alebo subjektmi, napr. prostredníctvom každoročných stretnutí regulačných orgánov, verejných databáz s informáciami o vykonávaní opatrení členskými štátmi a porovnávaním krajín.

4. Členské štáty môžu zriadiť národný fond energetickej efektívnosti. Účelom tohto fondu je podpora národných iniciatív v oblasti energetickej efektívnosti.

5. Členské štáty môžu umožniť, aby povinnosti uvedené v článku 5 ods. 1 boli splnené každoročným príspevkom do národného fondu energetickej efektívnosti, ktorý by sa rovnal výške investícií vyžadovaných na splnenie uvedených povinností.

6. Členské štáty môžu ustanoviť, že povinné subjekty môžu splniť svoje povinnosti uvedené v článku 7 ods. 1 tým, že

každoročne prispievajú do národného fondu energetickej efektívnosti sumou vo výške investícií vyžadovaných na splnenie uvedených povinností.

7. Členské štáty môžu použiť na rozvoj inovačných mechanizmov financovania svoje príjmy z ročných pridelených emisných kvót podľa rozhodnutia 406/2009/ES v záujme toho, aby sa prakticky realizoval cieľ článku 5 týkajúci sa zlepšenia energetickej hospodárnosti budov.

Článok 21

Prevodné koeficienty

Na účely porovnania úspor energie a prevodu na porovnateľnú jednotku sa použijú prevodné koeficienty uvedené v prílohe IV s výnimkou prípadov, keď možno odôvodniť použitie iných prevodných koeficientov.

KAPITOLA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 22

Delegované akty

1. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 23 prijať delegované akty s cieľom preskúmať harmonizované referenčné hodnoty účinnosti uvedené v článku 14 ods. 10 druhom pododseku.

2. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 23 prijať delegované akty s cieľom prispôsobiť technickému pokroku hodnoty, metódy výpočtu, predvolený koeficient primárnej energie a požiadavky v prílohách I, II, III, IV, V, VII, VIII, IX, X a XII.

Článok 23

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Právomoc prijímať delegované akty sa Komisii udeľuje za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 22 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 4. decembra 2012.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 22 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci v ňom uvedenej. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia oznamuje delegovaný akt Európskemu parlamentu a Rade súčasne, a to hneď po jeho prijatí.

5. Delegovaný akt prijatý podľa článku 22 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote 2 mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 24

Preskúvanie a monitorovanie vykonávania

1. Od roku 2013 predkladajú členské štáty každý rok do 30. apríla správu o pokroku pri dosahovaní národných cieľov energetickej efektívnosti v súlade s prílohou XIV časťou 1. Správa môže byť súčasťou národných programov reforiem uvedených v odporúčaní Rady 2010/410/EÚ z 13. júla 2010 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Únie ⁽¹⁾.

2. Členské štáty do 30. apríla 2014 a následne každé tri roky predkladajú národné akčné plány energetickej efektívnosti. V národných akčných plánoch energetickej efektívnosti sa uvádzajú významné opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti a očakávané a/alebo dosiahnuté úspory energie okrem iného aj v oblasti dodávky, prenosu a distribúcie energie, ako aj spotreby energie v záujme dosiahnutia národných cieľov energetickej efektívnosti uvedených v článku 3 ods. 1. Národné akčné plány energetickej efektívnosti sa doplnia o aktualizované odhady očakávanej celkovej primárnej energetickej spotreby v roku 2020, ako aj o odhadované úrovne primárnej energetickej spotreby v sektoroch uvedených v prílohe XIV časti 1.

Komisia do 31. decembra 2012 poskytne vzor ako návod pre národné akčné plány energetickej efektívnosti. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 26 ods. 2. Národné akčné plány energetickej efektívnosti musia v každom prípade obsahovať informácie uvedené v prílohe XIV.

3. Komisia vyhodnocuje výročné správy a národné akčné plány energetickej efektívnosti a posudzuje, do akej miery členské štáty pokročili v dosahovaní národných cieľov energetickej efektívnosti požadovaných v článku 3 ods. 1 a vo vykonávaní tejto smernice. Komisia zasiela posúdenie Európskemu parlamentu a Rade. Komisia môže na základe posúdenia správ a národných akčných plánov energetickej efektívnosti vydávať odporúčania členským štátom.

4. Komisia monitoruje vplyv vykonávania tejto smernice na smernice 2003/87/ES, 2009/28/ES a 2010/31/EÚ, na rozhodnutie č. 406/2009/ES a na priemyselné odvetvia, najmä tie, ktoré sú vystavené závažnému riziku úniku uhlíka v zmysle rozhodnutia 2010/2/EÚ.

5. Komisia preskúma, či je naďalej potrebná možnosť udelenia výnimiek ustanovená v článku 14 ods. 6, a to po prvýkrát v posúdení prvého národného akčného plánu energetickej efektívnosti a potom každé tri roky. Ak z preskúmania vyplynie, že niektoré z kritérií na udelenie týchto výnimiek už nie je možné vzhľadom na dostupnosť tepelnej záťaže a skutočné prevádzkové podmienky zariadení, na ktoré sa výnimky vzťahujú, zdôvodniť, Komisia navrhne primerané opatrenia.

6. Členské štáty predkladajú Komisii každý rok pred 30. aprílom štatistiky o vnútroštátnej výrobe elektriny a tepla z vysokoúčinnnej a nízkoúčinnnej kombinovanej výroby v súlade s metodikou uvedenou v prílohe I, a to vo vzťahu k celkovej výrobe tepla a elektriny. Takisto predkladajú ročné štatistiky o inštalovaných výkonoch kombinovanej výroby tepla a elektriny a palív pre kombinovanú výrobu a o výrobe a inštalovanom výkone centralizovaného zásobovania teplom a chladom vo vzťahu k celkovým inštalovaným výkonom výroby tepla a elektriny. Členské štáty predkladajú štatistické údaje o úsporách primárnej energie dosiahnutých uplatňovaním kombinovanej výroby v súlade s metodikou uvedenou v prílohe II.

7. Komisia do 30. júna 2014 predloží Európskemu parlamentu a Rade posúdenie uvedené v článku 3 ods. 2 a v prípade potreby aj návrhy na ďalšie opatrenia.

8. Komisia zhodnotí účinnosť uplatňovania článku 6 do 5. decembra 2015, pričom zohľadní požiadavky stanovené v smernici 2004/18/ES, a predloží o tom správu Európskemu parlamentu a Rade. Uvedenú správu v prípade potreby sprevádzajú návrhy na ďalšie opatrenia.

9. Komisia do 30. júna 2016 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní článku 7. Túto správu v prípade potreby sprevádza legislatívny návrh, ktorý má jeden alebo viacero z týchto účelov:

- a) zmena konečného termínu stanoveného v článku 7 ods. 1;
- b) prehodnotenie požiadaviek stanovených v článku 7 ods. 1, 2 a 3;
- c) ustanovenie ďalších spoločných požiadaviek, najmä pokiaľ ide o záležitosti uvedené v článku 7 ods. 7.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 191, 23.7.2010, s. 28.

10. Komisia do 30. júna 2018 posúdi pokrok, ktorý členské štáty dosiahli pri odstraňovaní regulačných a neregulačných prekážok uvedených v článku 19 ods. 1. Na toto posúdenie v prípade potreby nadväzujú návrhy na ďalšie opatrenia.

11. Komisia zabezpečí, aby správy uvedené v odsekoch 1 a 2 boli verejne dostupné.

Článok 25

Online platforma

Komisia zriadi online platformu s cieľom podporiť praktické vykonanie tejto smernice na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Táto platforma podporuje výmenu skúseností o postupoch, referenčnom porovnávaní, činnostiach, ktoré sa týkajú vytvárania sietí, ako aj o inovačných postupoch.

Článok 26

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 27

Zmeny a doplnenia a zrušenie

1. Smernica 2006/32/ES sa zrušuje od 5. júna 2014 s výnimkou jej článku 4 ods. 1 až 4 a príloh I, III a IV bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na jej transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov. Článok 4 ods. 1 až 4 a prílohy I, III a IV smernice 2006/32/ES sa vypúšťajú s účinnosťou od 1. januára 2017.

Smernica 2004/8/ES sa zrušuje od 5. júna 2014 bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na jej transpozíciu do vnútroštátnych právnych predpisov.

Odkazy na smernice 2006/32/ES a 2004/8/ES sa považujú za odkazy na túto smernicu a ich znenie je v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe XV.

2. Článok 9 ods. 1 a 2 smernice 2010/30/EÚ sa zrušuje od 5. júna 2014.

3. Smernica 2009/125/ES sa mení a dopĺňa takto:

1. Vkladá sa toto odôvodnenie:

„(35a) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (*) sa vyžaduje, aby členské štáty stanovili požiadavky na energetickú hospodárnosť prvkov budov, ktoré sú súčasťou obalových konštrukcií budov, ako aj požiadavky na systémy v súvislosti s celkovou energetickou hospodárnosťou, správnu inštaláciu a primeraným dimenzovaním, nastavením a reguláciou technických systémov budov, ktoré sú inštalované v existujúcich budovách. Je v súlade s cieľmi tejto smernice, aby sa týmito požiadavkami mohla za určitých okolností obmedziť inštalácia energeticke významných výrobkov, ktoré sú v súlade s touto smernicou a jej vykonávacími opatreniami, pod podmienkou, že tieto požiadavky nepredstavujú neopodstatnenú prekážku na trhu.

(*) Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13.“

2. Na koniec článku 6 ods. 1 sa dopĺňa táto veta:

„Toto nemá vplyv na požiadavky na energetickú hospodárnosť budov a požiadavky na systémy stanovené členskými štátmi v súlade s článkom 4 ods. 1 a článkom 8 smernice 2010/31/EÚ.“

Článok 28

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 5. júna 2014.

Bez ohľadu na prvý pododsek členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 4, článkom 5 ods. 1 prvým pododsekom, článkom 5 ods. 5, článkom 5 ods. 6, článkom 7 ods. 9 posledným pododsekom, článkom 14 ods. 6, článkom 19 ods. 2, článkom 24 ods. 1 a článkom 24 ods. 2 a prílohou V bodom 4 do termínov v nich uvedených.

Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 29

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 30

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 25. októbra 2012

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
A. D. MAVROYIANNIS

PRÍLOHA I

VŠEOBECNÉ ZÁSADY VÝPOČTU MNOŽSTVA ELEKTRINY VYROBENEJ KOMBINOVANOU VÝROBOU

Časť I

Všeobecné zásady

Hodnoty používané pri výpočte množstva elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou sa určujú na základe očakávanej alebo skutočnej prevádzky zariadenia v bežných podmienkach používania. V prípade zariadení kombinovanej výroby veľmi malých výkonov môže byť tento výpočet založený na atestovaných hodnotách.

- a) Množstvo elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou sa považuje za rovné celkovej ročnej výrobe elektriny vyrobenej v danom zariadení meranej na výstupe z hlavných generátorov:
- i) v zariadeniach kombinovanej výroby typu b), d), e), f), g) a h) uvedených v časti II s celkovou ročnou účinnosťou stanovenou členskými štátmi na úrovni najmenej 75 % a
 - ii) v zariadeniach kombinovanej výroby typu a) a c) uvedených v časti II s celkovou ročnou účinnosťou stanovenou členskými štátmi na úrovni najmenej 80 %.
- b) V zariadeniach kombinovanej výroby s celkovou ročnou účinnosťou nižšou ako hodnota uvedená v písmene a) bode i) [zariadenia kombinovanej výroby typov b), d), e), f), g) a h) uvedené v časti II] alebo s celkovou ročnou účinnosťou nižšou ako hodnota uvedená v písmene a) bode ii) [zariadenia kombinovanej výroby typu a) a c) uvedené v časti II] sa kombinovaná výroba vypočíta podľa tohto vzorca:

$$E_{KVET} = H_{KVET} * C$$

kde:

E_{KVET} je množstvo elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou;

C je pomer elektriny a tepla;

H_{KVET} je množstvo využiteľného tepla vyrobeného kombinovanou výrobou (vypočítané na tento účel ako celková výroba tepla znížená o akékoľvek množstvo tepla vyrobené v samostatných kotloch alebo odberom ostrej pary z parného generátora pred turbínou).

Výpočet množstva elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou musí byť založený na skutočnom pomere elektriny a tepla. Ak skutočný pomer elektriny a tepla zariadenia kombinovanej výroby nie je známy, je možné pre zariadenia typu a), b), c), d) a e) uvedené v časti II používať ďalej uvedené predvolené hodnoty najmä na štatistické účely za predpokladu, že vypočítané množstvo elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou je menšie alebo sa rovná celkovému množstvu elektriny vyrobenej v zariadení:

Typ zariadenia	Predvolená hodnota pomeru elektriny a tepla, C
Plynová turbína s kombinovaným cyklom a s regeneráciou tepla	0,95
Protitlaková parná turbína	0,45
Kondenzačná parná turbína s odberom pary	0,45
Spaľovacia turbína s regeneráciou tepla	0,55
Spaľovací motor	0,75

Ak členské štáty zavedú predvolené hodnoty pomerov elektriny a tepla pre zariadenia typov f), g), h), i), j) a k) uvedené v časti II, tieto predvolené hodnoty zverejnia a oznámia ich Komisii.

- c) Ak je časť energetického obsahu paliva na vstupe do procesu kombinovanej výroby získaná späť v chemikáliách a znova použitá, túto časť je možné odčítať od množstva paliva na vstupe pred výpočtom celkovej účinnosti použitým v písmenách a) a b).
- d) Členské štáty môžu určiť pomer elektriny a tepla ako pomer elektriny a využiteľného tepla pomocou prevádzkových údajov konkrétneho zariadenia pri prevádzke v režime kombinovanej výroby na nižšom výkone.
- e) Členské štáty môžu na účel výpočtov podľa písmen a) a b) použiť iné intervaly predkladania správ než jeden rok.

Časť II

Technológie kombinovanej výroby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica

- a) Plynová turbína s kombinovaným cyklom a s regeneráciou tepla.
- b) Protitlaková parná turbína.
- c) Kondenzačná parná turbína s odberom pary.
- d) Spaľovacia turbína s regeneráciou tepla.
- e) Spaľovací motor.
- f) Mikroturbína.
- g) Stirlingov motor.
- h) Palivový článok.
- i) Parný stroj.
- j) Rankinov organický cyklus.
- k) Akýkoľvek iný typ technológie alebo ich kombinácia, na ktorú sa vzťahuje vymedzenie pojmu uvedené v článku 2 ods. 30.

Pri zavádzaní a uplatňovaní všeobecných zásad výpočtu množstva elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou použijú členské štáty podrobné usmernenia, ktoré sa ustanovujú rozhodnutím Komisie 2008/952/ES z 19. novembra 2008, ktorým sa zavádzajú podrobné usmernenia na vykonávanie a uplatňovanie prílohy II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/8/ES ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 338, 17.12.2008, s. 55.

PRÍLOHA II

METODIKA URČOVANIA ÚČINNOSTI PROCESU KOMBINOVANEJ VÝROBY

Hodnoty používané na výpočet účinnosti kombinovanej výroby a úspor primárnej energie sa určujú na základe očakávanej alebo skutočnej prevádzky zariadenia v bežných podmienkach používania.

a) Vysokoúčinná kombinovaná výroba

Na účely tejto smernice spĺňa vysokoúčinná kombinovaná výroba tieto kritériá:

- výroba kombinovanou výrobou v zariadeniach kombinovanej výroby prináša úspory primárnej energie vypočítané podľa písm. b) vo výške najmenej 10 % v porovnaní s referenčnými hodnotami pre samostatnú výrobu tepla a elektriny,
- výroba v malých zariadeniach kombinovanej výroby a v zariadeniach kombinovanej výroby veľmi malých výkonov prinášajúca úspory primárnej energie sa môže považovať za vysokoúčinnú kombinovanú výrobu.

b) Výpočet úspor primárnej energie

Výška úspor primárnej energie, ktorá vznikla kombinovanou výrobou vymedzenou v súlade s prílohou I, sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$PES = \left(1 - \frac{1}{\frac{CHP H_{\eta}}{Ref H_{\eta}} + \frac{CHP E_{\eta}}{Ref E_{\eta}}} \right) \times 100 \%$$

kde:

PES sú úspory primárnej energie;

$KVET H_{\eta}$ je tepelná účinnosť kombinovanej výroby definovaná ako ročné vyrobené množstvo využiteľného tepla delené množstvom paliva na vstupe použitým na výrobu súčtu množstva využiteľného tepla a elektriny kombinovanou výrobou;

$Ref H_{\eta}$ je referenčná hodnota účinnosti samostatnej výroby tepla;

$KVET E_{\eta}$ je elektrická účinnosť kombinovanej výroby definovaná ako ročné množstvo elektriny vyrobené kombinovanou výrobou delené množstvom paliva na vstupe použitým na výrobu súčtu množstva využiteľného tepla a elektriny kombinovanou výrobou. V prípade, že zariadenie kombinovanej výroby vyrába mechanickej energiu, je možné zvýšiť ročné množstvo elektriny vyrobené kombinovanou výrobou o dodatočný prvok predstavujúci množstvo elektriny, ktoré zodpovedá množstvu mechanickej energie. Tento dodatočný prvok nezakladá právo vydávať záruky pôvodu v súlade s článkom 14 ods. 10.

$Ref E_{\eta}$ je referenčná hodnota účinnosti samostatnej výroby elektriny.

c) Výpočet úspor energie pomocou alternatívneho výpočtu

Členské štáty môžu vypočítať úspory primárnej energie z ďalej uvedenej výroby tepla a elektriny a mechanickej energie bez toho, aby uplatnili prílohu I s cieľom vylúčiť časti tepla a elektriny, ktoré neboli vyrobené kombinovanou výrobou, ale ktoré sú súčasťou toho istého procesu. Takúto výrobu je možné považovať za vysokoúčinnú kombinovanú výrobu za predpokladu, že spĺňa kritériá účinnosti uvedené v písmene a) tejto prílohy a že v prípade zariadení kombinovanej výroby s elektrickým výkonom vyšším ako 25 MW je jej celková účinnosť vyššia ako 70 %. Množstvo elektriny vyrobenej kombinovanou výrobou, ktorá bola vyrobená uvedeným typom výroby, sa však pre potreby vydania záruky pôvodu a na štatistické účely určí v súlade s prílohou I.

Ak sa úspory primárnej energie pre daný proces počítajú už uvedeným alternatívnym výpočtom, úspory primárnej energie sa vypočítajú pomocou vzorca uvedeného v písmene b) tejto prílohy, pričom hodnota „KVET H η “ sa nahradí hodnotou „H η “ a hodnota „KVET E η “ sa nahradí hodnotou „E η “, kde:

H η je tepelná účinnosť procesu definovaná ako ročné vyrobené množstvo tepla delené množstvom paliva na vstupe použitým na výrobu súčtu množstva tepla a množstva elektriny.

E η je elektrická účinnosť procesu definovaná ako ročné vyrobené množstvo elektriny delené množstvom paliva na vstupe použitým na výrobu súčtu množstva tepla a množstva elektriny. V prípade, že zariadenie kombinovanej výroby vyrába mechanickú energiu, je možné zvýšiť ročné množstvo elektriny vyrobené kombinovanou výrobou o dodatočný prvok predstavujúci množstvo elektriny, ktoré zodpovedá množstvu mechanickej energie. Tento dodatočný prvok nezakladá právo vydávať záruky pôvodu v súlade s článkom 14 ods. 10.

- d) Členské štáty môžu na účely výpočtov podľa písmen b) a c) tejto prílohy používať iné intervaly predkladania správ než jeden rok.
- e) V prípade zariadení kombinovanej výroby veľmi malých výkonov môže byť výpočet úspor primárnej energie založený na atestovaných údajoch.
- f) Referenčné hodnoty účinnosti samostatnej výroby tepla a elektriny

Harmonizované referenčné hodnoty účinnosti sa skladajú z matice hodnôt rozlíšených podľa relevantných faktorov vrátane roku výroby a druhu paliva a musia sa zakladať na podloženej analýze zohľadňujúcej okrem iného údaje o použití v prevádzke za reálnych podmienok, palivový mix a klimatické podmienky, ako aj použité technológie kombinovanej výroby.

Referenčné hodnoty účinnosti samostatnej výroby tepla a elektriny v súlade so vzorcom ustanoveným v písmene b) určujú prevádzkovú účinnosť samostatnej výroby tepla a elektriny, ktorá sa má nahradiť kombinovanou výrobou.

Referenčné hodnoty účinnosti sa vypočítajú podľa týchto zásad:

1. V prípade zariadení kombinovanej výroby sa porovnanie so samostatnou výrobou elektriny opiera o zásadu porovnania rovnakých druhov paliva.
2. Každé zariadenie kombinovanej výroby sa porovnáva s najlepšou dostupnou a ekonomicky zdôvodnenou technológiou samostatnej výroby tepla a elektriny na trhu v roku výroby zariadenia kombinovanej výroby.
3. Referenčné hodnoty účinnosti zariadení kombinovanej výroby starších ako 10 rokov sa určia ako referenčné hodnoty 10-ročných zariadení.
4. Referenčné hodnoty účinnosti samostatnej výroby elektriny a výroby tepla odrážajú klimatické rozdiely medzi členskými štátmi.

PRÍLOHA III

**POŽIADAVKY NA ENERGETICKÚ EFEKTÍVNOŠŤ PRI OBSTARÁVANÍ PRODUKTOV, SLUŽIEB A BUDOV
ÚSTREDNÝMI ORGÁNMI ŠTÁTNEJ SPRÁVY**

Ústredné orgány štátnej správy, ktoré obstarávajú produkty, služby alebo budovy, pokiaľ je to v súlade s nákladovou efektívnosťou, ekonomickou realizovateľnosťou, udržateľnosťou zo širšieho hľadiska, technickou vhodnosťou, ako aj dostatočnou hospodárskou súťažou:

- a) obstarávajú iba tie produkty, ktoré spĺňajú kritériá najvyššej možnej triedy energetickej účinnosti, a prihliadajú na potrebu zabezpečiť dostatočnú hospodársku súťaž, ak ide o produkt, na ktorý sa vzťahuje delegovaný akt prijatý podľa smernice 2010/30/EÚ alebo vykonávacej smernice Komisie;
- b) obstarávajú iba tie produkty, ktoré sú v súlade s referenčnými hodnotami energetickej účinnosti stanovenými v uvedenom vykonávacom opatrení, ak ide o produkt, na ktorý sa nevzťahuje písmeno a) a vzťahuje sa naň vykonávacie opatrenie podľa smernice 2009/125/ES prijaté po nadobudnutí účinnosti tejto smernice;
- c) obstarávajú produkty kancelárskeho zariadenia, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie Rady 2006/1005/ES z 18. decembra 2006 o uzavretí Dohody medzi vládou Spojených štátov amerických a Európskym spoločenstvom o koordinácii programov označovania energetickej účinnosti kancelárskych zariadení ⁽¹⁾, ktoré spĺňajú aspoň také náročné požiadavky na energetickú účinnosť ako požiadavky uvedené v prílohe C k dohode priloženej k uvedenému rozhodnutiu;
- d) obstarávajú iba pneumatiky, ktoré spĺňajú kritérium triedy najvyššej energetickej úspornosti palív, ako sa ustanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1222/2009 z 25. novembra 2009 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné základné parametre ⁽²⁾. Táto požiadavka nebráni verejným orgánom obstarávať pneumatiky s najvyššou triedou príľnavosti za mokra alebo triedou vonkajšieho hluku valenia, ak je takéto obstarávanie zdôvodnené bezpečnosťou alebo zdravím obyvateľstva;
- e) vo svojich výzvach na predkladanie ponúk týkajúcich sa zákaziek na poskytovanie služieb požadujú od poskytovateľov služieb, aby na účely poskytovania predmetných služieb používali iba produkty, ktoré spĺňajú požiadavky uvedené v písmenách a) až d). Táto požiadavka sa uplatňuje len na nové produkty, ktoré poskytovatelia služieb obstarali čiastočne alebo úplne na účely poskytovania predmetnej služby;
- f) obstarávali iba také budovy alebo uzatvárajú nové zmluvy len o prenájme takých budov, ktoré spĺňajú aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť uvedené v článku 5 ods. 1, okrem prípadov, ak predmetom obstarávania je:
 - i) podniknúť hĺbkovú obnovu alebo demoláciu;
 - ii) v prípade verejných orgánov budovu ďalej predať bez toho, aby ju využíval na vlastné účely verejný orgán, alebo
 - iii) zachovať budovu úradne chránenú ako súčasť označeného prostredia alebo pre jej osobitnú architektonickú alebo historickú hodnotu.

Súlad s týmito požiadavkami sa overí prostredníctvom energetických certifikátov uvedených v článku 11 smernice 2010/31/EÚ.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 381, 28.12.2006, s. 24.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 342, 22.12.2009, s. 46.

PRÍLOHA IV

ENERGETICKÝ OBSAH VYBRANÝCH PALÍV NA KONEČNÉ VYUŽITIE – PREVODOVÁ TABUĽKA ⁽¹⁾

Palivo	kJ (výhrevnosť)	kgoe (výhrevnosť)	kWh (výhrevnosť)
1 kg koksu	28 500	0,676	7,917
1 kg čierneho uhlia	17 200 – 30 700	0,411 – 0,733	4,778 – 8,528
1 kg hnedouhoľných brikiet	20 000	0,478	5,556
1 kg čierneho lignitu	10 500 – 21 000	0,251 – 0,502	2,917 – 5,833
1 kg hnedého uhlia	5 600 – 10 500	0,134 – 0,251	1,556 – 2,917
1 kg roponosnej bridlice	8 000 – 9 000	0,191 – 0,215	2,222 – 2,500
1 kg rašeliny	7 800 – 13 800	0,186 – 0,330	2,167 – 3,833
1 kg rašelinových brikiet	16 000 – 16 800	0,382 – 0,401	4,444 – 4,667
1 kg zvyškového vykurovacieho oleja (ťažký olej)	40 000	0,955	11,111
1 kg ľahkého vykurovacieho oleja	42 300	1,010	11,750
1 kg motorového paliva (benzín)	44 000	1,051	12,222
1 kg parafínu	40 000	0,955	11,111
1 kg skvapalneného uhlíkovodíkového plynu	46 000	1,099	12,778
1 kg zemného plynu ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg skvapalneného zemného plynu	45 190	1,079	12,553
1 kg dreva (25 % vlhkosť) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg peliet/drevených brikiet	16 800	0,401	4,667
1 kg odpadu	7 400 – 10 700	0,177 – 0,256	2,056 – 2,972
1 MJ získaného tepla	1 000	0,024	0,278
1 kWh elektriny	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Zdroj: Eurostat.

⁽¹⁾ 93 % metánu.

⁽²⁾ Členské štáty môžu použiť iné hodnoty v závislosti od druhu dreva, ktorý sa v danom členskom štáte najviac používa.

⁽³⁾ Použije sa v prípade výpočtu úspor energie vyjadrených v primárnej energii metódou zdola nahor na základe konečnej energetickej spotreby. V prípade úspor elektriny v kWh môžu členské štáty použiť predvolený koeficient 2,5. Ak je to opodstatnené, členské štáty môžu použiť iný koeficient.

⁽¹⁾ Členské štáty môžu v odôvodnených prípadoch použiť iné prevodné koeficienty.

PRÍLOHA V

Spoločné metódy a zásady na výpočet vplyvu povinných schém energetickej efektívnosti alebo iných politických opatrení v zmysle článku 7 ods. 1, 2 a 9 a článku 20 ods. 6

1. Metódy na výpočet úspor energie na účely článku 7 ods. 1 a 2, článku 7 ods. 9 druhého pododseku písm. b), c), d), e) a f) a článku 20 ods. 6.

Povinné, zúčastňujúce sa alebo poverené subjekty alebo vykonávajúce orgány verejnej moci môžu na výpočet úspor energie použiť jednu alebo viaceré z týchto metód:

- a) predpokladané úspory na základe výsledkov predošlých nezávisle monitorovaných energetických zlepšení v podobných zariadeniach. Všeobecný prístup sa označuje ako prístup „*ex ante*“;
 - b) merané úspory, pri ktorých sa úspory zo zavedenia opatrenia alebo balíka opatrení určujú zaznamenávaním skutočného zníženia spotreby energie, pričom sa náležite zohľadnia faktory, ako je doplnkovosť, miera využívania, úrovne výroby a počasie, ktoré môže ovplyvňovať spotrebu. Všeobecný prístup sa označuje ako prístup „*ex post*“;
 - c) pomerné úspory, pri ktorých sa používajú technické odhady úspor. Tento prístup sa môže použiť len v prípade, ak je získanie dostatočne podrobných meraných údajov pre konkrétne zariadenie náročné alebo neprimerane nákladné, napr. nahradenie kompresora alebo elektromotora s iným rozsahom výroby v kWh, ako je ten, pre ktorý sa merali nezávislé informácie o úsporách, alebo v prípade, keď tieto merania vykonávajú podľa vnútroštátne stanovených metodík a referenčných hodnôt kvalifikovaní alebo akreditovaní odborníci, ktorí sú nezávislí od príslušných povinných, zúčastňujúcich sa alebo poverených subjektov;
 - d) úspory na základe prieskumu, pri ktorých sa určuje reakcia spotrebiteľov na rady, informačné kampane, systémy označovania energetickým štítkom a certifikácie alebo na inteligentné meranie. Tento prístup možno použiť len pre úspory vyplývajúce zo zmien správania spotrebiteľa. Nemožno ho použiť pre úspory vyplývajúce zo zavedenia fyzických opatrení.
2. Pri určovaní úspory energie z opatrenia energetickej efektívnosti sa na účely článku 7 ods. 1 a 2, článku 7 ods. 9 druhého pododseku písm. b), c), d) e) a f) a článku 20 ods. 6 uplatňujú tieto zásady:
 - a) uznávať sa môžu len úspory, ktoré prekračujú tieto úrovne:
 - i) výkonové emisné normy Únie pre nové osobné automobily v nadväznosti na vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 443/2009 z 23. apríla 2009, ktorým sa stanovujú výkonové emisné normy nových osobných automobilov ako súčasť integrovaného prístupu Spoločenstva na zníženie emisií CO₂ z ľahkých úžitkových vozidiel⁽¹⁾, a pre nové ľahké komerčné vozidlá v nadväznosti na vykonávanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 510/2011 z 11. mája 2011, ktorým sa stanovujú emisné normy pre nové ľahké úžitkové vozidlá ako súčasť integrovaného prístupu Únie na zníženie emisií CO₂ z ľahkých vozidiel⁽²⁾;
 - ii) požiadavky Únie týkajúce sa odstraňovania určitých energeticky významných výrobkov z trhu v súlade s vykonávaním vykonávacích opatrení podľa smernice 2009/125/ES a
 - b) s cieľom zohľadniť klimatické odchýlky medzi regiónmi si môžu členské štáty vybrať, či upravia úspory na štandardizovanú hodnotu, alebo prispôbia rôzne úspory energie v súlade s teplotnými rozdielmi medzi regiónmi;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 145, 31.5.2011, s. 1.

- c) činnosti povinného, zúčastňujúceho sa alebo povereného subjektu musia byť preukázateľne podstatné pre dosiahnutie nárokovaných úspor;
- d) úspory z individuálneho opatrenia si nemôže nárokovať viac ako len jeden subjekt;
- e) pri výpočte úspor energie sa zohľadní životnosť úspor. Môže sa tak urobiť vypočítaním úspor, ktoré sa dosiahnu každým individuálnym opatrením od dátumu začatia jeho vykonávania do 31. decembra 2020. Ako alternatívu môžu členské štáty prijať inú metódu, pri ktorej sa očakáva dosiahnutie aspoň rovnakého celkového objemu úspor. Pri používaní iných metód členské štáty zabezpečia, aby celkový objem úspor energie vypočítaný týmito inými metódami nepresiahol objem úspor energie, ktoré by boli výsledkom výpočtu, ak by sa počítali úspory z každého individuálneho opatrenia v období od začatia jeho vykonávania do 31. decembra 2020. Členské štáty vo svojom prvom národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti podľa prílohy XIV k tejto smernici podrobne opíšu, ktoré iné metódy používajú a aké ustanovenia sa prijali s cieľom zabezpečiť splnenie tejto záväznej požiadavky výpočtu;
- f) povoľujú sa opatrenia povinných, zúčastňujúcich sa alebo poverených subjektov, či už individuálne, alebo spoločné, ktoré sú zamerané na trvalú premenu produktov, vybavenia alebo trhov na vyššiu úroveň energetickej efektívnosti, a
- g) pri podpore prijímania opatrení energetickej efektívnosti členské štáty zabezpečia, aby sa zachovali štandardy kvality produktov, služieb a zavádzaných opatrení. Ak takéto štandardy neexistujú, členské štáty spolupracujú s povinnými, zúčastňujúcimi sa alebo poverenými subjektmi ich zavedenia.
3. Pri určovaní úspor energie vyplývajúcich z politických opatrení podľa článku 7 ods. 9 druhého pododseku písm. a) sa uplatňujú tieto zásady:
- a) uznávajú sa len úspory energie vyplývajúce z daňových opatrení, ktoré prekračujú minimálne úrovne zdaňovania uplatňované na palivá, ako sa požaduje v smernici Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny⁽¹⁾ alebo v smernici Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty⁽²⁾;
- b) na výpočet vplyvu sa použijú nedávne a reprezentatívne oficiálne údaje o cenovej pružnosti a
- c) úspory energie zo sprievodných nástrojov daňovej politiky vrátane daňových stimulov či odvodov do fondu sa započítajú osobitne.
4. Oznámenie metodiky
- Členské štáty oznámia Komisii do 5. decembra 2013 svoju navrhovanú podrobnú metodiku na realizáciu povinných schém energetickej efektívnosti a na účely článku 7 ods. 9 a článku 20 ods. 6. S výnimkou prípadu daní toto oznámenie obsahuje podrobnosti týkajúce sa:
- a) povinných, zúčastňujúcich sa alebo poverených subjektov alebo vykonávajúcich orgánov verejnej moci;
- b) cieľových odvetví;
- c) úrovne cieľa úspor energie alebo očakávaných úspor, ktoré sa majú dosiahnuť za celé a prechodné obdobia;
- d) trvania obdobia povinnosti a prechodných období;

(1) Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51.

(2) Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2006, s. 1.

- e) kategórie oprávnených opatrení;
- f) metodiky výpočtu vrátane toho, ako sa má určiť doplnkový charakter a miera podstatnosti a ktoré metodiky a referenčné hodnoty sa použijú na technické odhady;
- g) životnosti opatrení;
- h) prístupu, ktorý sa uplatní pri riešení klimatických odchýlok v členskom štáte;
- i) štandardov kvality;
- j) protokolov z monitorovania a overovania a spôsobov zabezpečenia ich nezávislosti od povinných, zúčastňujúcich sa alebo poverených subjektov;
- k) protokolov z auditu a
- l) spôsobov, akými sa zohľadňuje potreba splniť požiadavku uvedenú v článku 7 ods. 1 druhom pododseku.

V prípade daní toto oznámenie obsahuje podrobnosti týkajúce sa:

- a) cieľových odvetví a segmentu platiteľov dane;
 - b) vykonávajúceho orgánu verejnej moci;
 - c) očakávaných úspor, ktoré sa majú dosiahnuť;
 - d) trvania daňového opatrenia a prechodných období a
 - e) metodiky výpočtu vrátane toho, aká cenová pružnosť sa používa.
-

PRÍLOHA VI

Minimálne kritériá pre energetické audity vrátane tých auditov, ktoré sa vykonávajú v rámci systémov energetického manažérstva

Energetické audity uvedené v článku 8 vychádzajú z týchto usmernení:

- a) zakladajú sa na aktuálnych, nameraných, sledovateľných prevádzkových údajoch o spotrebe energie a (v prípade elektriny) profiloch zaťaženia;
- b) obsahujú podrobné preskúvanie profilu spotreby energie budov alebo skupín budov, priemyselných činností alebo zariadení vrátane dopravy;
- c) vychádzajú vždy, keď je to možné, z analýzy nákladov založenej na životnom cykle (LCCA) namiesto jednoduchých období návratnosti (SPP) s cieľom zohľadniť dlhodobé úspory, zostatkové hodnoty dlhodobých investícií a diskontné sadzby;
- d) sú vyvážené a dostatočne reprezentatívne, aby umožňovali vytvorenie spoľahlivého obrazu o celkovom hospodárení s energiou a spoľahlivo určili najvýznamnejšie príležitosti na zlepšenie.

Energetické audity umožňujú podrobné a overené výpočty pre navrhované opatrenia, aby bolo možné poskytovať jednoznačné informácie o potenciálnych úsporách.

Údaje použité v rámci energetického auditu musia byť uchovateľné, aby bola možná spätná analýza v čase a ich spätné vyhľadanie.

PRÍLOHA VII

Minimálne požiadavky na vyúčtovanie a informácie o vyúčtovaní na základe skutočnej spotreby

1. Minimálne požiadavky na vyúčtovanie

1.1. Vyúčtovanie na základe skutočnej spotreby

Aby koncoví odberatelia mohli regulovať vlastnú spotrebu energie, vyúčtovanie by sa malo uskutočniť na základe skutočnej spotreby aspoň raz ročne a informácie o vyúčtovaní by sa mali sprístupniť aspoň raz štvrťročne, a to na požiadanie alebo v prípade, že si zákazníci zvolili možnosť dostávať vyúčtovanie v elektronickej podobe, inak dvakrát ročne. Plyn používaný len na varenie môže byť z tejto požiadavky vyňatý.

1.2. Minimálne informácie uvádzané vo vyúčtovaní

Členské štáty zabezpečia, aby sa tam, kde je to vhodné, koncovým odberateľom vo vyúčtovaní, v zmluvách, transakciách a potvrdeniach na distribučných staniciach alebo spolu s týmito dokumentmi jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom sprístupnili tieto informácie:

- a) skutočné súčasné ceny a skutočná spotreba energie;
- b) porovnania súčasnej spotreby energie koncového odberateľa so spotrebou za rovnaké obdobie v predchádzajúcom roku, pokiaľ možno v grafickej forme;
- c) kontaktné informácie o organizáciách koncových odberateľov, energetických agentúrach alebo podobných orgánoch vrátane adries webových stránok, na ktorých je možné získať informácie o dostupných opatreniach na zlepšenie energetickej efektívnosti, porovnateľné profily koncových spotrebiteľov a objektívne technické špecifikácie pre zariadenia využívajúce energiu.

Okrem toho členské štáty vždy, keď to je možné a užitočné, zabezpečia, aby sa koncovým odberateľom sprístupnili porovnania s priemerným normalizovaným alebo referenčným koncovým odberateľom v rovnakej kategórii spotrebiteľov, a to jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom vo vyúčtovaní, v zmluvách, transakciách a potvrdeniach na distribučných staniciach, spolu s týmito dokumentmi alebo tým, že sa v nich uvedie odkaz na tieto informácie.

1.3. Poučenie o energetickej efektívnosti sprevádzajúce vyúčtovania a ďalšie spätné informácie pre koncových odberateľov

Pri zasielaní zmlúv a zmien v zmluvách, ako aj v vyúčtovaniach, ktoré odberatelia dostávajú, alebo prostredníctvom webových stránok určených jednotlivým spotrebiteľom distribútori energie, prevádzkovatelia distribučných sústav a maloobchodné energetické spoločnosti informujú svojich odberateľov jasným a zrozumiteľným spôsobom o kontaktných informáciách nezávislých zákazníckych poradenských centier, energetických agentúr alebo podobných inštitúcií vrátane ich internetových adries, kde môžu získať informácie o dostupných opatreniach energetickej efektívnosti, referenčných profiloch pre svoju spotrebu energie a technických špecifikáciách spotrebičov využívajúcich energiu, ktoré môžu slúžiť na zníženie spotreby týchto spotrebičov.

PRÍLOHA VIII

Potenciál efektívnosti pri vykurovaní a chladení

1. Komplexné posúdenie národného potenciálu vykurovania a chladenia uvedené v článku 14 ods. 1 obsahuje:
 - a) opis dopytu po vykurovaní a chladení;
 - b) prognózu, ako sa tento dopyt zmení v najbližších 10 rokoch, berúc do úvahy najmä vývoj potreby budov a rôznych priemyselných odvetví;
 - c) mapu územia štátu, v ktorej sa pri zachovaní utajenia citlivých obchodných informácií vyznačia:
 - i) miesta dopytu po vykurovaní a chladení vrátane:
 - obcí a mestských aglomerácií s podielom pozemkov najmenej 0,3 a
 - priemyselných zón s celkovou spotrebou vykurovania a chladenia viac ako 20 GWh;
 - ii) existujúca a plánovaná infraštruktúra centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
 - iii) potenciálne miesta dodávky vykurovania a chladenia vrátane:
 - zariadení na výrobu elektriny s celkovou ročnou výrobou elektriny viac ako 20 GWh a
 - spaľovní odpadu,
 - existujúcich a plánovaných zariadení kombinovanej výroby, ktoré používajú technológie uvedené v prílohe I časti II a zariadení centralizovaného zásobovania teplom;
 - d) identifikáciu dopytu po vykurovaní a chladení, ktorý by sa mohol uspokojiť vysokoúčinnou kombinovanou vysokoúčinnou lokálnou kombinovanou výrobou veľmi malých výkonov, ako aj centralizovaným zásobovaním teplom a chladom;
 - e) identifikáciu potenciálu pre dodatočnú vysokoúčinnú kombinovanú výrobu vrátane rekonštrukcie súčasných a výstavby nových výrobných, priemyselných zariadení alebo iných zariadení vyrábajúcich odpadové teplo;
 - f) identifikáciu potenciálov energetickej efektívnosti infraštruktúry centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
 - g) stratégie, politiky a opatrenia, ktoré možno prijať do roku 2020 a do roku 2030 na využitie potenciálu uvedeného v písmene e), aby sa uspokojil dopyt uvedený v písmene d), a v prípade, že je to vhodné, aj návrhy na:
 - i) zvýšenie podielu kombinovanej výroby na výrobe tepla a chladu a na výrobe elektriny;
 - ii) rozvoj účinnej infraštruktúry centralizovaného zásobovania teplom a chladom s cieľom zapracovať rozvoj vysokoúčinnou kombinovanej výroby a využívanie vykurovania a chladenia z odpadového tepla a obnoviteľných zdrojov energie;
 - iii) podporu umiestňovania nových tepelných zariadení na výrobu elektriny a priemyselných zariadení vyrábajúcich odpadové teplo na miestach, kde sa spätne využije maximálne množstvo dostupného odpadového tepla, aby sa uspokojil existujúci alebo odhadovaný dopyt po vykurovaní a chladení;

- iv) podporu umiestňovania nových obytných zón alebo nových priemyselných zariadení, ktoré vo svojich výrobných procesoch spotrebúvajú teplo, tam, kde môže dostupné odpadové teplo, ako sa identifikuje v komplexnom posúdení, prispieť k uspokojeniu ich dopytov po vykurovaní a chladení. To by mohlo zahŕňať návrhy podporujúce zoskupovanie viacerých jednotlivých zariadení na rovnakom mieste s cieľom zaručiť optimálny súlad medzi dopytom a ponukou tepla a chladenia;
 - v) podporu napojenia tepelných zariadení na výrobu elektriny, priemyselných zariadení vyrábajúcich odpadové teplo, spaľovní odpadu a iných zariadení využívajúcich odpad na výrobu energie na miestnu sieť centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom;
 - vi) podporu napojenia obytných zón a priemyselných zariadení, ktoré vo svojich výrobných procesoch spotrebúvajú teplo, na miestnu sieť centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom;
 - h) podiel vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a stanoveného potenciálu a pokroku dosiahnutého podľa smernice 2004/8/ES;
 - i) odhadované množstvo primárnych úspor energie;
 - j) odhad prípadných opatrení vykurovania a chladenia financovaných z verejných zdrojov s ročným rozpočtom a stanovením prvku potenciálnej pomoci. To nemá vplyv na samostatné oznamovanie systémov štátnej pomoci na účely posúdenia štátnej pomoci.
2. Komplexné posúdenie sa môže v primeranej miere skladať zo súboru regionálnych a miestnych plánov a stratégií.
-

PRÍLOHA IX

ANALÝZA NÁKLADOV A PRÍNOSOV

Časť 1

Základné zásady analýzy nákladov a prínosov

Účelom vypracovania analýz nákladov a prínosov, pokiaľ ide o opatrenia na podporu efektívnosti vykurovania a chladenia, ako sa uvádza v článku 14 ods. 3, je poskytnúť základ pre rozhodovanie v súvislosti s kvalifikovaným stanovením priorít obmedzených zdrojov na úrovni spoločnosti.

Analýza nákladov a prínosov sa môže vzťahovať na posúdenie projektu alebo skupiny projektov v rámci širšieho posúdenia na miestnej, regionálnej alebo národnej úrovni, a to s cieľom určiť na účely plánovania vykurovania čo najviac nákladovo efektívnu a prínosnú alternatívu vykurovania alebo chladenia pre danú geografickú oblasť.

Analýzy nákladov a prínosov na účely článku 14 ods. 3 zahŕňajú ekonomickú analýzu vzťahujúcu sa na sociálno-ekonomické a environmentálne faktory.

Analýzy nákladov a prínosov zahŕňajú tieto kroky a aspekty:

a) Stanovenie systémového a geografického vymedzenia

Rozsah daných analýz nákladov a prínosov určuje príslušný energetický systém. Geografické vymedzenie sa vzťahuje na vhodnú, jasne určenú geografickú oblasť, napr. konkrétny región alebo metropolitnú oblasť, s cieľom predísť výberu neoptimálnych riešení pre jednotlivé projekty.

b) Integrovaný prístup k možnostiam dopytu a ponuky

Pri analýze nákladov a prínosov sa zohľadnia všetky relevantné zdroje dodávky, ktoré sú dostupné v rámci systémového a geografického vymedzenia, vrátane odpadového tepla zo zariadení na výrobu elektriny a z priemyselných zariadení a energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj vlastností a trendy týkajúce sa dopytu po vykurovaní a chladení, pričom sa použijú dostupné údaje.

c) Vypracovanie základného scenára

Základný scenár má slúžiť ako referenčný bod, podľa ktorého sa hodnotia alternatívne scenáre.

d) Identifikácia alternatívnych scenárov

Zvážia sa všetky príslušné alternatívy základného scenára. Scenáre, ktoré nie sú realizovateľné z technických dôvodov, finančných dôvodov a z dôvodu vnútroštátnych právnych predpisov alebo časových obmedzení, možno vylúčiť v skoršej fáze analýzy nákladov a prínosov, ak je to opodstatnené, a to na základe presných, jednoznačných a podložených úvah.

Ako alternatívne scenáre v porovnaní so základným scenárom by sa v analýze nákladov a prínosov mala brať do úvahy len vysokoúčinná kombinovaná výroba, účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom alebo alternatívy dodávky z účinného individuálneho vykurovania a chladenia.

e) Metóda výpočtu prevahy prínosov nad nákladmi

i) Posudzujú a porovnávajú sa celkové dlhodobé náklady a prínosy možností dodávky tepla alebo chladu.

ii) Pri hodnotení sa použije kritérium čistej súčasnej hodnoty (net present value – NPV).

iii) Zvolí sa taký časový horizont, aby sa zahrnuli všetky príslušné náklady a prínosy scenárov. Napríklad pre plynovú elektrárňu by vhodným časovým horizontom mohlo byť 25 rokov, pre systém centralizovaného zásobovania teplom 30 rokov alebo pre vykurovacie zariadenie, ako sú kotly, 20 rokov.

f) Výpočet a prognóza cien a iné predpoklady pre ekonomickú analýzu

i) Členské štáty poskytnú na účely analýz nákladov a prínosov predpokladané ceny hlavných vstupných a výstupných faktorov a predpokladanú diskontnú sadzbu.

- ii) Diskontná sadzba použitá v ekonomickej analýze na výpočet čistej súčasnej hodnoty sa zvolí na základe európskych alebo vnútroštátnych usmernení⁽¹⁾.
- iii) Členské štáty používajú vnútroštátne, európske alebo medzinárodné prognózy vývoja cien energie, ak je to vhodné v ich celoštátnom a/alebo regionálnom/miestnom kontexte.
- iv) Ceny použité v ekonomickej analýze odrážajú skutočné sociálno-ekonomické náklady a prínosy a mali by v rámci možnosti zahŕňať externé náklady, ako sú napríklad vplyvy na životné prostredie a zdravie, t. j. v prípade, ak existuje trhová cena alebo ak je už zahrnutá v európskom alebo vnútroštátnom právnom predpise.

g) Ekonomická analýza: posúdenie vplyvov

V ekonomickej analýze sa zohľadnia všetky príslušné hospodárske vplyvy.

Členské štáty môžu pri rozhodovaní v analyzovaných scenároch posúdiť a zohľadniť náklady a úspory energie v dôsledku zvýšenej pružnosti dodávok energie a optimálnejšieho prevádzkovania elektrických sietí vrátane ušetrených nákladov a úspor zo znížených investícií do infraštruktúry.

K nákladom a prínosom, ktoré sa berú do úvahy, patria aspoň tieto prvky:

i) Prínosy:

- hodnota výstupu pre spotrebiteľa (teplo a elektrina),
- externé prínosy, ako sú prínosy z hľadiska životného prostredia a zdravia, a to do maximálne možnej miery.

ii) Náklady:

- kapitálové náklady na zariadenia a vybavenie,
- kapitálové náklady na pridružené energetické siete,
- variabilné a fixné prevádzkové náklady,
- náklady na energiu,
- environmentálne náklady a náklady na zdravie do maximálne možnej miery.

h) Analýza citlivosti

Do posúdenia nákladov a prínosov projektu alebo skupiny projektov sa zahrnie analýza citlivosti na základe rôznych cien energie, diskontných sadzieb a iných premenných faktorov, ktoré majú významný vplyv na výsledok výpočtov.

Členské štáty určia príslušné orgány zodpovedné za vykonanie analýzy nákladov a prínosov v súlade s článkom 14. Členské štáty môžu od príslušných orgánov na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni alebo prevádzkovateľov jednotlivých zariadení môžu požadovať vykonanie ekonomickej a finančnej analýzy. V súlade s touto prílohou poskytujú podrobnú metodiku a predpoklady a zavádzajú a zverejňujú postupy pre ekonomickú analýzu.

Časť 2

Zásady na účely článku 14 ods. 5 a 7

V analýze nákladov a prínosov sa poskytujú informácie na účely opatrení v článku 14 ods. 5 a 7:

Ak sa plánuje zariadenie vyrábajúce iba elektrinu alebo zariadenie bez rekuperácie tepla, porovnajú sa plánované zariadenia alebo plánovaná modernizácia a rovnocenné zariadenie vyrábajúce rovnaké množstvo elektriny alebo procesného tepla, ktoré však spätne získava odpadové teplo a dodáva teplo prostredníctvom vysokoúčinnnej kombinovanej výroby a/alebo sietí účinného centralizovaného zásobovania teplom a chladom.

V rámci geografického vymedzenia sa v posúdení zohľadní plánované zariadenie a všetky príslušné existujúce alebo potenciálne miesta dopytu po teple, ktoré by sa z neho mohli zásobovať, pričom sa vezmú do úvahy racionálne možnosti (napríklad technická uskutočniteľnosť a vzdialenosť).

⁽¹⁾ Vo vnútroštátnej diskontnej sadzbe zvolenej na účely ekonomickej analýzy by sa mali zohľadniť údaje poskytnuté Európskou centrálnou bankou.

Vymedzenie systému sa stanoví tak, aby zahŕňalo plánované zariadenie a tepelné zaťaženie, ako je budova (budovy) a priemyselné procesy. V rámci tohto vymedzenia systému sa celkové náklady na poskytnutie tepla a elektriny určia pre obidva prípady a porovnajú sa.

Tepelné zaťaženie zahŕňa existujúce tepelné zaťaženie, ako sú priemyselné zariadenia alebo existujúce systémy centralizovaného zásobovania teplom, a v mestských oblastiach aj tepelné zaťaženie a náklady, ktoré by existovali, ak by skupina budov alebo časť mesta boli vybavené novou sieťou centralizovaného zásobovania teplom a/alebo by boli do takej siete pripojené.

Analýza nákladov a prínosov vychádza z popisu plánovaného zariadenia a z porovnateľného zariadenia/zariadení, pričom tento popis zahŕňa elektrický a tepelný výkon (podľa potreby), typ paliva, plánované využívanie a plánovaný ročný počet prevádzkových hodín, umiestnenie a dopyt po elektrine a teple.

Na účely porovnania sa zohľadní dopyt po tepelnej energii a druhy vykurovania a chladenia použité v blízkych miestach dopytu po teple. Porovnanie sa vzťahuje na náklady súvisiace s infraštruktúrou pre plánované zariadenie a pre zariadenie, s ktorým sa porovnáva.

Analýzy nákladov a prínosov na účely článku 14 ods. 5 obsahujú ekonomickú analýzu zahŕňajúcu finančnú analýzu, v ktorej sa odrážajú skutočné transakcie peňažných tokov v dôsledku investovania do jednotlivých zariadení a ich prevádzky.

Projekty s kladným výsledkom nákladov a prínosov sú tie, v prípade ktorých súčet diskontovaných prínosov v ekonomickej a finančnej analýze prevyšuje súčet diskontovaných nákladov (prevaha prínosov nad nákladmi).

Členské štáty stanovujú pre potreby ekonomickej analýzy hlavné zásady, pokiaľ ide o metodiku, predpoklady a časový horizont.

Členské štáty môžu požadovať, aby spoločnosti zodpovedné za prevádzku tepelných zariadení na výrobu elektriny, priemyselné spoločnosti, siete centralizovaného zásobovania teplom a chladom alebo iné subjekty, ktorých sa dotýka dané systémové a geografické vymedzenie, prispievali údajmi, ktoré sa použijú pri posudzovaní nákladov a prínosov individuálneho zariadenia.

PRÍLOHA X

Záruka pôvodu elektriny vyrobenej z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby

- a) Členské štáty prijímú opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby:
- i) záruka pôvodu elektriny vyrobenej z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby:
 - umožnila výrobcovi preukázať, že elektrina, ktorú predávajú, je vyrobená vysokoúčinnnou kombinovanou výrobou, a aby sa na tieto účely vydávala na žiadosť výrobcu,
 - bola presná, dôveryhodná a chránená voči podvodom,
 - bola vydávaná, prenášaná a rušená elektronicky;
 - ii) sa tá istá jednotka energie z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby počítala iba raz.
- b) Záruka pôvodu uvedená v článku 14 ods. 10 obsahuje prinajmenšom tieto informácie:
- i) identifikačné údaje, umiestnenie, typ a výkon (tepelný a elektrický) zariadenia, v ktorom sa energia vyrobila;
 - ii) dátumy a miesta výroby;
 - iii) dolnú výhrevnosť palivového zdroja, z ktorého sa elektrina vyrobila;
 - iv) množstvo a využitie tepla vyrobeného spolu s elektrinou;
 - v) množstvo elektriny z vysokoúčinnnej kombinovanej výroby v súlade s prílohou II, na ktoré sa táto záruka vzťahuje;
 - vi) úspory primárnej energie vypočítané v súlade s prílohou II na základe harmonizovaných referenčných hodnôt účinnosti uvedených v prílohe II písm. f);
 - vii) menovitú elektrickú a tepelnú účinnosť zariadenia;
 - viii) či a do akej miery zariadenie využilo investičnú podporu;
 - ix) či a do akej miery jednotka energie akýmkoľvek iným spôsobom využila národné systémy podpory a o aký druh systému podpory ide;
 - x) dátum sprevádzkovania zariadenia a
 - xi) dátum a krajinu vydania a individuálne identifikačné číslo.

Záruka pôvodu sa vzťahuje na štandardné množstvo 1 MWh. Vzťahuje sa na čistú výrobu elektriny meranú na hranici zariadenia a dodanú do sústavy.

PRÍLOHA XI

Kritériá energetickej efektívnosti pre reguláciu energetických sietí a tarify elektrických sietí

1. Sieťové tarify odrážajú úspory nákladov v sieťach dosiahnuté na strane spotreby a na základe opatrení reakcie strany spotreby a distribuovanej výroby vrátane úspor zo znižovania nákladov na dodávku alebo investícií do sietí a optimálnejšej prevádzky siete.
2. Sieťová regulácia a tarify nebránia prevádzkovateľom siete ani maloobchodným energetickým spoločnostiam sprístupniť systémové služby pre opatrenia strany spotreby, pre riadenie spotreby a pre distribuovanú výrobu na organizovaných trhoch s elektrinou najmä:
 - a) presunom zaťaženia koncových odberateľov z času špičky na čas mimo špičky, berúc do úvahy dostupnosť energie z obnoviteľných zdrojov, energie z kombinovanej výroby a distribuovanej výroby;
 - b) úsporami energie z riadenia spotreby zo strany rozptýlených spotrebiteľov prostredníctvom energetických agregátorov;
 - c) znížením dopytu na základe opatrení energetickej efektívnosti prijatých poskytovateľmi energetických služieb vrátane spoločností poskytujúcich energetické služby;
 - d) pripojením a využívaním zdrojov výroby na nižších úrovniach napätia;
 - e) pripojením zdrojov výroby umiestnených bližšie k miestu spotreby a
 - f) uskladnením energie.

Na účely tohto ustanovenia pojem „organizované trhy s elektrinou“ zahŕňa mimoburzové trhy a burzy s elektrinou na obchodovanie s energiou, výkonom, vyrovnávacími a podpornými službami vo všetkých časových rámcoch vrátane termínovaných trhov, denných a vnútrodenných trhov.
3. Sieťové alebo maloobchodné tarify môžu podporovať dynamickú cenotvorbu pre opatrenia v rámci reakcie strany spotreby, ktoré prijímajú koncoví odberatelia, ako sú napríklad:
 - a) tarify podľa doby využívania;
 - b) cenotvorba v čase kritickej špičky;
 - c) cenotvorba v reálnom čase a
 - d) zľavy v čase špičky.

PRÍLOHA XII

**POŽIADAVKY NA ENERGETICKÚ EFEKTÍVNOŠŤ PRE PREVÁDZKOVATEĽOV PRENOSOVÝCH SÚSTAV
A PREVÁDZKOVATEĽOV DISTRIBUČNÝCH SÚSTAV**

Prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav:

- a) stanovia a zverejnia svoje štandardné pravidlá vzťahujúce sa na znášanie a rozdelenie nákladov na technické úpravy, akými sú napr. pripojenie do sústavy a posilnenie sústavy, zlepšenie prevádzky sústavy a pravidlá nediskriminačného uplatňovania predpisov sústavy, ktoré sú nevyhnutné na začlenenie nových výrobcov dodávajúcich elektrinu vyrobenú vysokoúčinnou kombinovanou výrobou do prepojenej sústavy;
- b) poskytnú každému novému výrobcovi elektriny z vysokoúčinnej kombinovanej výroby, ktorý chce byť pripojený do predmetnej sústavy, komplexné a nevyhnutné informácie, o ktoré tento výrobca požiada, vrátane:
 - i) komplexného a podrobného odhadu nákladov spojených s pripojením;
 - ii) primeraného a presného harmonogramu prijímania a spracúvania žiadostí o pripojenie do sústavy;
 - iii) primeraného orientačného harmonogramu pre každé navrhované pripojenie do sústavy. Celý proces pripájania do sústavy by nemal presiahnuť 24 mesiacov, pričom by sa malo prihliadať na praktickú uskutočniteľnosť a nediskriminačný prístup;
- c) zabezpečia štandardizované a zjednodušené postupy pre zapojenie rozptýlených výrobcov elektriny vysokoúčinnou kombinovanou výrobou s cieľom uľahčiť ich pripojenie do sústavy.

Štandardné pravidlá uvedené v písmene a) sa zakladajú na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách s osobitným zohľadnením všetkých nákladov a prínosov spojených s pripojením týchto výrobcov do sústavy. Tieto pravidlá sa môžu vzťahovať na rôzne typy pripojenia.

PRÍLOHA XIII

Minimálne položky, ktoré sa majú zahrnúť do zmlúv o energetickej efektívnosti uzatvorených s verejným sektorom alebo do špecifikácií súvisiacich výziev na predkladanie ponúk

- Jasný a transparentný zoznam opatrení efektívnosti, ktoré sa majú realizovať, alebo výsledkov v oblasti energetickej efektívnosti, ktoré sa majú dosiahnuť.
 - Garantované úspory, ktoré sa majú dosiahnuť realizáciou opatrení v zmluve.
 - Trvanie a dôležité medzníky zmluvy, podmienky a výpovedná lehota.
 - Jasný a transparentný zoznam povinností každej zmluvnej strany.
 - Referenčný dátum alebo dátumy stanovené na dosiahnutie úspor.
 - Jasný a transparentný zoznam krokov, ktoré sa majú podniknúť v záujme realizácie opatrenia alebo balíka opatrení, a v príslušných prípadoch súvisiace náklady.
 - Povinnosť v plnej miere realizovať opatrenia v zmluve a dokumentácia všetkých zmien uskutočnených počas projektu.
 - Predpisy upravujúce zahrnutie rovnocenných požiadaviek do všetkých subdodávateľských zmlúv s tretími stranami.
 - Jasné a transparentné informácie o finančných dôsledkoch projektu a rozdelenie podielu oboch zmluvných strán na dosiahnutých peňažných úsporách (t. j. odmena poskytovateľovi služieb).
 - Jasné a transparentné ustanovenia o meraní a overovaní dosiahnutých garantovaných úspor, kontrolách kvality a zárukách.
 - Ustanovenia objasňujúce postup pri meniacich sa rámcových podmienkach, ktoré ovplyvňujú obsah a výsledok zmluvy (t. j. meniace sa ceny energií, intenzita používania zariadenia).
 - Podrobné informácie o povinnostiach každej zmluvnej strany a sankciách v prípade ich porušenia.
-

PRÍLOHA XIV

VŠEOBECNÝ RÁMEC NAPREDKOVANIE SPRÁV

Časť 1

Všeobecný rámec pre výročné správy

Ročné správy uvedené v článku 24 ods. 1 sú základom monitorovania pokroku pri plnení národných cieľov do roku 2020. Členské štáty zabezpečia, aby správy obsahovali aspoň tieto informácie:

a) odhad týchto ukazovateľov v predminulom roku [rok X ⁽¹⁾ – 2]:

- i) primárna energetická spotreba;
- ii) celková konečná energetická spotreba;
- iii) konečná energetická spotreba podľa sektora:
 - priemysel,
 - doprava (rozdelená na osobnú a nákladnú dopravu, ak je k dispozícii),
 - domácnosti,
 - služby;
- iv) hrubá pridaná hodnota podľa sektora:
 - priemysel,
 - služby;
- v) disponibilný príjem domácností;
- vi) hrubý domáci produkt (HDP);
- vii) výroba elektriny v tepelných elektrárnach;
- viii) výroba elektriny z kombinovanej výroby elektriny a tepla;
- ix) výroba tepla v tepelných elektrárnach;
- x) výroba tepla zo zariadení kombinovanej výroby elektriny a tepla vrátane odpadového tepla v priemysle;
- xi) palivové vstupy v tepelných elektrárnach;
- xii) osobokilometre (okm), ak sú k dispozícii;
- xiii) tonokilometre (tkm), ak sú k dispozícii;
- xiv) kombinované dopravné kilometre (okm + tkm) v prípade, že xii) a xiii) nie sú k dispozícii;
- xv) obyvateľstvo.

V sektoroch so stabilnou alebo rastúcou spotrebou energie členské štáty analyzujú príčiny daného stavu a k odhadu priložia svoje hodnotenie.

Druhá správa a následné správy tiež obsahujú tieto informácie – písmená b) až e):

- b) aktualizované informácie o najdôležitejších legislatívnych a nelegislatívnych opatreniach realizovaných v predchádzajúcom roku, ktoré prispievajú k plneniu celkových národných cieľov energetickej efektívnosti do roku 2020;
- c) celková podlahová plocha budov s celkovou úžitkovou podlahovou plochou viac ako 500 m² a od 9. júla 2015 viac ako 250 m² vo vlastníctve a v užívaní ústredných orgánov štátnej správy členského štátu, v prípade ktorej sa k 1. januáru roka, v ktorom sa má správa predložiť, nespĺnili požiadavky energetickej hospodárnosti uvedené v článku 5 ods. 1;

⁽¹⁾ X = súčasný rok.

- d) celková podlahová plocha vykurovaných a/alebo chladených budov vo vlastníctve a v užívaní ústredných orgánov štátnej správy členských štátov, ktorá bola obnovená v predchádzajúcom roku v zmysle článku 5 ods. 1, alebo objem úspor energie v oprávnených budovách vlastnených a užívaných ústrednými orgánmi štátnej správy v zmysle článku 5 ods. 6;
- e) úspory energie dosiahnuté prostredníctvom národných povinných schém energetickej efektívnosti uvedených v článku 7 ods. 1 alebo alternatívnymi opatreniami prijatými podľa článku 7 ods. 9.

Prvá správa zahŕňa aj národný cieľ uvedený v článku 3 ods. 1.

Do výročných správ uvedených v článku 24 ods. 1 môžu členské štáty zahrnúť aj dodatočné národné ciele. Tieto sa môžu týkať najmä štatistických ukazovateľov vymenovaných v písmene a) tejto časti alebo ich kombinácie, napr. energetickej náročnosti týkajúcej sa primárnej alebo konečnej spotreby energie alebo energetickej náročnosti podľa odvetví.

Časť 2

Všeobecný rámec pre národné akčné plány energetickej efektívnosti

Národné akčné plány energetickej efektívnosti uvedené v článku 24 ods. 2 poskytujú rámec pre rozvoj národných stratégií energetickej efektívnosti.

Národné akčné plány energetickej efektívnosti zahŕňajú dôležité opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti a očakávané/dosiahnuté úspory energie okrem iného aj v oblasti dodávky, prenosu a distribúcie energie, ako aj konečného využitia energie. Členské štáty zabezpečia, aby národné akčné plány energetickej efektívnosti obsahovali aspoň tieto informácie:

1. Ciele a stratégie

- Indikatívny národný cieľ energetickej efektívnosti do roku 2020 podľa článku 3 ods. 1.
- Národný indikatívny cieľ úspor energie stanovený v článku 4 ods. 1 smernice 2006/32/ES.
- Ďalšie platné ciele energetickej efektívnosti vzťahujúce sa na celé hospodárstvo alebo konkrétne sektory.

2. Opatrenia a úspory energie

Národné akčné plány energetickej efektívnosti poskytujú informácie o prijatých alebo plánovaných opatreniach, ktoré sa majú prijať na účely vykonávania hlavných prvkov tejto smernice, ako aj informácie o súvisiacich úsporách.

a) Úspory primárnej energie

V národných akčných plánoch energetickej efektívnosti sa uvádzajú dôležité opatrenia a činnosti vykonané na dosiahnutie úspor primárnej energie vo všetkých sektoroch hospodárstva. Pri každom opatrení alebo balíku opatrení/činnosti sa uvedú odhady očakávaných úspor na rok 2020 a úspory dosiahnuté v čase predloženia správ.

Ak sú dostupné informácie o ďalších vplyvoch/prínosoch opatrení (zníženie emisií skleníkových plynov, lepšia kvalita ovzdušia, vytvorenie pracovných miest atď.) a rozpočet na vykonávanie týchto opatrení, mali by sa uviesť.

b) Úspory konečnej energie

V prvom a druhom národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti sa uvedú výsledky plnenia cieľa úspor konečnej energie stanoveného v článku 4 ods. 1 a 2 smernice 2006/32/ES. Ak výpočet/odhad úspor na opatrenie nie je k dispozícii, uvedie sa zníženie spotreby energie na úrovni sektora v dôsledku (kombinácie) opatrení.

V prvom a druhom národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti sa takisto uvedie metóda merania a/alebo výpočtu použitá na výpočet úspor energie. Ak sa použije „odporúčaná metóda (1)“, mali by sa v národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti uviesť príslušné odkazy.

(1) Odporúčania k metódam merania a overovania v rámci smernice 2006/32/ES o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách.

3. Špecifické informácie vzťahujúce sa na túto smernicu

3.1. Verejné subjekty (článok 5)

V národných akčných plánoch energetickej efektívnosti sa uvádza zoznam verejných subjektov, ktoré vypracovali plán energetickej efektívnosti v súlade s článkom 5 ods. 7.

3.2. Povinnosti energetickej efektívnosti (článok 7)

V národných akčných plánoch energetickej efektívnosti sa uvádzajú národné koeficienty zvolené v súlade s prílohou IV.

V prvom národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti sa uvedie krátky opis národného systému uvedeného v článku 7 ods. 1 alebo alternatívnych opatrení prijatých podľa článku 7 ods. 9.

3.3. Energetické audity a systémy energetického manažérstva (článok 8)

Národné akčné plány energetickej efektívnosti obsahujú:

- a) počet energetických auditov vykonaných v predchádzajúcom období;
- b) počet energetických auditov vykonaných vo veľkých podnikoch v predchádzajúcom období;
- c) počet veľkých podnikov na ich území s uvedením počtu podnikov, na ktoré sa vzťahuje článok 8 ods. 5.

3.4. Podpora efektívnosti vykurovania a chladenia (článok 14)

Národné akčné plány energetickej efektívnosti obsahujú posúdenie pokroku dosiahnutého pri vykonávaní komplexného posúdenia uvedeného v článku 14 ods. 1.

3.5. Prenos a distribúcia energie (článok 15)

V prvom národnom akčnom pláne energetickej efektívnosti a následných správach, ktoré sa majú potom predkladať každých 10 rokov, sa uvedie vykonané posúdenie, opatrenia a investície určené na využívanie potenciálu energetickej efektívnosti pre plynárenskú a električnú infraštruktúru uvedenú v článku 15 ods. 2.

3.6. Členské štáty podávajú v rámci národných akčných plánov energetickej efektívnosti správu o opatreniach, ktoré podnikli na to, aby umožnili a rozvíjali reakciu strany spotreby, ako sa uvádza v článku 15.

3.7. Dostupnosť systémov kvalifikácie, akreditačných a certifikačných systémov (článok 16)

V národných akčných plánoch energetickej efektívnosti sa uvedú informácie o dostupných systémoch kvalifikácie, akreditačných a certifikačných systémoch alebo zodpovedajúcich systémoch kvalifikácie pre poskytovateľov energetických služieb, vykonávateľov energetických auditov a opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti.

3.8. Energetické služby (článok 18)

V národných akčných plánoch energetickej efektívnosti sa uvedie odkaz na webovú stránku, na ktorej je k dispozícii zoznam alebo užívateľské rozhranie poskytovateľov energetických služieb v zmysle článku 18 ods. 1 písm. c).

3.9. Ďalšie opatrenia na podporu energetickej efektívnosti (článok 19)

Prvý národný akčný plán energetickej efektívnosti obsahuje zoznam opatrení uvedených v článku 19 ods. 1.

PRÍLOHA XV

Tabuľka zhody

Smernica 2004/8/ES	Táto smernica
článok 1	článok 1 ods. 1
článok 2	článok 1 ods. 1
článok 3 písm. a)	článok 2 bod 30
článok 3 písm. b)	článok 2 bod 32
článok 3 písm. c)	článok 2 bod 31
článok 3 písm. d)	článok 2 bod 33
článok 3 písm. e) a f)	—
článok 3 písm. g)	článok 2 bod 35
článok 3 písm. h)	—
článok 3 písm. i)	článok 2 bod 34
článok 3 písm. j)	—
článok 3 písm. k)	článok 2 bod 36
článok 3 písm. l)	článok 2 bod 37
článok 3 písm. m)	článok 2 bod 39
článok 3 písm. n)	článok 2 bod 38
článok 3 písm. o)	—
—	článok 2 body 40, 41, 42, 43 a 44
článok 4 ods. 1	príloha II písm. f) prvý pododsek
článok 4 ods. 2	článok 14 ods. 10 druhý pododsek
článok 4 ods. 3	—
článok 5	článok 14 ods. 10 prvý pododsek a príloha X
článok 6	článok 14 ods. 1 a 3, príloha VIII a IX
článok 7 ods. 1	článok 14 ods. 11
článok 7 ods. 2 a 3	—
článok 8	článok 15 ods. 5
—	článok 15 ods. 6, 7, 8 a 9
článok 9	—
článok 10 ods. 1 a 2	článok 14 ods. 1 a článok 24 ods. 2, príloha XIV časť 2

Smernica 2004/8/ES	Táto smernica
článok 10 ods. 3	článok 24 ods. 6
článok 11	článok 24 ods. 3
—	článok 24 ods. 5
článok 12 ods. 1 a 3	—
článok 12 ods. 2	príloha II písm. c)
článok 13	článok 22 ods. 2
článok 14	—
článok 15	článok 28
článok 16	—
článok 17	článok 29
článok 18	článok 30
príloha I	príloha I časť II
príloha II	príloha I časť I a časť II posledný pododsek
príloha III	príloha II
príloha IV	príloha VIII
—	príloha IX
Smernica 2006/32/ES	Táto smernica
článok 1	článok 1 ods. 1
článok 2	článok 1 ods. 1
článok 3 písm. a)	článok 2 bod 1
článok 3 písm. b)	článok 2 bod 4
článok 3 písm. c)	článok 2 bod 6
článok 3 písm. d)	článok 2 bod 5
—	článok 2 body 2 a 3
článok 3 písm. e)	článok 2 bod 7
článok 3 písm. f), g), h) a i)	—
—	článok 2 body 8 až 19
článok 3 písm. j)	článok 2 bod 27
—	článok 2 bod 28
článok 3 písm. k)	—
článok 3 písm. l)	článok 2 bod 25

Smernica 2006/32/ES	Táto smernica
—	článok 2 bod 26
článok 3 písm. m)	—
článok 3 písm. n)	článok 2 bod 23
článok 3 písm. o)	článok 2 bod 20
článok 3 písm. p)	článok 2 bod 21
článok 3 písm. q)	článok 2 bod 22
článok 3 písm. r) a s)	—
—	článok 2 body 24, 29, 44 a 45
—	článok 3
—	článok 4
článok 4	—
článok 5	Články 5 a 6
článok 6 ods. 1 písm. a)	článok 7 ods. 8 písm. a) a b)
článok 6 ods. 1 písm. b)	článok 18 ods. 3
článok 6 ods. 2	článok 7 ods. 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11 a 12
—	článok 7 ods. 2 a 3
článok 6 ods. 3	článok 18 ods. 2 písm. b) a c)
článok 6 ods. 5	—
článok 7	článok 17
článok 8	článok 16 ods. 1
—	článok 16 ods. 2 a 3
článok 9 ods. 1	článok 19
článok 9 ods. 2	článok 18 ods. 1 písm. d) bod i)
—	článok 18 ods. 1 písm. a), b), c), d) bod ii) a písm. e)
článok 10 ods. 1	článok 15 ods. 4
článok 10 ods. 2	článok 15 ods. 3
—	článok 15 ods. 7, 8 a 9
článok 11	článok 20
článok 12 ods. 1	článok 8 ods. 1
článok 12 ods. 2	—
—	článok 8 ods. 2, 3, 4, 5, 6 a 7

Smernica 2006/32/ES	Táto smernica
článok 12 ods. 3	—
článok 13 ods. 1	článok 9
článok 13 ods. 2	článok 10 a príloha VII bod 1.1
článok 13 ods. 3	príloha VII body 1.2 a 1.3
—	článok 11
—	článok 12
—	článok 13
—	článok 15 ods. 1 a 2
—	článok 18 ods. 2 písm. a) a d)
—	článok 21
článok 14 ods. 1 a 2	článok 24 ods. 1 a 2
článok 14 ods. 3	—
článok 14 ods. 4 a 5	článok 24 ods. 3
—	článok 24 ods. 4 a ods. 7 až 11
—	článok 22 ods. 1
článok 15 ods. 1	článok 22 ods. 2
článok 15 ods. 2, 3 a 4	—
—	článok 23
—	článok 25
článok 16	článok 26
článok 17	článok 27
článok 18	článok 28
článok 19	článok 29
článok 20	článok 30
príloha I	—
príloha II	príloha IV
príloha III	—
príloha IV	—
príloha V	—

Smernica 2006/32/ES	Táto smernica
príloha VI	príloha III
—	príloha V
—	príloha VI
—	príloha VII
—	príloha XI
—	príloha XII
—	príloha XIII
—	príloha XIV
—	príloha XV

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2012/29/EÚ**z 25. októbra 2012,****ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov
a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

(1) Únia si stanovila cieľ zachovať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorého základným kameňom je zásada vzájomného uznávania rozsudkov v občianskych a trestných veciach.

(2) Únia je odhodlaná ochraňovať obeť trestných činov a vytvoriť minimálne normy v tejto oblasti, a preto Rada prijala rámcové rozhodnutie 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní ⁽⁴⁾. Komisia a členské štáty boli v rámci Štokholmského programu – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich ⁽⁵⁾, ktorý prijala Európska rada na zasadnutí 10. a 11. decembra 2009, požiadané, aby preskúmali možnosti, ako zlepšiť právne predpisy a praktické podporné opatrenia na ochranu obetí tak, aby sa osobitná pozornosť, podpora a uznanie prioritne dostali všetkým obetiam vrátane obetí terorizmu.

(3) V článku 82 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa upravuje ustanovenie minimálnych pravidiel

uplatniteľných v členských štátoch s cieľom uľahčiť vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer, najmä s ohľadom na „práva obetí trestných činov“.

(4) Vo svojom uznesení z 10. júna 2011 o pláne na posilnenie práv a ochrany obetí najmä v trestnom konaní ⁽⁶⁾ („Budapeštianska mapa“) Rada skonštatovala, že na úrovni EÚ by sa mali podniknúť opatrenia s cieľom posilniť práva, podporovať a ochraňovať obeť trestných činov. S týmto cieľom a v súlade s uvedeným uznesením je cieľom tejto smernice revízia a doplnenie zásad stanovených v rámcovom rozhodnutí Rady 2001/220/SVV a uskutočnenie významného pokroku v úrovni ochrany obetí v celej Únii, predovšetkým v rámci trestných konaní.

(5) V uznesení z 26. novembra 2009 o odstránení násilia páchaného na ženách ⁽⁷⁾ vyzval Európsky parlament členské štáty, aby zlepšili vnútroštátne právne predpisy a politiky na boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách a konali s cieľom odstrániť príčiny násilia páchaného na ženách, a to v neposlednom rade uplatňovaním preventívnych opatrení, a vyzval Úniu, aby zabezpečila právo na pomoc a podporu všetkým obetiam násilia.

(6) Vo svojom uznesení z 5. apríla 2011 o prioritách a náčrte nového politického rámca EÚ zameraného na boj proti násiliu páchanému na ženách ⁽⁸⁾ Európsky parlament navrhol stratégiu boja proti násiliu páchanému na ženách, domácejmu násiliu a mrzačeniu ženských pohlavných orgánov ako základ budúcich legislatívnych nástrojov v oblasti trestného práva zameraných proti rodovo motivovanému násiliu vrátane rámca boja proti násiliu páchanému na ženách (politika, prevencia, ochrana, stíhanie, poskytovanie a partnerstvo), na ktoré by mal nadväzovať akčný plán Únie. Medzinárodná právna úprava tejto oblasti zahŕňa Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) prijatý 18. decembra 1979, odporúčania a rozhodnutia výboru CEDAW a Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a boji proti nemu prijatý 7. apríla 2011.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 43, 15.2.2012, s. 39.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 113, 18.4.2012, s. 56.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 12. septembra 2012 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 4. októbra 2012.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 82, 22.3.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 187, 28.6.2011, s. 1.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 285 E, 21.10.2010, s. 53.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

- (7) V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/99/EÚ z 13. decembra 2011 o európskom ochrannom príkaze⁽¹⁾ sa ustanovuje mechanizmus vzájomného uznávania ochranných opatrení v trestných veciach medzi členskými štátmi. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania⁽²⁾ a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii⁽³⁾ sa zaoberajú okrem iného osobitnými potrebami konkrétnych kategórií obetí obchodovania s ľuďmi, sexuálneho zneužívania detí, sexuálneho vykorisťovania a detskej pornografie.
- (8) V rámcovom rozhodnutí Rady 2002/475/SVV z 13. júna 2002 o boji proti terorizmu⁽⁴⁾ sa uznáva, že terorizmus predstavuje jedno z najvážnejších porušení zásad, na ktorých je založená Únia, vrátane zásady demokracie, a potvrdzuje, že okrem iného predstavuje ohrozenie slobodného uplatňovania ľudských práv.
- (9) Trestný čin je protiprávnym činom proti spoločnosti, ako aj porušením individuálnych práv obetí. Obete ako také by sa mali uznať a malo by sa s nimi zaobchádzať s rešpektom, citlivo a profesionálne bez akejkoľvek diskriminácie založenej na rase, farbe pleti, etnickom alebo spoločenskom pôvode, genetických vlastnostiach, jazyku, náboženstve alebo viere, politickom alebo akomkoľvek inom názore, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodení, zdravotnom postihnutí, veku, pohlaví, rodovom vyjadrení, rodovej identite, sexuálnej orientácii, povahe ich pobytu alebo zdravotnom stave. Pri každom kontakte s príslušným orgánom činným v rámci trestného konania, so službami prichádzajúcimi do styku s obeťami, ako napríklad so službami na podporu obetí, službami restoratívnej spravodlivosti, by sa mala zohľadniť osobná situácia a okamžitá potreba, vek, pohlavie, prípadné zdravotné postihnutie a vyspelosť obetí trestného činu a zároveň plne rešpektovať ich fyzickú, mentálnu a morálnu integritu. Obete trestných činov by mali byť chránené pred sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, pred zastrášaním a pred pomstou, mala by sa im poskytnúť patričná podpora na uľahčenie zotavenia a dostatočný prístup k spravodlivosti.
- (10) Táto smernica nerieši podmienky pobytu obetí trestných činov na území členských štátov. Členské štáty by mali prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby práva ustanovené v tejto smernici neboli podmienené povahou pobytu obete na ich území, občianstvom ani štátnou príslušnosťou obete. Podanie trestného oznámenia a účasť na trestnom konaní nezakladá žiadne práva v súvislosti s povahou pobytu obete.
- (11) Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá. Členské štáty môžu rozšíriť práva stanovené v tejto smernici s cieľom poskytnúť vyššiu úroveň ochrany.
- (12) Právami ustanovenými v tejto smernici nie sú dotknuté práva páchatel'a. Pojem „páchatel'“ odkazuje na osobu, ktorá bola usvedčená z trestného činu. Avšak na účely tejto smernice tento pojem odkazuje tiež na podozrivú alebo obvinenú osobu pred akýmkoľvek uznaním jej viny alebo pred jej odsúdením a nie je tým dotknutá prezumpcia nevinoty.
- (13) Táto smernica sa uplatňuje v súvislosti s trestnými činmi spáchanými v Únii a trestnými konaniami, ktoré prebiehajú v Únii. Obetiam trestných činov spáchaných mimo územia Únie sa v nej priznávajú práva iba v súvislosti s trestnými konaniami, ktoré prebiehajú v Únii. Povinnosti ustanovené v tejto smernici sa neuplatňujú v prípadoch, keď sa trestné oznámenia podajú príslušným orgánom mimo Únie, napríklad veľvyslanectvám.
- (14) Táto smernica by sa mala uplatňovať s osobitným zreteľom na najlepší záujem dieťaťa v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa prijatým 20. novembra 1989. Detské obete by sa mali považovať za nositeľov plných práv ustanovených v tejto smernici a malo by sa s nimi tak zaobchádzať, pričom by mali mať nárok na uplatňovanie týchto práv spôsobom, ktorý zohľadňuje ich schopnosť vytvoriť si vlastný názor.
- (15) Pri uplatňovaní tejto smernice by členské štáty mali zabezpečiť, aby si obete so zdravotným postihnutím mohli uplatniť práva ustanovené v tejto smernici na rovnakom základe ako ostatní, a to aj uľahčením dostupnosti priestorov, v ktorých prebieha trestné konanie, a prístupu k informáciám.
- (16) Obete terorizmu boli vystavené útokom, ktorých konečným cieľom je poškodiť spoločnosť. Môžu preto potrebovať osobitnú pozornosť, podporu a ochranu vzhľadom na zvláštnu povahu trestného činu, ktorý bol voči nim spáchaný. Obete terorizmu môžu byť pod značnou kontrolou verejnosti a často potrebujú spoločenské uznanie a to, aby s nimi spoločnosť zaobchádzala s rešpektom. Členské štáty by preto mali venovať osobitnú pozornosť potrebám obetí terorizmu a mali by sa usilovať chrániť ich dôstojnosť a bezpečnosť.

(1) Ú. v. EÚ L 338, 21.12.2011, s. 2.

(2) Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1.

(3) Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2011, s. 1.

(4) Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3.

- (17) Násilie, ktoré je namierené voči určitej osobe z dôvodu jej pohlavia, rodovej identity alebo rodového vyjadrenia alebo ktoré neprimerane postihuje osoby určitého pohlavia, sa chápe ako rodovo motivované násilie. Môže obeti spôsobiť telesnú, sexuálnu, emocionálnu alebo psychickú ujmu alebo majetkovú škodu. Rodovo motivované násilie sa chápe ako forma diskriminácie a porušenie základných slobôd obete a zahŕňa násilie páchané blízkou osobou, násilné sexuálne delikty (vrátane znásilnenia, sexuálneho násillia alebo obťažovania), obchodovanie s ľuďmi, otroctvo a rôzne formy škodlivých praktík, ako napríklad nútené manželstvá, mrzačenie ženských pohlavných orgánov a takzvané trestné činy spáchané v mene cti. Ženské obete rodovo motivovaného násillia a ich deti si často vyžadujú osobitnú podporu a ochranu z dôvodu vysokého rizika druhotnej a opakovanej viktimizácie, zastrasovania a pomsty súvisiacich s takýmto násillím.
- (18) V prípadoch páchania násillia blízkou osobou násillie pácha osoba, ktorá s obeťou je alebo bola v manželskom alebo partnerskom zväzku alebo je iným rodinným príslušníkom obete bez ohľadu na to, či páchatel' s obeťou žije alebo žil v spoločnej domácnosti. Takéto násillie by mohlo zahŕňať fyzické, sexuálne, psychické alebo majetkové násillie a mohlo by viesť k ujme na fyzickom, mentálnom alebo emocionálnom zdraví alebo majetkovej škode. Násillie páchané blízkou osobou je závažný a často skrytý spoločenský problém, ktorý by mohol spôsobiť systematické psychické a fyzické traumy s vážnymi následkami, pretože páchatel' je osoba, ktorej by obeť mala byť schopná dôverovať. Obete násillia páchaného blízkou osobou preto môžu potrebovať osobitné ochranné opatrenia. Ženy sú týmto druhom násillia neprimerane postihnuté, pričom situácia môže byť ešte vážnejšia, ak je žena od páchatel'a závislá ekonomicky, spoločensky alebo v súvislosti so svojím právom na pobyt.
- (19) Osoba by sa mala považovať za obeť bez ohľadu na skutočnosť, či bol páchatel' identifikovaný, zaistený, stíhaný, alebo odsúdený, a bez ohľadu na rodinný vzťah medzi nimi. Je možné, že v dôsledku trestného činu sú poškodení aj rodinní príslušníci obete. Konkrétne by mohli byť dôsledkom trestného činu poškodení rodinní príslušníci obete, ktorá v priamom dôsledku trestného činu zomrela. Takíto rodinní príslušníci sú nepriame obete trestného činu, a preto by mali tiež mať prístup k ochrane v rámci tejto smernice. Členské štáty by však mali byť schopné zaviesť postupy, ktorými sa obmedzí počet rodinných príslušníkov, ktorí si môžu uplatniť práva ustanovené v tejto smernici. V prípade dieťaťa by malo mať možnosť uplatniť si práva ustanovené v tejto smernici samotné dieťa, alebo pokiaľ to nie je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, nositeľ rodičovských práv a povinností v jeho mene. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne správne postupy požadované na stanovenie, že osoba je obeťou.
- (20) Postavenie obetí v systéme trestného súdництва, a to, či sa môžu aktívne zúčastňovať na trestnom konaní, sa v členských štátoch líši v závislosti od vnútroštátneho systému a je určené jedným alebo viacerými z týchto kritérií: či vnútroštátny systém obeti priznáva právne postavenie účastníka trestného konania, či sa na obeť vzťahuje právna povinnosť aktívne sa zúčastňovať na trestnom konaní, napríklad v úlohe svedka, a/alebo či sa od nej takáto účasť vyžaduje, obeť má podľa vnútroštátneho práva právo na aktívnu účasť na trestnom konaní, a toto právo uplatní, ak jej vnútroštátny systém nepriznáva obeti právne postavenie účastníka trestného konania. Členské štáty by mali stanoviť, ktoré z týchto kritérií sa uplatňuje na stanovenie rozsahu práv ustanovených v tejto smernici, v ktorých sa odkazuje na postavenie obete v príslušnom systéme trestného súdництва.
- (21) Informácie a poradenstvo poskytnuté príslušnými orgánmi, službami na podporu obetí a službami restoratívnej spravodlivosti by mali byť podľa možností prístupné v rôznych formách, ktoré budú pre obeť zrozumiteľné. Takéto informácie a poradenstvo by sa mali poskytovať v jednoduchom a zrozumiteľnom jazyku. Malo by sa tiež zaistiť, že obeť bude počas konania rozumieť. V tejto súvislosti sa musí pri obeti zohľadniť jej znalosť jazyka, v akom sa podávajú informácie, vek, vyspelosť, intelektuálne a emocionálne schopnosti, gramotnosť a rôzne duševné alebo telesné postihnutia. Osobitne by sa mali zohľadniť ťažkosti pri porozumení alebo komunikácii, ktoré môžu vyplývať z určitého druhu zdravotného postihnutia, napríklad sluchového alebo rečového postihnutia. Rovnako by sa mali počas trestného konania zohľadniť obmedzenia schopnosti obete komunikovať informácie.
- (22) Moment podania trestného oznámenia by sa mal na účely tejto smernice považovať za moment spadajúci do kontextu trestného konania. Mali by sem patriť aj prípady, keď orgány na vlastný podnet začnú trestné konanie v dôsledku trestného činu, ktorý bol voči obeti spáchaný.
- (23) Informácie o náhrade nákladov by sa mali od prvého kontaktu s príslušným orgánom poskytovať napríklad formou letáka, v ktorom sa uvádzajú základné podmienky pre takúto náhradu nákladov. V tomto počiatočnom štádiu trestného konania by sa od členských štátov nemalo vyžadovať, aby rozhodli, či dotknutá obeť spĺňa podmienky náhrady nákladov.

- (24) Pri podávaní trestného oznámenia by obeť mali od polície dostať písomné potvrdenie ich oznámenia trestného činu, v ktorom sa uvádzajú základné skutkové okolnosti trestného činu, ako napríklad jeho druh, čas a miesto spáchania, telesná, mentálna alebo emocionálna ujma alebo majetková škoda. Takéto potvrdenie by malo obsahovať aj číslo spisu a miesto a čas podania trestného oznámenia, aby mohlo potenciálne slúžiť ako dôkaz o podaní trestného oznámenia, napríklad v súvislosti s poistnými nárokmi.
- (25) Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá súvisiace s lehotami o premlčaní, oneskorené podanie trestného oznámenia z dôvodu strachu z pomsty, poníženia alebo stigmatizácie by nemalo viesť k odmietnutiu uznania podania obeť.
- (26) Poskytnuté informácie by mali byť dostatočne podrobné, aby sa zaistilo, že sa s obeťami bude zaobchádzať s rešpektom a umožní sa im informovať sa rozhodnúť o účasti na konaní. V tejto súvislosti sú obzvlášť dôležité informácie, ktoré obeť umožnia zistiť aktuálny stav konania. To platí aj pre informácie, ktoré pomôžu obeť pri rozhodovaní v otázke podania žiadosti o preskúmanie rozhodnutia skutok nestíhať. Pokiaľ sa to nepožaduje inak, malo by byť možné poskytnúť obeťami informácie ústne alebo písomne, aj prostredníctvom elektronických prostriedkov.
- (27) Informácie by sa obeťami mali zasielať na poslednú známú korešpondenčnú adresu alebo elektronický kontakt na základe údajov, ktoré obeť poskytla príslušnému orgánu. Vo výnimočných prípadoch, napríklad z dôvodu veľkého počtu obeťami prípadu, by malo byť možné, aby sa informácie podávali prostredníctvom tlače, oficiálnej internetovej stránky príslušného orgánu alebo prostredníctvom akéhokoľvek podobného informačného kanála.
- (28) Členské štáty by nemali byť povinné poskytovať informácie v prípadoch, keď by to mohlo mať vplyv na riadny priebeh konania alebo ak by to mohlo dané konanie alebo konkrétnu osobu poškodiť, alebo ak sa domnievajú, že je to v rozpore s jeho základnými bezpečnostnými záujmami.
- (29) Príslušné orgány by mali zaistiť, aby sa obeťami poskytli aktualizované kontaktné údaje na účely komunikácie, pokiaľ nevyjadrili želanie takéto informácie nedostávať.
- (30) Pojem „rozhodnutie“ by sa v súvislosti s právom na informácie, tlmočenie a preklad mal chápať iba ako rozhodnutie o uznaní páchatel'a za vinného alebo iné rozhodnutie o skončení trestného konania. Odôvodnenia tohto rozhodnutia by sa mali obeť poskytnúť v podobe kópie dokumentu, ktorého súčasťou je toto rozhodnutie, alebo v podobe ich stručného zhrnutia.
- (31) Právo na informácie o mieste a čase súdneho pojednávania na základe oznámenia trestného činu, ktorý bol voči obeť spáchaný, by sa mal vzťahovať aj na informácie o mieste a čase pojednávania v súvislosti s odvolaním sa voči rozsudku v danom prípade.
- (32) Na základe žiadosti by sa obeťami mali poskytnúť osobitné informácie o prepustení alebo úteku páchatel'a, a to aspoň v prípadoch, v ktorých obeťami hrozí nebezpečenstvo alebo identifikované riziko ujmy, pokiaľ v dôsledku takejto upovedomenia nehrozí identifikované riziko ujmy páchatel'ovi. V prípade, že v dôsledku upovedomenia hrozí riziko ujmy páchatel'ovi, príslušné orgány pri určovaní vhodných opatrení by mali zohľadniť všetky ďalšie riziká. Pojem „identifikované riziko ujmy“, ktoré hrozí obeťami, by sa mal vzťahovať na také faktory ako povaha a závažnosť trestného činu a riziko pomsty. Nemal by sa preto uplatňovať na situácie, v ktorých došlo k prečinom, a preto existuje iba malé riziko, že obeťami bude spôsobená ujma.
- (33) Obeťami by mali dostať informácie o všetkých právach na odvolanie sa voči rozhodnutiu prepustiť páchatel'a, ak takéto právo vo vnútroštátnom práve existuje.
- (34) Spravodlivosť sa nemôže v plnej miere dosiahnuť, pokiaľ obeťami nie sú schopné náležite vysvetliť okolnosti trestného činu a poskytnúť svedectvo spôsobom zrozumiteľným pre príslušné orgány. Rovnako dôležité je zaistiť, aby sa s obeťami zaobchádzalo s rešpektom a aby si obeť mohla uplatniť svoje práva. Tlmočenie by preto malo byť k dispozícii bezplatne počas výsluchu obeťami a s cieľom umožniť jej aktívnu účasť na súdnom pojednávaní v súlade s postavením obeťami v príslušnom systéme trestného súdnictva. V rámci ostatných aspektov trestného konania závisí potreba tlmočenia a prekladu od konkrétnych okolností, úlohy obeťami v príslušnom systéme trestného súdnictva a jej účasti na konaní, ako aj od jej špecifických práv. Tlmočenie a preklad v týchto ostatných prípadoch sa musí poskytnúť len v rozsahu, ktorý obeťami umožní uplatniť svoje práva.

- (35) Obeť by v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva mala mať právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu, podľa ktorého tlmočenie alebo preklad nie sú potrebné. Toto právo nezahŕňa povinnosť členského štátu zabezpečiť osobitný mechanizmus ani postup podávania sťažností, v rámci ktorého možno proti takémuto rozhodnutiu podať opravný prostriedok, a nemalo by trestné konanie neprimerane predlžovať. Stačilo by vnútorné preskúmanie rozhodnutia v súlade s platnými vnútroštátnymi postupmi.
- (36) Skutočnosť, že obeť rozpráva jazykom, ktorý nie je bežný, by sama osebe nemala byť dôvodom rozhodnúť o tom, že tlmočenie alebo preklad by trestné konanie neprimerane predlžili.
- (37) Podpora by mala byť dostupná od momentu, keď sa príslušné orgány dozvedeli o obeti, a počas trestného konania a primeraný čas po ňom s ohľadom na potreby obete a práva ustanovené v tejto smernici. Podpora by sa mala poskytovať rôznymi prostriedkami bez zbytočných formalít a pri zachovaní dostatočnej územnej distribúcie v členskom štáte, ktorá umožní každej obeti tieto služby využiť. Obete, ktorým bola spôsobená značná ujma z dôvodu závažnosti trestného činu, by mohli vyžadovať služby špecializovanej podpory.
- (38) Špecializovaná podpora a právna ochrana sa poskytnú obzvlášť zraniteľným osobám alebo osobám v situáciách, ktoré ich vystavujú osobitne vysokému riziku, ako sú napríklad obeť opakovaného násillia páchaného blízkou osobou, obeť rodovo motivovaného násillia alebo osoby, ktoré sa stali obeťami iných typov trestnej činnosti v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi ani v ňom nemajú pobyt. Služby špecializovanej podpory by mali vychádzať z integrovaného a cieľového prístupu, v rámci ktorého by sa mali predovšetkým zohľadniť osobitné potreby obete, závažnosť ujmy, ktorá jej bola spôsobená trestným činom, ako aj vzťah medzi obeťami, páchatelmi, deťmi a širším sociálnym prostredím. Hlavnou úlohou týchto služieb a ich personálu, ktorý zohráva dôležitú rolu pri podpore obete pri zotavovaní sa z potenciálnej ujmy alebo traumy, ktorá jej bola spôsobená trestným činom, a pri jej prekonávaní, by malo byť informovať obeť o právach, ktoré sú ustanovené v tejto smernici, aby mohli prijať rozhodnutia v prostredí, v ktorom sa im poskytuje podpora a v ktorom sa s nimi zaobchádza s úctou, rešpektom a citlivo. Druh podpory, ktorú by takéto služby špecializovanej podpory mali poskytovať, by mohol zahŕňať poskytovanie prístrešia a bezpečného ubytovania, naliehavú zdravotnícku pomoc, sprostredkovanie lekárskeho alebo súdnolekárskeho vyšetrenia na zabezpečenie dôkazov v prípade znásillenia alebo sexuálneho násillia, krátkodobé a dlhodobé psychologické poradenstvo, posttraumatickú starostlivosť, právne poradenstvo, advokátske služby a osobitné služby pre deti ako priame alebo nepriame obeť.
- (39) Úlohou služieb na podporu obetí nie je, aby samy poskytovali rozsiahlu špecializovanú a profesionálnu pomoc. Ak je to potrebné, služby na podporu obetí by mali obeť pomáhať obrátiť sa na existujúcu profesionálnu podporu, napríklad psychologov.
- (40) Aj keď poskytovanie podpory by nemalo závisieť od podania trestného oznámenia obeťami príslušnému orgánu, ako napríklad polícii, tieto orgány sú často v najlepšej pozícii, aby obeť poskytl informácie o možnosti podpory. Členské štáty sa preto vyzývajú, aby vytvorili náležité podmienky, aby bolo možné obeť sprostredkovať služby na podporu obetí, vrátane zaistenia toho, že požiadavky na ochranu údajov možno splniť a že sú splnené. Malo by sa zabrániť opakovanému odkazovaniu.
- (41) Mala by platiť domnienka, že právo byť vypočutý bolo uplatnené, ak obeť bolo umožnené vydať písomné vyhlásenia alebo vysvetlenia.
- (42) Detským obeťami by sa v trestnom konaní nemalo brániť v uplatnení práva byť vypočutý len z dôvodu, že je obeť dieťaťom, alebo na základe veku obete.
- (43) Právo na preskúmanie rozhodnutia skutok nestíhať by sa malo chápať ako odkaz na rozhodnutia, ktoré vydali prokurátori a vyšetrovací sudcovia alebo orgány presadzovania práva, ako napríklad príslušníci polície, ale nie na rozhodnutia súdov. Rozhodnutia skutok nestíhať by mala preskúmať iná osoba alebo orgán ako osoba alebo orgán, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie, s výnimkou prípadov, keď pôvodné rozhodnutie skutok nestíhať vydal najvyšší stíhajúci orgán, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok, pričom v takom prípade ho môže preskúmať ten istý orgán. Právo na preskúmanie rozhodnutia skutok nestíhať sa nevzťahuje na osobitné konania, ako sú napríklad konania voči poslancom parlamentu alebo členom vlády v súvislosti s výkonom ich funkcie.

- (44) Rozhodnutie, ktorým sa skončilo trestné konanie, ako rozhodnutie skutok nestíhať, by malo zahŕňať rozhodnutie prokurátora o vzatí obvinenia späť alebo zastavení konania.
- (45) V rozhodnutí prokurátora, ktoré vedie k mimosúdne mu zmiernu, a tým k skončeniu trestného konania, by sa obeť malo odňať právo na preskúmanie rozhodnutia prokurátora skutok nestíhať, len ak sa v takomto zmierni uloží varovanie alebo určitá povinnosť.
- (46) Služby restoratívnej spravodlivosti, a to napríklad mediácia medzi obeťou a páchatelom, široká rodinná konferencia (family group conferencing) a kruhy pre stanovenie trestu (sentencing circles), môžu obeť priniesť mimoriadny prospech, vyžadujú si však záruky, aby sa predišlo sekundárnej a opakovanej viktimizácii, zastrahovaniu a pomste. Tieto služby by preto mali slúžiť predovšetkým záujmom a potrebám obeť, na nápravu ujmy, ktorá jej bola spôsobená, a na prevenciu ďalších škôd. Pri postúpení veci službám restoratívnej spravodlivosti a v rámci restoratívneho súdneho konania by sa mali zohľadniť faktory ako povaha a závažnosť trestného činu, výsledná miera traumatizujúceho zážitku, opakované porušenie fyzickej, sexuálnej alebo psychickej integrity obeť, nepomer síl, vek, vyspelosť alebo intelektuálne schopnosti obeť, ktoré by mohli obmedziť alebo znížiť jej schopnosť informovane sa rozhodnúť alebo by mohli zabrániť dosiahnutiu výsledku, ktorý by bol pre obeť pozitívny. Restoratívne súdne konanie by v zásade malo byť dôverné, pokiaľ sa strany nedohodli inak alebo pokiaľ sa to na základe vnútroštátneho práva nevyžaduje z dôvodu vyššieho verejného záujmu. Faktory ako vyhrážanie alebo akákoľvek forma násilia spáchané počas konania sa môžu považovať za dôvod zverejnenia vo verejnom záujme.
- (47) Od obeť by sa nemalo očakávať, že budú znášať výdavky na účasť na trestnom konaní. Členské štáty by mali mať povinnosť nahrádzať iba nevyhnutné výdavky obeť vo vzťahu k ich účasti na trestnom konaní a nemalo by sa od nich vyžadovať, aby nahrádzali náklady spojené s právnym zastupovaním obeť. Členské štáty by mali byť schopné vo vnútroštátnom práve ustanoviť podmienky úhrady nákladov, ako sú lehoty na podanie žiadosti o náhradu, štandardné sadzby na diéty a cestovné náklady a maximálne denné sumy za ušlý príjem. Nárok na náhradu výdavkov v trestnom konaní by nemal vzniknúť, ak obeť podá trestné oznámenie. Výdavky by sa mali uhradiť len do takej miery, v akej je obeť povinná alebo požadovaná príslušným orgánom byť prítomná a aktívne sa zúčastniť na trestnom konaní.
- (48) Okrem výnimočných okolností, ako je napríklad spor o vlastníctvo alebo protiprávnosť držby danej veci, alebo protiprávnosť veci samej, by sa mala vec zaistená v rámci trestného konania, ktorú možno vrátiť, čo najskôr vrátiť obeť trestného činu. Právo na vrátenie veci by nemalo mať vplyv na oprávnené zaistenie na účely iných súdnych konaní.
- (49) Právo na rozhodnutie o náhrade škody páchatelom a príslušné uplatniteľné postupy by sa mali vzťahovať aj na obeť s pobytom v inom členskom štáte ako v členskom štáte, v ktorom bol trestný čin spáchaný.
- (50) Povinnosť zasielať trestné oznámenia ustanovená v tejto smernici by nemala mať vplyv na právomoc členských štátov začať konanie a nie sú ňou dotknuté normy týkajúce sa kolízií pri výkone právomoci ustanovených v rámcovom rozhodnutí Rady 2009/948/SVV z 30. novembra 2009 o predchádzaní kolíziám pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní⁽¹⁾.
- (51) Ak obeť opustila územie členského štátu, v ktorom bol trestný čin spáchaný, tento členský štát by nemal mať povinnosť naďalej poskytovať pomoc, podporu a ochranu okrem opatrení, ktoré priamo súvisia s akýmkoľvek trestným konaním, ktoré v súvislosti s daným trestným činom vedie, ako napríklad osobitné ochranné opatrenia počas súdneho pojednávania. Pomoc, podporu a ochranu potrebnú na to, aby sa obeť zotavila, by mal poskytovať členský štát pobytu obeť.
- (52) Mali by byť k dispozícii opatrenia na ochranu bezpečnosti a dôstojnosti obeť a ich rodinných príslušníkov pred sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, zastrahovaním a pred pomstou, ako napríklad predbežné opatrenia, ochranné alebo obmedzujúce príkazy.

(1) Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 42.

- (53) Riziko sekundárnej a opakovanej viktimizácie, zastrašovania a pomsty zo strany páchatel'a alebo v dôsledku účasti na trestnom konaní by sa malo obmedziť tým, že sa konanie vedie koordinovaným spôsobom, pri ktorom sa obeť rešpektujú a umožňuje sa im získať dôveru v orgány. Kontakt s príslušnými orgánmi by mal byť čo najjednoduchší, pričom by sa počet nepotrebných kontaktov mal obmedziť na minimum napríklad zhotovením zvukovo-obrazového záznamu výsluchu a umožnením jeho použitia v súdnom konaní. Odborníci by mali mať k dispozícii čo najširšiu škálu opatrení s cieľom predchádzať zafaženiu obeť počas súdneho konania, najmä v dôsledku vizuálneho kontaktu s páchatel'om, jeho rodinou, spolupáchatel'mi alebo verejnosťou. Na tento účel by sa členské štáty mali vyzvať, aby najmä v budovách súdov a na policajných stanicách zaviedli uskutočniteľné a praktické opatrenia, ktoré umožnia vybaviť tieto priestory osobitnými vchodmi a čakárňami pre obeť. Okrem toho by členské štáty mali podľa možnosti naplánovať trestné konanie tak, aby sa zabránilo kontaktom medzi obeťami a ich rodinnými príslušníkmi a páchatel'mi, napríklad predvolaním obeť a páchatel'ov na pojednávanie v inom čase.
- (54) Ochrana súkromia obeť môže byť dôležitým prostriedkom prevencie sekundárnej a opakovanej viktimizácie, zastrašovania a pomsty a môže sa dosiahnuť rôznymi opatreniami vrátane nezverejnenia informácií týkajúcich sa totožnosti a miesta pobytu obeť alebo obmedzení vzťahujúcich sa na ich zverejnenie. Takáto ochrana je obzvlášť dôležitá v prípade detských obeť a zahŕňa aj nezverejnenie ich mena. Môžu však existovať prípady, keď dieťa môže mať výnimočne prospech zo zverejnenia alebo dokonca rozšírenia informácií, napríklad v prípade únosu dieťaťa. Opatrenia na ochranu súkromia a zobrazenia obeť a ich rodinných príslušníkov by mali byť vždy v súlade s právom na spravodlivý proces a slobodu prejavu uvedeným v článkoch 6 a 10 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.
- (55) Niektoré obeť sú počas trestného konania obzvlášť ohrozené sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, zastrašovaním a pomstou zo strany páchatel'a. Je možné, že takéto riziko vychádza z osobných vlastností obeť, druhu alebo povahy a okolností spáchania trestného činu. Takéto riziko možno účinne identifikovať len prostredníctvom čo najskoršieho individuálneho posúdenia. Takéto posúdenie by sa malo uskutočniť v prípade všetkých obeť s cieľom určiť, či sú ohrozené sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, zastrašovaním a pomstou a aké osobitné ochranné opatrenia si vyžadujú.
- (56) Pri individuálnom posúdení by sa mali zohľadniť osobné vlastnosti obeť, ako napríklad vek, pohlavie, rodová identita alebo vyjadrenie, etnická príslušnosť, rasa, náboženstvo, sexuálna orientácia, zdravotný stav, zdravotné postihnutie, status pobytu, komunikačné ťažkosti, vzťah k páchatel'ovi alebo závislosť od páchatel'a a predošlé skúsenosti s trestnou činnosťou. Mal by sa tiež zohľadniť druh alebo povaha a okolnosti spáchania trestného činu, ako napríklad to, či ide o trestný čin z nenávisťi, trestný čin, ktorého motívom je zaujatosť alebo diskriminácia, násilné sexuálne delikty, násilie páchané blízkou osobou, či má páchatel' prevahu, či sa bydlisko obeť nachádza v oblasti s vysokou mierou kriminality alebo v oblasti, ktorú ovládajú gangy, alebo skutočnosť, že krajina pôvodu obeť nie je členský štát, v ktorom sa spáchal trestný čin.
- (57) U obeť obchodovania s ľuďmi, terorizmu, organizovanej trestnej činnosti, násilia páchaného blízkou osobou, násilných sexuálnych deliktov alebo sexuálneho vykorisťovania, rodovo motivovaného násilia, trestného činu z nenávisťi a u obeť so zdravotným postihnutím a detských obeť sa zvyčajne vyskytuje vyššia úroveň sekundárnej a opakovanej viktimizácie, zastrašovania a pomsty. Pri posudzovaní toho, či sú takéto obeť ohrozené takouto viktimizáciou, zastrašovaním a pomstou, by sa malo postupovať zvlášť opatrne a malo by sa vychádzať z pevnej domnienky, že osobitné ochranné opatrenia budú pre tieto obeť užitočné.
- (58) Obeťam, ktoré boli označené za zraniteľné voči sekundárnej a opakovanej viktimizácii, zastrašovaniu a pomste, by sa počas trestného konania mali navrhnúť primerané opatrenia na ich ochranu. Presná povaha takýchto opatrení by sa mala určiť na základe individuálneho posúdenia s prihliadnutím na želanie obeť. Rozsah takýchto opatrení by sa mal určiť bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu, a v súlade so zásadami voľnej úvahy justičných orgánov. Obavy obeť v súvislosti s konaním by mali byť kľúčovým faktorom pri určení potreby osobitných opatrení.
- (59) Bezprostredné operačné potreby a obmedzenia môžu brániť tomu, aby obeť vždy vypočúval ten istý príslušník polície; príkladom takýchto obmedzení je choroba, materská alebo rodičovská dovolenka. Okrem toho nemusí byť napríklad z dôvodu renovácie k dispozícii priestory osobitne určené na výsluch obeť. V prípade takýchto operačných alebo praktických obmedzení osobitné opatrenie naplánované po individuálnom posúdení už nemusí byť možné v jednotlivých prípadoch zabezpečiť.

- (60) V prípadoch, keď sa v súlade s touto smernicou má pre dieťa ustanoviť opatrovník alebo zástupca, by tieto úlohy mohla vykonávať tá istá osoba alebo tá istá právnická osoba, inštitúcia alebo ten istý orgán.
- (61) Všetci úradníci, ktorí sa zúčastňujú na trestnom konaní a ktorí pravdepodobne prídu do osobného kontaktu s obeťami, by mali mať prístup k primeranej počiatkovej a kontinuálnej odbornej príprave na úrovni primeranej ich kontaktu s obeťami, aby vedeli identifikovať obeť a ich potreby a pristupovať k nim s rešpektom, citlivo, profesionálne a bez diskriminácie. Osoby, ktoré môžu byť zapojené do individuálneho posúdenia s cieľom identifikovať osobitné potreby ochrany obeť a určiť jej potrebu osobitných ochranných opatrení, by mali absolvovať osobitnú odbornú prípravu o spôsoboch uskutočňovania takéhoto posudzovania. Členské štáty by mali zabezpečiť takúto odbornú prípravu pre služby polície a súdnych zamestnancov. Odborná príprava by sa mala podporovať aj v prípade právnikov, prokurátorov a sudcov, ako aj odborníkov z praxe, ktorí poskytujú obeťami podporu alebo služby restoratívnej spravodlivosti. Táto požiadavka by mala zahŕňať odbornú prípravu zameranú na osobitné služby podpory obeťami, ktoré by mali byť obeťami sprostredkované, alebo špecializovanú odbornú prípravu, pri ktorej sa ich práca zameriava na obeť s osobitnými potrebami, a prípadne osobitnú psychologickú prípravu. V prípade potreby by takáto odborná príprava mala byť rodovo zameraná. Opatrenia členských štátov zamerané na odbornú prípravu by sa mali dopĺňať usmerneniami, odporúčaniami a výmenou najlepších postupov v súlade s Budapešťanskou mapou.
- (62) Členské štáty by mali podporovať organizácie občianskej spoločnosti vrátane uznaných a aktívnych mimovládnych organizácií, ktoré pracujú s obeťami trestných činov, a úzko s nimi spolupracovať najmä v oblasti iniciatív na tvorbu politiky, informačných a osvetových kampaní, výskumných a vzdelávacích programov a odbornej prípravy, ako aj v oblasti monitorovania a hodnotenia vplyvu opatrení zameraných na podporu a ochranu obeť trestných činov. Na to, aby sa obeťami trestných činov dostala primeraná úroveň pomoci, podpory a ochrany, by verejné služby mali pracovať koordinovane a byť zapojené na všetkých administratívnych úrovniach – na úrovni Únie i na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Obeťami by sa malo pomáhať najsť a osloviť príslušné orgány, aby sa zabránilo opakovanému odkazovaniu na iné príslušné orgány. Členské štáty by mali zväziť vytvorenie „jedinej prístupovej bodov“ alebo „jednotných kontaktných miest“, ktoré sa venujú viacerým potrebám obeťami, keď sa zúčastňujú na trestnom konaní, vrátane potreby dostávať informácie, pomoc, podporu, ochranu a náhradu škody.
- (63) S cieľom podporiť a uľahčiť oznamovanie trestných činov a umožniť obeťami, aby sa prerušil cyklus opakovanej viktimizácie, je nevyhnutné, aby obeťami mali k dispozícii spoľahlivé podporné služby a aby príslušné úrady boli pripravené reagovať na oznámenia obeťami citlivým, profesionálnym a nediskriminačným spôsobom. Mohla by sa tým zvýšiť dôvera obeťami v systém trestného súdnicstva členských štátov a znížiť počet neoznámených trestných činov. Odborníci z praxe, ktorým obeťami môžu podávať trestné oznámenia, by mali absolvovať primeranú odbornú prípravu s cieľom uľahčiť ohlasovanie trestných činov, pričom by sa mali zaviesť opatrenia na umožnenie ohlasovania treťou stranou, a to aj organizáciami občianskej spoločnosti. Malo by byť možné využívať komunikačné technológie, ako napríklad e-mail, zvukovo-obrazové záznamy alebo elektronické formuláre online na podávanie oznámení.
- (64) Systematický a primeraný zber štatistických údajov sa považuje za kľúčovú zložku efektívnej tvorby politik v oblasti práv obeťami ustanovených v tejto smernici. S cieľom zjednodušiť hodnotenie uplatňovania tejto smernice by členské štáty mali postúpiť Komisii príslušné štatistické údaje o uplatňovaní vnútroštátnych postupov, ktoré sa vzťahujú na obeťami trestných činov, a to aspoň údaje o počte a druhu oznámených trestných činov, a pokiaľ sú takéto údaje známe a dostupné, o počte obeťami, ich veku a pohlaví. Príslušné štatistické údaje môžu zahŕňať údaje zaznamenané justičnými orgánmi a orgánmi presadzovania práva a pokiaľ možno aj administratívne údaje, ktoré zozbierali služby zdravotnej starostlivosti a služby sociálneho zabezpečenia a verejné a mimovládne organizácie na podporu obeťami alebo služby restoratívnej spravodlivosti a iné organizácie, ktoré sa venujú obeťami trestných činov. Justičné údaje môžu zahŕňať informácie o oznámených trestných činoch, počte vyšetrovaných trestných činov a počte osôb stíhaných a odsúdených za trestný čin. Ak je to možné, môžu administratívne údaje pochádzajúce od rozličných služieb zahŕňať údaje o tom, ako obeťami využívajú služby orgánov verejnej správy a verejných a súkromných organizácií na podporu obeťami, ako je napríklad počet prípadov, keď polícia sprostredkovala služby na podporu obeťami, počet obeťami, ktoré žiadajú o podporu, ktorým sa poskytuje alebo ktorým sa neposkytuje podpora alebo restoratívna spravodlivosť.
- (65) Cieľom tejto smernice je zmeniť, doplniť a rozšíriť ustanovenia rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV. Keďže zmeny a doplnenia sú početné a ich charakter je závažný, uvedené rámcové rozhodnutie by sa v záujme jasnosti malo nahradiť v celom rozsahu vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijatí tejto smernice.

(66) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré boli uznané v Charte základných práv Európskej únie. Predovšetkým má za cieľ podporiť právo na dôstojnosť, život, fyzickú a mentálnu integritu, slobodu a bezpečnosť, rešpektovanie súkromného a rodinného života, právo vlastníť majetok, zásadu nediskriminácie, zásadu rovnosti medzi ženami a mužmi a práva detí, starších a osôb so zdravotným postihnutím a právo na spravodlivý proces.

(67) Keďže cieľ tejto smernice, a to stanoviť minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a potenciálnych účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(68) Osobné údaje spracúvané pri vykonávaní tejto smernice by sa mali chrániť v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach⁽¹⁾ a v súlade so zásadami ustanovenými v Dohovore Rady Európy z 28. januára 1981 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracúvaní osobných údajov, ktorý ratifikovali všetky členské štáty.

(69) Touto smernicou nie sú dotknuté ustanovenia s väčším dosahom uvedené v iných právnych aktoch Únie, ktoré cielenejším spôsobom riešia osobitné potreby konkrétnych kategórií obetí, ako napríklad obetí obchodovania s ľuďmi, sexuálneho zneužívania detí, sexuálneho vykorisťovania a detskej pornografie.

(70) V súlade s článkom 3 Protokolu 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, tieto členské štáty oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

(71) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.

(72) Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vydal 17. októbra 2011 stanovisko⁽²⁾ na základe článku 41 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi Spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov⁽³⁾,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA 1

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Ciele

1. Účelom tejto smernice je zaistiť, aby sa obetiam trestných činov poskytli náležité informácie, podpora a ochrana a aby sa im umožnilo zúčastniť sa na trestnom konaní.

Členské štáty zabezpečia, aby obeť boli uznané a aby sa s nimi zaobchádzalo s rešpektom, citlivo individuálne, profesionálne a bez diskriminácie pri každom kontakte so službami na podporu obetí alebo službami restoratívnej spravodlivosti, alebo s príslušným orgánom činným v rámci trestného konania. Práva stanovené v tejto smernici sa vzťahujú na obeť bez diskriminácie, a to aj vo vzťahu k povahe ich pobytu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri uplatňovaní tejto smernice v prípade, že je obeťou dieťa, bral hlavný zreteľ na najlepší záujem dieťaťa, ktorý sa posudzuje individuálne. Prevláda prístup zameraný na dieťa, pri ktorom sa prihliada na vek, vyspelosť, názory, potreby a obavy dieťaťa. Dieťa a nositeľ rodičovských práv a povinností alebo jeho ďalší právny zástupca sú informovaní o všetkých opatreniach alebo právach osobitne zameraných na dieťa.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) „obeť“ je:

i) fyzická osoba, ktorej bola v priamom dôsledku trestného činu spôsobená ujma vrátane fyzickej, mentálnej alebo emocionálnej ujmy alebo majetkovej škody;

ii) rodinní príslušníci osoby, ktorá v priamom dôsledku trestného činu zomrela, ktorým bola v dôsledku smrti danej osoby spôsobená ujma;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 350, 30.12.2008, s. 60.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 35, 9.2.2012, s. 10.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

- b) „rodinní príslušníci“ sú manžel(-ka), osoba, ktorá žije s obeťou trvalo a stabilne v pevnom intímnom zväzku v spoločnej domácnosti, príbuzní v priamom rade, súrodenci a osoby závislé od obete;
- c) „dieťa“ je každá osoba mladšia ako 18 rokov;
- d) „restoratívna spravodlivosť“ je akýkoľvek proces, v rámci ktorého sa obeť a páchateľovi umožní – v prípade ich dobrovoľného súhlasu – aktívne sa zúčastniť na vyriešení záležitostí vyplývajúcich z trestného činu prostredníctvom pomoci nestrannej tretej strany.
2. Členské štáty môžu zaviesť postupy:
- a) ktorými sa po zohľadnení okolností každého jednotlivého prípadu obmedzí počet rodinných príslušníkov, ktorí môžu uplatniť práva stanovené v tejto smernici, a
- b) vo vzťahu k odseku 1 písm. a) bodu ii) na určenie toho, ktorí rodinní príslušníci majú prednosť v súvislosti s uplatnením práv stanovených v tejto smernici.

KAPITOLA 2

POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ A PODPORY

Článok 3

Právo rozumieť a byť pochopený

1. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia s cieľom pomôcť obetiam rozumieť a byť pochopený od prvého kontaktu a pri akomkoľvek ďalšom potrebnom kontakte s príslušným orgánom v rámci trestného konania, a to aj vtedy, keď uvedený orgán poskytuje informácie.
2. Členské štáty zabezpečia, aby ústna i písomná komunikácia s obeťami prebiehala v jednoduchom a zrozumiteľnom jazyku. Pri takejto komunikácii sa zohľadnia osobné vlastnosti obeť vrátane akéhokoľvek zdravotného postihnutia, ktoré môže ovplyvniť jej spôsobilosť rozumieť alebo byť pochopená.
3. Pokiaľ to nie je v rozpore so záujmami obeť alebo pokiaľ to neohrozí priebeh konania, členské štáty umožnia obetiam, aby ich pri prvom kontakte s príslušným orgánom sprevádzala osoba, ktorú si vyberú, v prípade, že si obeť v dôsledku vplyvu trestného činu vyžaduje pomoc, aby porozumela alebo aby jej bolo rozumieť.

Článok 4

Právo na poskytnutie informácií od prvého kontaktu s príslušným orgánom

1. Členské štáty zaisťujú, aby sa obetiam od prvého kontaktu s príslušným orgánom bez zbytočného odkladu poskytli nasledujúce informácie s cieľom umožniť im uplatniť si práva stanovené v tejto smernici:

- a) druh podpory, ktorá sa im môže poskytnúť a kto im ju môže poskytnúť, prípadne aj základné informácie o prístupe k lekárskej starostlivosti, akékoľvek špecializovanej podpore vrátane psychologickéj podpory a o náhradnom ubytovaní;
- b) postupy týkajúce sa podania trestného oznámenia a ich úloha v súvislosti s týmito postupmi;
- c) ako a za akých podmienok môžu získať ochranu vrátane ochranných opatrení;
- d) ako a za akých podmienok môžu získať prístup k právnej pomoci, právnej pomoci a akémukoľvek inému druhu poradenstva;
- e) ako a za akých podmienok môžu získať náhradu škody;
- f) ako a za akých podmienok majú nárok na tlmočenie a preklad;
- g) ak majú pobyt v inom členskom štáte ako štáte, v ktorom bol spáchaný trestný čin, všetky osobitné opatrenia, postupy alebo dojednania, ktoré sú k dispozícii na ochranu ich záujmov v členskom štáte, v ktorom prišlo k prvému kontaktu s príslušným orgánom;
- h) dostupné postupy na podávanie sťažností v prípade porušenia ich práv príslušným orgánom činným v trestnom konaní;
- i) kontaktné údaje na komunikáciu v súvislosti s ich prípadom;
- j) dostupné služby restoratívnej spravodlivosti;
- k) ako a za akých podmienok sa im môžu uhradiť výdavky, ktoré im vznikli v dôsledku ich účasti na trestnom konaní.

2. Rozsah alebo podrobnosť informácií uvedených v odseku 1 sa môže líšiť v závislosti od osobitných potrieb a osobných pomerov obeť a od druhu alebo povahy trestného činu. V neskorších štádiách sa môžu poskytnúť aj ďalšie podrobnosti, a to v závislosti od potrieb obeť a relevantnosti týchto podrobných informácií v jednotlivých štádiách konania.

Článok 5

Práva obetí pri podávaní oznámení

1. Členské štáty zaistia, aby sa obetiam vydalo písomné potvrdenie akéhokoľvek formálneho trestného oznámenia, ktoré podajú príslušnému orgánu v členskom štáte, pričom takéto potvrdenie obsahuje základné skutkové okolnosti príslušného trestného činu.

2. Členské štáty zaistia, aby obeť, ktoré chcú podať trestné oznámenie a ktoré nerozumejú jazyku príslušného orgánu alebo ním nehovoria, mohli podať oznámenie v jazyku, ktorému rozumejú, alebo tak, že dostanú potrebnú jazykovú pomoc.

3. Členské štáty zaistia, aby sa obetiam, ktoré nerozumejú jazyku príslušného orgánu alebo ním nehovoria, na ich žiadosť poskytol bezplatný preklad písomného potvrdenia trestného oznámenia stanoveného v odseku 1 v jazyku, ktorému rozumejú.

Článok 6

Právo na informácie o svojom prípade

1. Členské štáty zaistia, aby obeť boli bez zbytočného odkladu poučené o svojom práve získať nasledujúce informácie o trestnom konaní začatom v dôsledku oznámenia trestného činu spáchaného voči obeti a aby sa im na ich žiadosť poskytli tieto informácie:

- a) akékoľvek rozhodnutie prerušiť alebo zastaviť vyšetrovanie alebo nestíhať páchateľa;
- b) miesto a čas súdneho pojednávania a povaha obvinení voči páchateľovi.

2. Členské štáty zaistia, aby obeť boli v súlade so svojím postavením v príslušnom systéme trestného súdництва bez zbytočného odkladu poučené o svojom práve na nasledujúce informácie o trestnom konaní začatom v dôsledku oznámenia trestného činu spáchaného voči nim a aby sa im na ich žiadosť poskytli tieto informácie:

- a) akýkoľvek konečný rozsudok v súdnom konaní;
- b) informácie, ktoré obeť umožnia zistiť stav trestného konania, okrem výnimočných prípadov, keď by mohol byť ohrozený riadny priebeh veci takýmto oznámením.

3. Informácie stanovené v odseku 1 písm. a) a odseku 2 písm. a) obsahujú buď odôvodnenie, alebo krátke zhrnutie odôvodnenia takéhoto rozhodnutia s výnimkou rozhodnutia poroty alebo rozhodnutia, ktorého odôvodnenie je dôverné, v prípade ktorých sa odôvodnenia na základe vnútroštátneho práva neuvádzajú.

4. Želanie obete, aby sa jej poskytovali alebo neposkytovali informácie, je pre príslušný orgán záväzné, pokiaľ sa takéto informácie nemusia poskytovať z dôvodu nároku obete na aktívnu účasť na trestnom konaní. Členské štáty umožnia obetiam ich želanie kedykoľvek zmeniť a následne na túto zmenu prihliadajú.

5. Členské štáty zaistia, že obetiam sa ponúkne možnosť upovedomenia bez zbytočného odkladu v prípade, že osoba, ktorá bola vzatá do väzby, stíhaná alebo odsúdená za trestné činy súvisiace s obeťami, je prepustená alebo ušla z väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody. Okrem toho členské štáty zabezpečia, aby sa obetiam poskytli informácie o akýchkoľvek príslušných opatreniach prijatých na ich ochranu v prípade prepustenia alebo útoku páchateľa.

6. Obetiam sa informácie uvedené v odseku 5 poskytnú na ich žiadosť, a to aspoň v prípadoch, v ktorých existuje nebezpečenstvo alebo identifikované riziko ujmy, pokiaľ v dôsledku takéhoto upovedomenia nehrozí identifikované riziko ujmy páchateľovi.

Článok 7

Právo na tlmočenie a preklad

1. Členské štáty zaistia, aby sa obetiam, ktoré nerozumejú jazyku trestného konania alebo ním nehovoria, na ich žiadosť poskytlo v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme trestného súdництва bezplatné tlmočenie, a to aspoň počas všetkých výsluchov obete v trestnom konaní vedenom vyšetrovacími alebo justičnými orgánmi vrátane policajného výsluchu, ako aj počas ich aktívnej účasti na súdnom pojednávaní a všetkých potrebných predbežných pojednávaniach.

2. Bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu, a v súlade so zásadami voľnej úvahy justičných orgánov sa môžu použiť komunikačné technológie, ako je videokonferencia, telefón alebo internet, pokiaľ na riadne uplatnenie práv obete alebo pochopenie konania nie je potrebná fyzická prítomnosť tlmočníka.

3. Členské štáty zaistia, aby sa obetiam, ktoré nerozumejú jazyku trestného konania alebo ním nehovoria, na ich žiadosť poskytol v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme trestného súdництва v trestnom konaní bezplatný preklad informácií, ktoré sú zásadné na účely uplatnenia ich práv v trestnom konaní, a to v jazyku, ktorému rozumejú, a v rozsahu, v akom sú tieto informácie pre obeť dostupné. Preklady týchto informácií zahŕňajú aspoň každé rozhodnutie, ktorým sa končí trestné konanie vo veci trestného činu spáchaného voči obeti, a na žiadosť obete preklad odôvodnenia alebo stručného zhrnutia odôvodnenia takéhoto rozhodnutia s výnimkou rozhodnutia poroty alebo rozhodnutia, ktorého odôvodnenie je dôverné, v prípade ktorých sa odôvodnenia na základe vnútroštátneho práva neuvádzajú.

4. Členské štáty zabezpečia, aby sa obetiam, ktoré majú právo na informácie o mieste a čase súdneho pojednávania v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. b) a ktoré nerozumejú jazyku príslušného orgánu, na ich žiadosť poskytol preklad týchto informácií, na ktoré majú právo.

5. Obete môžu predložiť odôvodnenú žiadosť o to, aby sa dokument považoval za zásadný. Nepožaduje sa preklad tých častí zásadných dokumentov, ktoré nie sú relevantné na to, aby sa obeť aktívne zúčastnila na trestnom konaní.

6. Bez ohľadu na odseky 1 a 3 možno namiesto písomného prekladu poskytnúť ústny preklad alebo ústne zhrnutie zásadných dokumentov pod podmienkou, že sa týmto ústnym prekladom alebo ústnym zhrnutím neohrozí spravodlivosť konania.

7. Členské štáty zaistia, aby príslušný orgán posúdil, či obeť potrebuje tlmočenie alebo preklad ustanovené v odsekoch 1 a 3. Obete môžu proti rozhodnutiu neposkytnúť tlmočenie alebo preklad podať opravný prostriedok. Procesné pravidlá pre takýto opravný prostriedok sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

8. Tlmočenie a preklad, ako aj akékoľvek prípadné zvažovanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu neposkytnúť tlmočenie alebo preklad podľa tohto článku nesmú neprimerane predĺžiť trestné konanie.

Článok 8

Právo na prístup k službám na podporu obetí

1. Členské štáty zaistia, aby obeť mali v súlade so svojimi potrebami bezplatný prístup k dôverným službám na podporu obetí konajúcim v záujme obetí, a to pred trestným konaním, počas neho a primeraný čas po ňom. Rodinní príslušníci majú prístup k službám na podporu obetí v súlade so svojimi potrebami a s rozsahom ujmy spôsobenej trestným činom spáchaným voči obeť.

2. Členské štáty uľahčia príslušnému orgánu, ktorý prijal trestné oznámenie, a ostatným príslušným organizáciám sprostredkovanie služieb na podporu obetí.

3. Členské štáty prijímajú opatrenia na to, aby sa popri všeobecných službách na podporu obetí alebo ako ich neodde-

liteľná súčasť zriadili bezplatné a dôverné služby špecializovanej podpory alebo sa organizáciám na podporu obetí umožnilo obrátiť sa na špecializované organizácie, ktoré takúto špecializovanú podporu poskytujú. Obete majú v súlade so svojimi osobitnými potrebami prístup k takýmto službám a rodinní príslušníci majú prístup v súlade so svojimi osobitnými potrebami a s rozsahom ujmy spôsobenej trestným činom spáchaným voči obeť.

4. Služby na podporu obetí a akékoľvek služby špecializovanej podpory sa môžu zriadiť ako verejné alebo mimovládne organizácie a môžu sa organizovať na profesionálnom alebo dobrovoľnom základe.

5. Členské štáty zaistia, aby prístup k službám na podporu obetí nebol závislý od toho, že obeť formálne podá príslušnému orgánu trestné oznámenie.

Článok 9

Podpora, ktorú poskytujú služby na podporu obetí

1. Služby na podporu obetí uvedené v článku 8 ods. 1 poskytujú aspoň:

- a) informácie, poradenstvo a podporu v súvislosti s právami obete vrátane prístupu k vnútroštátnym systémom náhrady škôd spôsobených trestnými činnosťami a ich úlohou v trestnom konaní vrátane prípravy na účasť na konaní;
- b) informácie o všetkých príslušných existujúcich špecializovaných službách podpory alebo ich priame sprostredkovanie;
- c) emocionálnu a prípadnú psychologickú podporu;
- d) poradenstvo týkajúce sa finančných a praktických záležitostí vzniknutých v dôsledku trestného činu;
- e) pokiaľ ho neposkytujú iné verejné alebo súkromné služby, poradenstvo týkajúce sa rizika a predchádzania sekundárnej a opakovanej viktimizácii, zastráňovaniu a pomste.

2. Členské štáty nabádajú služby na podporu obetí, aby venovali zvláštnu pozornosť osobitným potrebám obetí, ktoré utrpeli značnú ujmu z dôvodu závažnosti trestného činu.

3. Pokiaľ ich neposkytujú iné verejné alebo súkromné služby, služby špecializovanej podpory uvedené v článku 8 ods. 3 pripravujú a poskytujú:

- a) prístrešie alebo akékoľvek iné prechodné ubytovanie obetiam, ktoré potrebujú bezpečné miesto z dôvodu bezprostredného rizika sekundárnej a opakovanej viktimizácie, zastrasovania a pomsty;
- b) ciele a integrovanú podporu obetiam s osobitnými potrebami, ako napríklad obetiam násilných sexuálnych deliktov, obetiam rodovo motivovaného násillia a obetiam násillia páchaného blízkou osobou vrátane posttraumatickej podpory a poradenstva.

KAPITOLA 3

ÚČASŤ NA TRESTNOM KONANÍ

Článok 10

Právo byť vypočutý

1. Členské štáty zaistia možnosť vypočutia obetí počas trestného konania a umožnia obeti predložiť dôkazy. V prípade vypočúvania detskej obete sa náležite zohľadní vek a vyspelosť dieťaťa.

2. Procesné pravidlá, podľa ktorých môžu byť obeť počas trestného konania vypočuté a môžu predložiť dôkazy, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

Článok 11

Práva v prípade rozhodnutia skutok nestíhať

1. Členské štáty zaistia, aby obeť mali v súlade s ich postavením v príslušnom systéme trestného súdnicstva právo na preskúmanie rozhodnutia nestíhať skutok. Procesné pravidlá vzťahujúce sa na takéto preskúmanie sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

2. V prípade, že sa v súlade s vnútroštátnym právom postavenie obeť v príslušnom systéme trestného súdnicstva stanoví až po prijatí rozhodnutia páchateľa stíhať, členské štáty zaistia, aby aspoň obeť závažnej trestnej činnosti mali právo na preskúmanie rozhodnutia skutok nestíhať. Procesné pravidlá vzťahujúce sa na takéto preskúmanie sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa obetiam bez zbytočného odkladu poskytli informácie o ich práve na poskytnutie dostatočných informácií na to, aby sa mohli rozhodnúť, či požiadajú o preskúmanie rozhodnutia nestíhať skutok, a aby na ich žiadosť takéto informácie dostali.

4. Ak rozhodnutie nestíhať skutok prijme najvyšší stíhajúci orgán, ktorého rozhodnutie nemožno podľa vnútroštátneho práva preskúmať, preskúmanie môže vykonať rovnaký orgán.

5. Odseky 1, 3 a 4 sa nevzťahujú na rozhodnutie prokurátora skutok nestíhať, ak takéto rozhodnutie vedie k mimosúd-nemu zmiernu, pokiaľ to vnútroštátne právo umožňuje.

Článok 12

Právo na záruky v súvislosti so službami restoratívnej spravodlivosti

1. Členské štáty prijímajú opatrenia na ochranu obeť pred sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, zastrasovaním a pomstou, ktoré sa uplatňujú pri poskytovaní ktorýchkoľvek služieb restoratívnej spravodlivosti. Takýmito opatreniami sa zabezpečí, aby obeť, ktoré sa rozhodnú zúčastniť na procese restoratívnej spravodlivosti, mali prístup k bezpečným a kompetentným službám restoratívnej spravodlivosti, pričom spĺňajú aspoň tieto požiadavky:

a) služby restoratívnej spravodlivosti sa využijú len vtedy, ak je to v záujme obeť, po zvážení všetkých bezpečnostných hľadísk a na základe dobrovoľného a informovaného súhlasu obeť, ktorý sa môže kedykoľvek odvolať;

b) obeť sa pred poskytnutím súhlasu s účasťou na konaní restoratívnej spravodlivosti poskytnú úplné a nestranné informácie o konaní a jeho možných výsledkoch, ako aj informácie o postupoch dohľadu nad vykonávaním akejkoľvek dohody;

c) páchateľ uznal základné skutkové okolnosti prípadu;

d) k dohode sa dospeje dobrovoľne, pričom sa smie zohľadniť v akomkoľvek ďalšom trestnom konaní;

e) diskusie v rámci procesov restoratívnej spravodlivosti, ktoré sa nekonajú verejne, sú dôverné a následne sa nesprístupnia okrem prípadu, keď s tým strany súhlasia alebo ak to vyžaduje vnútroštátne právo z dôvodu vyššieho verejného záujmu.

2. Členské štáty uľahčia postúpenie vecí, ak je to vhodné, službám restoratívnej spravodlivosti, a to aj prostredníctvom vypracovania postupov alebo usmernení o podmienkach takéhoto postúpenia.

Článok 13

Právo na právnu pomoc

Členské štáty zaistia, aby obeť mali prístup k právnej pomoci, pokiaľ majú postavenie účastníka trestného konania. Podmienky alebo procesné pravidlá, ktoré upravujú prístup obeť k právnej pomoci, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

Článok 14

Právo na náhradu výdavkov

Členské štáty poskytnú obetiam, ktoré sa zúčastňujú na trestnom konaní, možnosť náhrady výdavkov, ktoré im vznikli v dôsledku ich aktívnej účasti na trestnom konaní, a to v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme trestného súdnictva. Podmienky alebo procesné pravidlá, ktoré upravujú náhradu výdavkov obete, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

Článok 15

Právo na vrátenie vecí

Členské štáty zabezpečia, aby sa veci, ktoré boli zaistené v priebehu trestného konania a môžu sa vrátiť, na základe rozhodnutia príslušného orgánu bezodkladne vrátili obetiam, pokiaľ nie sú potrebné na účely trestného konania. Podmienky alebo procesné pravidlá, ktoré upravujú vrátenie takýchto vecí obetiam, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

Článok 16

Právo na rozhodnutie o náhrade škody páchatelom v rámci trestného konania

1. Členské štáty zabezpečia, aby obeť mali v rámci trestného konania právo získať v primeranej lehote rozhodnutie o náhrade škody páchatelom s výnimkou prípadov, v ktorých sa vo vnútroštátnom práve ustanovuje, že takéto rozhodnutie sa prijíma v iných súdnych konaniach.

2. Členské štáty podporujú opatrenia, ktorými páchatel motivujú na poskytnutie primeranej náhrady škody obetiam.

Článok 17

Práva obeť s pobytom v inom členskom štáte

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné orgány mohli prijať príslušné opatrenia na minimalizáciu ťažkostí, ktorým obeť čelí, keď má pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte, v ktorom bol trestný čin spáchaný, najmä pokiaľ ide o organizáciu konania. Na tento účel majú orgány členského štátu, v ktorom bol trestný čin spáchaný, možnosť najmä:

- a) vypočúť obeť ihneď po podaní trestného oznámenia príslušnému orgánu;
- b) v rozsahu, v akom je to možné, uplatniť na účely výsluchu obeť, ktorá má pobyt v cudzine, ustanovenia o videokonferenčných a telefonických konferenčných hovoroch Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie z 29. mája 2000 ⁽¹⁾.

2. Členské štáty zabezpečia, aby obeť trestných činov spáchaných v členských štátoch, v ktorých nemajú pobyt, mohli podať trestné oznámenie príslušným orgánom v členskom štáte pobytu, ak tak nemôžu urobiť v členskom štáte, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo ak si to v prípade obzvlášť závažného trestného činu podľa vnútroštátneho práva tohto členského štátu neželajú urobiť.

3. Členské štáty zabezpečia, aby príslušný orgán, na ktorom obeť podá trestné oznámenie, ho bezodkladne postúpil príslušnému orgánu členského štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný, ak nedošlo k uplatneniu právomoci začatia konania členským štátom, v ktorom sa trestné oznámenie podalo.

KAPITOLA 4

OCHRANA OBETÍ A UZNANIE OBETÍ S OSOBITNÝMI POTREBAMI OCHRANY

Článok 18

Právo na ochranu

Bez toho, aby bolo dotknuté právo na obhajobu, členské štáty zabezpečia, aby boli dostupné opatrenia na ochranu obetí a ich rodinných príslušníkov pred sekundárnou a opakovanou viktimizáciou, zastrášaním a pomstou vrátane ochrany pred rizikom emocionálnej alebo psychickej ujmy spôsobenej obetiam a na ochranu ich dôstojnosti počas výsluchu a svedeckej výpovede. V prípade potreby zahŕňajú takéto opatrenia aj postupy ustanovené vo vnútroštátnom práve, ktoré sú zamerané na fyzickú ochranu obetí a ich rodinných príslušníkov.

Článok 19

Právo na zamedzenie kontaktu medzi obeťou a páchatelom

1. Členské štáty vytvoria potrebné podmienky, aby sa zamedzilo kontaktu medzi obeťou a v prípade potreby jej rodinnými príslušníkmi a páchatelom v priestoroch, v ktorých prebieha trestné konanie, pokiaľ sa takýto kontakt nevyžaduje na účely trestného konania.

2. Členské štáty zabezpečia, aby nové budovy súdov mali osobitné čakárne pre obeť.

Článok 20

Právo obetí na ochranu počas vyšetrovania trestného činu

Bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu, a v súlade so zásadami voľnej úvahy justičných orgánov členské štáty zabezpečia, aby počas vyšetrovania:

- a) sa výsluch obetí uskutočnil bez zbytočného odkladu po podaní trestného oznámenia príslušnému orgánu;
- b) bol počet výsluchov obetí čo najmenší a aby sa uskutočňovali iba vtedy, ak je to nevyhnutné na účely vyšetrovania trestného činu;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 197, 12.7.2000, s. 3.

- c) obeť mohol sprevádzať ich právny zástupca a osoba, ktorú si vyberú, pokiaľ sa neprijalo odôvodnené rozhodnutie, ktoré by to znemožňovalo;
- d) lekárske vyšetrenie bolo minimálne a aby sa uskutočňovalo iba vtedy, ak je to nevyhnutné na účely trestného konania.

Článok 21

Právo na ochranu súkromia

1. Členské štáty zaistia, aby príslušné orgány mohli počas trestného konania prijať vhodné opatrenia na ochranu súkromia vrátane osobných vlastností obete, ktoré sa zohľadňujú pri individuálnom posúdení ustanovenom v článku 22, a podobizne obete a jej rodinných príslušníkov. Členské štáty ďalej zaistia, aby príslušné orgány mohli prijať všetky zákonné opatrenia, aby zabránili verejnému šíreniu akýchkoľvek informácií, ktoré by mohli viesť k identifikácii detskej obete.

2. V záujme ochrany súkromia, osobnej integrity a osobných údajov obetí členské štáty so zreteľom na slobodu prejavu a informácií a slobodu a pluralizmus médií nabádajú médiá, aby prijali samoregulačné opatrenia.

Článok 22

Individuálne posúdenie obetí s cieľom identifikovať osobitnú potrebu ochrany

1. Členské štáty zaistia, aby sa v prípade obetí vykonalo včasné a individuálne posúdenie v súlade s vnútroštátnymi postupmi, tak aby sa identifikovali osobitné potreby ochrany a určilo sa, či a v akom rozsahu sa na ne budú v priebehu trestného konania vzťahovať osobitné opatrenia ustanovené v článkoch 23 a 24 vzhľadom na to, že sú zvlášť zraniteľné voči sekundárnej a opakovanej viktimizácii, zastrahovaniu a pomste.

2. Pri individuálnom posúdení sa zohľadnia najmä:

- a) osobné vlastnosti obete;
- b) druh alebo povaha trestného činu a
- c) okolnosti spáchania trestného činu.

3. V kontexte individuálneho posúdenia sa zvláštna pozornosť venuje obetiam, ktorým bola spôsobená značná ujma z dôvodu závažnosti trestného činu, obetiam, voči ktorým bol spáchaný trestný čin, ktorého motívom bola zaujatosť alebo diskriminácia, ktorá by mohla byť založená najmä na ich osobných vlastnostiach, obetiam, ktoré sú v dôsledku vzťahu k páchatelovi a závislosti od neho zvlášť zraniteľné. V tejto súvislosti sa berie náležitý ohľad na obeť terorizmu, organizo-

vanej trestnej činnosti, obchodovania s ľuďmi, rodovo motivovaného násillia, násillia páchaného blízkou osobou, násillných sexuálnych deliktov, sexuálneho vykoristovania alebo trestných činov z nenávisti a obeť so zdravotným postihnutím.

4. Na účely tejto smernice sa detské obeť vzhľadom na ich zraniteľnosť voči sekundárnej a opakovanej viktimizácii, zastrahovaniu a pomste považujú za obeť, ktoré majú osobitnú potrebu ochrany. S cieľom určiť, či a v akom rozsahu by sa na ne vzťahovali osobitné opatrenia ustanovené v článkoch 23 a 24, sa v prípade detských obetí vykoná individuálne posúdenie ustanovené v odseku 1 tohto článku.

5. Rozsah individuálneho posúdenia sa môže prispôbiť vzhľadom na závažnosť trestného činu a stupeň zjavnej ujmy spôsobenej obeť.

6. Obeť budú úzko zapojené do individuálneho posúdenia, pri ktorom sa zohľadnia ich želania, a to aj v prípade, že si neželajú osobitné opatrenia ustanovené v článkoch 23 a 24.

7. Ak sa výrazne zmenia prvky, ktoré predstavujú základ individuálneho posúdenia, členské štáty zaistia, aby sa individuálne posúdenie v priebehu trestného konania aktualizovalo.

Článok 23

Právo obetí s osobitnou potrebou ochrany počas trestného konania

1. Bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu, a v súlade so zásadami voľnej úvahy justičných orgánov členské štáty zaistia, aby sa na obeť s osobitnou potrebou ochrany, na ktoré sa vzťahujú osobitné opatrenia identifikované v rámci individuálneho posúdenia ustanoveného v článku 22 ods. 1, mohli vzťahovať opatrenia ustanovené v odsekoch 2 a 3 tohto článku. Osobitné opatrenie plánované na základe individuálneho posúdenia sa nesmie prijať, ak to znemožňujú operačné alebo praktické prekážky, alebo v prípade, že je naliehavo potrebný výsluch obete, a skutočnosť, že by sa tak nestalo, by mohla obeť alebo ďalšiu osobu, alebo konanie poškodiť alebo ovplyvniť.

2. Obetiam s osobitnou potrebou ochrany identifikovaným v súlade s článkom 22 ods. 1 sú počas vyšetrovania trestného činu k dispozícii tieto opatrenia:

- a) výsluch obete sa uskutoční v priestoroch určených alebo prispôbených na tento účel;
- b) výsluch obete vedú odborníci, ktorí sú na tento účel vyškolení, alebo sa uskutoční s ich účasťou;

- c) všetky výsluchy obeť vedú tie isté osoby, pokiaľ to nie je v rozpore s riadnym výkonom spravodlivosti;
- d) všetky výsluchy obeť sexuálneho násillia, rodovo motivovaného násillia alebo násillia páchaného blízkou osobou, pokiaľ ich nevedie prokurátor alebo sudca, vedie osoba rovnakého pohlavia ako obeť, ak si to obeť želá a ak sa tým nenaruší priebeh trestného konania.
3. Obete s osobitnou potrebou ochrany identifikované v súlade s článkom 22 ods. 1 majú počas súdneho konania k dispozícii tieto opatrenia:

- a) opatrenia na zamedzenie vizuálnemu kontaktu medzi obeťami a páchatelmi, a to aj počas vykonávania dôkazov prostredníctvom vhodných prostriedkov vrátane využitia komunikačných technológií;
- b) opatrenia na výsluch obeť v súdnej sieni bez toho, aby bola osobne prítomná, najmä s využitím vhodných komunikačných technológií;
- c) opatrenia na zamedzenie zbytočnému kladeniu otázok týkajúcich sa súkromného života obeť, ktoré nesúvisia s trestným činom, a
- d) opatrenia, ktoré umožnia, aby súdne pojednávanie bolo neverejné.

Článok 24

Právo detských obeť na ochranu počas trestného konania

1. Ak je obeť dieťa, členské štáty okrem opatrení ustanovených v článku 23 zaistia:
- a) aby sa počas vyšetrovania trestného činu mohli zhotoviť zvukovo-obrazové záznamy všetkých výsluchov detskej obeť a aby tieto záznamy výsluchov bolo možné použiť ako dôkaz v trestnom konaní;
- b) aby príslušné orgány v rámci vyšetrovania trestného činu a v konaní v súlade s postavením obeť v príslušnom systéme trestného súdnictva vymenovali osobitného zástupcu pre detské obeť, ak podľa vnútroštátneho práva nesmú nositelia rodičovských práv a povinností zastupovať detskú obeť z dôvodu konfliktu záujmov medzi nimi a detskou obeťou alebo ak je detská obeť bez sprievodu, alebo je oddelená od rodiny;
- c) v prípade, že má detská obeť právo na právneho zástupcu, má dieťa právo na právne poradenstvo a zastúpenie vo svojom mene v konaní, v ktorom existuje alebo by mohol vzniknúť konflikt záujmov medzi detskou obeťou a nositeľmi rodičovských práv a povinností.

Procesné pravidlá vzťahujúce sa na zhotovovanie záznamov, uvedené v písmene a) prvého pododseku, a ich používanie sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

2. V prípade, že nie je istý vek dieťaťa a existujú dôvody domnievať sa, že obeť je dieťaťom, sa obeť na účely tejto smernice považuje za dieťa.

KAPITOLA 5

ĎALŠIE USTANOVENIA

Článok 25

Odborná príprava odborníkov z praxe

1. Členské štáty zaistia, aby úradníci, ktorí pravdepodobne prídu do kontaktu s obeťami, ako napríklad príslušníci polície a súdni zamestnanci, absolvovali všeobecnú a špecializovanú odbornú prípravu na úrovni, ktorá zodpovedá miere ich kontaktu s obeťami s cieľom zvýšiť ich vedomosť o potrebách obeť a umožniť im zaobchádzať s obeťami nestranne, s rešpektom a profesionálne.

2. Bez toho, aby bola dotknutá nezávislosť súdnictva a rozdiely v jeho organizácii v Únii, členské štáty vyžadujú, aby subjekty zodpovedné za odbornú prípravu sudcov a prokurátorov účastných na trestných konaniach poskytovali všeobecnú aj špecializovanú odbornú prípravu na zvýšenie ich informovanosti o potrebách obeť.

3. S náležitým rešpektovaním nezávislosti právnickej profesie členské štáty odporúčajú, aby subjekty zodpovedné za odbornú prípravu právnikov sprístupnili všeobecnú i špecializovanú odbornú prípravu na zvýšenie povedomia právnikov o potrebách obeť.

4. Členské štáty prostredníctvom svojich verejných služieb alebo poskytovania finančných prostriedkov organizáciám na podporu obeť podporujú iniciatívy umožňujúce, aby subjekty, ktoré poskytujú služby na podporu obeť alebo služby restoratívnej spravodlivosti, absolvovali odbornú prípravu na úrovni, ktorá zodpovedá miere ich kontaktu s obeťami, a dodržiavali profesionálne normy, aby sa zaistilo, že tieto služby sa budú poskytovať nestranne, s rešpektom a profesionálne.

5. V súlade s príslušnými povinnosťami a povahou a úrovňou kontaktu, ktorý má odborník z praxe s obeťami, je cieľom odbornej prípravy umožniť odborníkovi z praxe, aby uznal obeť a zaobchádzal s nimi s rešpektom, profesionálne a bez diskriminácie.

Článok 26

Spolupráca a koordinácia služieb

1. Členské štáty prijímajú vhodné opatrenia na uľahčenie vzájomnej spolupráce s cieľom zlepšiť prístup obetí k právam ustanoveným v tejto smernici a vo vnútroštátnom práve. Takáto spolupráca by sa mala zamerať aspoň na:

- a) výmenu najlepších postupov;
- b) konzultáciu v individuálnych prípadoch a
- c) pomoc európskym sieťam činným v oblastiach, ktoré sú priamo relevantné pre práva obetí.

2. Členské štáty prijímajú vhodné opatrenia, aj prostredníctvom internetu, ktorých cieľom je zvýšiť povedomie o právach ustanovených v tejto smernici, znížiť riziko viktimizácie a minimalizovať negatívny vplyv trestného činu a riziká sekundárnej a opakovanej viktimizácie, zavražďovania a pomsty najmä zameraním sa na ohrozené skupiny, ako napríklad deti, obeť rodovo motivovaného násillia a násillia páchaného blízkou osobou. Takéto opatrenia môžu zahŕňať informačné a osvetové kampane a výskumné a vzdelávacie programy, ak je to vhodné v spolupráci s príslušnými organizáciami občianskej spoločnosti a inými zainteresovanými stranami.

KAPITOLA 6

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 27

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 16. novembra 2015.

2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 28

Poskytovanie údajov a štatistík

Členské štáty do 16. novembra 2017 a potom každé tri roky poskytnú Komisii dostupné údaje o tom, ako obeť uplatňovali práva ustanovené v tejto smernici.

Článok 29

Správa

Do 16. novembra 2017 Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou, vrátane opisu opatrení prijatých podľa článkov 8, 9 a 23, a podľa potreby k nej pripojí legislatívne návrhy.

Článok 30

Nahradenie rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV

Týmto sa vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijatí tejto smernice, nahrádza rámcové rozhodnutie 2001/220/SVV bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva.

Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, sa odkazy na uvedené rámcové rozhodnutie považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 31

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 32

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Štrasburgu 25. októbra 2012

Za Európsky parlament
predseda
M. SCHULZ

Za Radu
predseda
A. D. MAVROYIANNIS

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2012/30/EÚ

z 25. októbra 2012

o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností a udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení

(prepracované znenie)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 50 ods. 1 a písm. g),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

(1) Druhá smernica Rady 77/91/EHS z 13. decembra 1976 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 54 zmluvy, pokiaľ ide o zakladanie akciových spoločností, udržiavanie a zmenu ich základného imania, s cieľom dosiahnuť rovnocennosť týchto opatrení ⁽³⁾ bola opakovane podstatným spôsobom zmenená a doplnená ⁽⁴⁾. Pri príležitosti ďalších zmien a doplnení je z dôvodu prehľadnosti vhodné túto smernicu prepracovať.

(2) Koordinácia uvedená v článku 50 ods. 2 písm. g) zmluvy a vo Všeobecnom programe na odstránenie obmedzení slobody usadiť sa, ktorá sa začala prvou smernicou Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého Spoločenstva ⁽⁵⁾, je obzvlášť dôležitá najmä pre akciové spoločnosti, pretože ich činnosť v hospodárstve členských štátov prevažuje a často prekračuje ich štátne územia.

(3) S cieľom zabezpečiť minimálnu mieru rovnocennej ochrany akcionárov a veriteľov akciových spoločností je obzvlášť dôležitá koordinácia vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa ich zakladania a udržiavania, zvyšovania alebo znižovania ich základného imania.

(4) V Únii musia stanovy alebo akt o založení akciových spoločností umožniť, aby sa každý záujemca zoznámil so základnými údajmi o spoločnosti, najmä s presným zložením jej základného imania.

(5) Na udržiavanie základného imania sú potrebné predpisy Únie, ktoré predstavujú záruku pre veriteľov, najmä tým, že zakazujú jeho akékoľvek znižovanie prostredníctvom rozdeľovania medzi akcionárov, ak naň nemajú nárok, a obmedzujú možnosti spoločnosti nadobúdať vlastné akcie.

(6) Obmedzenia pre spoločnosť týkajúce sa nadobúdania vlastných akcií by sa nemali vzťahovať len na nadobúdania samotnou spoločnosťou, ale aj na nadobúdania prostredníctvom osoby konajúcej vo vlastnom mene, avšak na účet tejto spoločnosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 132, 3.5.2011, s. 113.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 15. novembra 2011 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 10. októbra 2012.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 26, 31.1.1977, s. 1. Poznámka: názov smernice 77/91/EHS sa prispôbil, aby vzal do úvahy prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 5 Lisabonskej zmluvy; pôvodný odkaz bol na článok 58 druhý odsek zmluvy.

⁽⁴⁾ Pozri prílohu II, časť A.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 65, 14.3.1968, s. 8.

- (7) S cieľom zabrániť akciovej spoločnosti, aby využívala inú spoločnosť, v ktorej má väčšinový podiel na hlasovacích právach alebo v ktorej môže uplatňovať dominantný vplyv na uskutočnenie takýchto nadobúdaní, a to bez toho, aby dodržiavala obmedzenia stanovené pre tento prípad, režim týkajúci sa nadobúdania vlastných akcií spoločnosťou by sa mal rozšíriť na najdôležitejšie a najčastejšie prípady nadobúdania akcií týmito inými spoločnosťami. Je vhodné rozšíriť tento režim na upisovanie akcií akciovej spoločnosti.
- (8) S cieľom zabrániť obchádzaniu tejto smernice je vhodné, aby sa na spoločnosti, na ktoré sa vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/101/ES zo 16. septembra 2009 o koordinácii záruk, ktoré sa od obchodných spoločností v zmysle článku 54 druhého odseku zmluvy vyžadujú v členských štátoch na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto záruk ⁽¹⁾, ako aj na spoločnosti, ktoré sa spravujú právom tretích krajín a ktoré majú porovnateľnú právnu formu, vzťahoval režim uvedený v odôvodnení 7.
- (9) Ak je vzťah medzi akciovou spoločnosťou a inou spoločnosťou, ktorá je uvedená v odôvodnení 7, iba nepriamy, bolo by vhodné zmierniť ustanovenia použiteľné vtedy, ak je tento vzťah priamy, zavedením možnosti pozastavenia hlasovacích práv ako minimálneho opatrenia na dosiahnutie cieľov tejto smernice.
- (10) Okrem iného je opodstatnené vyňať prípady, v ktorých osobitná povaha profesionálnej činnosti vylučuje možnosť, aby došlo k ohrozeniu dosiahnutia cieľov tejto smernice.
- (11) So zreteľom na ciele uvedené v článku 50 ods. 2 písm. g) zmluvy je nutné, aby právne predpisy členských štátov týkajúce sa zvyšovania alebo znižovania základného imania zabezpečovali, aby boli dodržané a harmonizované zásady rovnakého zaobchádzania s akcionármi, ktorí sú v rovnakom postavení, a ochrany veriteľov, ktorých pohľadávky vznikli pred rozhodnutím o znížení základného imania.
- (12) S cieľom rozšíriť štandardizovanú ochranu veriteľov vo všetkých členských štátoch by veritelia mali mať za určitých okolností prístup k súdnemu alebo správne konaniu v prípade, keď ich pohľadávky sú v ohrození v dôsledku zníženia základného imania akciovej spoločnosti.
- (13) S cieľom zabezpečiť, že sa zabráni zneužívaniu trhu, by mali členské štáty na účely vykonávania tejto smernice vziať do úvahy ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES z 28. januára 2003 o obchodovaní s využitím dôverných informácií a o manipulácii s trhom (zneužívanie trhu) ⁽²⁾, nariadenia Komisie (ES) č. 2273/2003 z 22. decembra 2003, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES, pokiaľ ide o výnimky pre programy spätného výkupu a stabilizácie finančných nástrojov ⁽³⁾, a smernice Komisie 2004/72/ES z 29. apríla 2004, ktorou sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES, pokiaľ ide o prijatú trhovú prax, vymedzenie dôvernej informácie vo vzťahu k derivátom komodít, vypracovanie zoznamov zasvätených osôb, oznamovanie operácií manažérov a ohlasovanie podozrivých operácií ⁽⁴⁾.
- (14) Vzhľadom na rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2008 vo veci C-133/06, Parlament/Rada ⁽⁵⁾, sa považuje za potrebné upraviť znenie článku 6 ods. 3 smernice 77/91/EHS, aby sa odstránil existujúci druhotný právny základ a ustanovilo preskúmanie a v prípade potreby revízia čiastky uvedenej v odseku 1 uvedeného článku Európskym parlamentom a Radou.
- (15) Táto smernica by sa nemala dotýkať povinností členských štátov týkajúcich sa lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovania smerníc, ktoré sú uvedené v prílohe II časti B,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

1. Koordinačné opatrenia stanovené touto smernicou sa vzťahujú na ustanovenia stanovené zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správными opatreniami v členských štátoch týkajúce sa právnych foriem spoločnosti uvedených v prílohe I.

Obchodné meno každej spoločnosti, ktorá má jednu z právnych foriem uvedených v prílohe I, musí obsahovať dodatok odlišný od dodatku predpísaného pre iné formy spoločností alebo musí byť k nemu taký dodatok pripojený.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 258, 1.10.2009, s. 11. Poznámka: názov smernice 2009/101/ES sa prispôbil, aby vzal do úvahy prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 5 Lisabonskej zmluvy; pôvodný odkaz bol na článok 48 druhý odsek zmluvy.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 96, 12.4.2003, s. 16.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 336, 23.12.2003, s. 33.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 162, 30.4.2004, s. 70.

⁽⁵⁾ Zb. 2008, s. I-3189.

2. Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa táto smernica neuplatňuje na investičné spoločnosti s premenlivým základným imaním a družstvá s právnou formou uvedenou v prílohe I. Pokiaľ právne predpisy členských štátov využijú túto možnosť, uložia takýmto spoločnostiam, aby uvádzali výrazy „investičná spoločnosť s premenlivým základným imaním“ alebo „družstvo“ na všetkých dokumentoch uvedených v článku 5 smernice 2009/101/ES.

Pojem „investičná spoločnosť s premenlivým základným imaním“ v zmysle tejto smernice znamená výlučne spoločnosti:

- ktorých jediným predmetom podnikania je investovanie svojich finančných prostriedkov do rôznych cenných papierov, rôznych nehnuteľností alebo iných majetkových hodnôt s výlučným cieľom rozložiť investičné riziká a poskytovať svojim akcionárom podiel na zisku z hospodárenia s ich majetkom,
- ktoré vydali verejnú výzvu na upisovanie ich akcií a
- ktorých stanovy určujú, že v medziach minimálneho a maximálneho základného imania môžu kedykoľvek vydávať, odkupovať alebo ďalej predávať svoje akcie.

Článok 2

Stanovy alebo akt o založení spoločnosti musia obsahovať aspoň tieto údaje:

- a) právnu formu a obchodné meno spoločnosti;
- b) predmet podnikania spoločnosti;
- c) pokiaľ spoločnosť nemá schválené základné imanie, výšku upísaného základného imania;
- d) pokiaľ má spoločnosť schválené základné imanie, jeho výšku a aj výšku základného imania upísaného v čase založenia spoločnosti alebo v čase získania povolenia na začatie činnosti, ako aj v čase každej zmeny jej schváleného základného imania bez toho, aby bol dotknutý článok 2 písm. e) smernice 2009/101/ES;

- e) ak to nevyplýva z právnych predpisov, pravidiel, ktoré určujú počet a spôsob menovania členov orgánov poverených zastupovaním spoločnosti voči tretím osobám, správou, riadením, dozorom alebo kontrolou spoločnosti, ako aj rozdelenie právomocí medzi tieto orgány;
- f) trvanie spoločnosti, ak nie je neobmedzené.

Článok 3

V stanovách alebo akte o založení spoločnosti alebo v oddelennom dokumente, ktoré musia byť zverejnené spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu, musia byť v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES obsiahnuté aspoň tieto údaje:

- a) sídlo spoločnosti;
- b) menovitá hodnota upísaných akcií a najmenej raz ročne ich počet;
- c) počet upísaných akcií bez uvedenia ich menovitej hodnoty, pokiaľ vnútroštátne právo vydanie takých akcií umožňuje;
- d) prípadne osobitné podmienky obmedzujúce prevoditeľnosť akcií;
- e) ak je viac druhov akcií, údaje podľa písmen b), c) a d) za každý z nich a práva spojené s akciami každého druhu;
- f) či ide o akcie na meno alebo na doručiteľa, pokiaľ vnútroštátne právo stanovuje tieto dve formy, ako aj ustanovenia o ich premene, pokiaľ ju právne predpisy neupravujú;
- g) výška upísaného základného imania splateného v čase založenia spoločnosti alebo v čase získania povolenia na začatie jej činnosti;
- h) menovitá hodnota akcií alebo ak menovitá hodnota nie je stanovená, počet akcií vydaných ako protiplnenie za nepenňážny vklad, ako aj predmet tohto vkladu a meno vkladateľa;

- i) totožnosť fyzických alebo právnických osôb alebo spoločností, ktoré podpísali alebo v mene ktorých boli podpísané stanovky alebo akt o založení spoločnosti, alebo pokiaľ založenie spoločnosti nebolo okamžité, totožnosť fyzických alebo právnických osôb alebo spoločností, ktoré podpísali alebo v mene ktorých boli podpísané návrhy týchto dokumentov;
- j) celková alebo aspoň približná výška všetkých nákladov, ktoré spoločnosť uhradí alebo ktoré sú jej vyúčtované z dôvodu jej založenia, a tiež prípadne tých, ktoré jej vznikli pred získaním povolenia na začatie činnosti, a
- k) všetky zvláštne výhody poskytnuté pri založení spoločnosti alebo pred získaním povolenia na začatie činnosti osobám, ktoré sa zúčastnili na založení spoločnosti alebo činnostiach vedúcich k udeleniu tohto povolenia.

Článok 4

1. Ak právne predpisy členského štátu stanovujú, že spoločnosť nemôže začať vykonávať svoju činnosť bez povolenia, musia tiež stanoviť pravidlá týkajúce sa ručenia za záväzky prijaté spoločnosťou alebo v jej mene počas obdobia, ktoré predchádza udeleniu alebo zamietnutiu tohto povolenia.

2. Odsek 1 sa nevzťahuje na záväzky vyplývajúce zo zmlúv, ktoré spoločnosť uzavrela s podmienkou, že dostane povolenie na začatie činnosti.

Článok 5

1. Ak právne predpisy členského štátu požadujú, aby spoločnosť založila viac spoločníkov, spojenie všetkých akcií v rukách jednej osoby alebo zníženie počtu spoločníkov po založení spoločnosti pod minimum stanovené zákonom neznamena automatický zánik spoločnosti.

2. Ak je podľa právnych predpisov členského štátu v prípadoch uvedených v odseku 1 možné súdne nariadenie zrušenie spoločnosti, musí mať príslušný sudca možnosť poskytnúť tejto spoločnosti dostatočnú lehotu na nápravu tohto stavu.

3. Nariadením zrušenia spoločnosti podľa odseku 2 vstupuje spoločnosť do likvidácie.

Článok 6

1. Na založenie spoločnosti alebo na získanie povolenia na začatie činnosti požadujú právne predpisy členských štátov upísanie minimálneho základného imania, ktoré predstavuje najmenej 25 000 EUR.

2. Európsky parlament a Rada konajúci na návrh Komisie v súlade s článkom 50 ods. 1 a článkom 50 ods. 2 písm. g) zmluvy každých päť rokov preskúmajú a v prípade potreby zrevidujú čiastku uvedenú v odseku 1 vyjadrenú v eurách vzhľadom na hospodársky a menový vývoj v Únii, ako aj na snahu umožňovať výber foriem spoločnosti uvedených v prílohe I len veľkým a stredným podnikom.

Článok 7

Upísané základné imanie môžu tvoriť len aktíva, ktoré je možné hospodársky oceniť. Súčasťou týchto aktív však nemôžu byť záväzky na vykonanie práce alebo poskytnutie služieb.

Článok 8

Akcie nemôžu byť vydané za nižšiu hodnotu, než je ich menovitá hodnota, alebo ak ich menovitá hodnota nie je známa, za nižšiu hodnotu, než je ich účtovná paritná hodnota.

Členské štáty však môžu povoliť, aby tí, ktorí umiestňujú akcie pri výkone svojho povolania, platili menej než celkovú hodnotu akcií, ktoré upisujú počas tejto transakcie.

Článok 9

Akcie vydávané ako protiplnenie za vklady musia byť splatené v čase založenia spoločnosti alebo získania povolenia na začatie činnosti vo výške najmenej 25 % ich menovitej hodnoty, alebo ak ich menovitá hodnota nie je známa, ich účtovnej paritnej hodnoty.

Akcie vydávané ako protiplnenie za nepenažné vklady v čase založenia spoločnosti alebo získania povolenia na začatie činnosti však musia byť úplne splatené v lehote piatich rokov od založenia spoločnosti alebo získania povolenia.

Článok 10

1. Nepeňažné vklady sa uvedú v správe, ktorú pred založením spoločnosti alebo získaním povolenia na začatie činnosti vypracuje jeden alebo viac nezávislých expertov vymenovaných alebo schválených správnym orgánom alebo súdom. Takýmito expertmi môžu byť v súlade s právnymi predpismi každého členského štátu fyzické, ako aj právnické osoby a spoločnosti.

2. Správa experta uvedená v odseku 1 musí obsahovať aspoň opis každého z vkladov, použité metódy oceňovania a musí uvádzať, či hodnoty získané týmito postupmi zodpovedajú aspoň počtu a menovitej hodnote, alebo ak ich menovitá hodnota nie je známa, účtovnej paritnej hodnote a prípadne aj emisnému ážiu akcií, ktoré majú byť vydané ako protiplnenie.

3. Správa experta sa zverejní spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

4. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia tento článok, ak 90 % menovitej hodnoty, alebo ak ich menovitá hodnota nie je známa, účtovnej paritnej hodnoty všetkých akcií vydaných ako protiplnenie za nepeňažné vklady, vložila jedna alebo viac spoločností a ak sú splnené tieto požiadavky:

- a) v prípade spoločnosti prijímajúcej tieto vklady sa osoby uvedené v článku 3 písm. i) dohodli vzdať sa vypracovania správy experta;
- b) táto dohoda sa zverejnila v súlade s odsekom 3;
- c) spoločnosti poskytujúce tieto vklady majú rezervné fondy, ktoré podľa právneho predpisu alebo podľa stanov nie je možné rozdeliť a ktorých výška dosahuje aspoň menovitou hodnotu, alebo ak ich menovitá hodnota nie je známa, účtovnú paritnú hodnotu akcií vydaných ako protiplnenie za nepeňažné vklady;
- d) spoločnosti poskytujúce tieto vklady vyhlásia, že budú ručiť do výšky uvedenej v písmene c) za dlhy prijímajúcej spoločnosti, ktoré vzniknú medzi okamihom vydania akcií ako protiplnenia za nepeňažné vklady a jedným rokom po zverejnení ročnej účtovnej závierky tejto spoločnosti vzťahujúcej sa na účtovné obdobie, počas ktorého boli tieto vklady poskytnuté; počas tejto doby je prevod týchto akcií zakázaný;
- e) ručiteľský záväzok uvedený v písmene d) sa zverejní v súlade s odsekom 3 a

f) spoločnosti poskytujúce tieto vklady uložia čiastku rovnajúcu sa čiastke uvedenej v písmene c) do rezervného fondu, ktorý je možné rozdeliť až po uplynutí troch rokov od zverejnenia ročnej účtovnej závierky prijímajúcej spoločnosti za účtovné obdobie, počas ktorého boli tieto vklady poskytnuté, alebo prípadne neskôr po uspokojení všetkých nárokov vyplývajúcich z ručiteľského záväzku uvedeného v písmene d), ktoré boli uplatnené počas tejto doby.

5. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia tento článok na vytváranie nových spoločností zlúčením, splynutím alebo rozdelením v prípade, že bola vypracovaná správa jedným alebo viacerými nezávislými expertmi o návrhu zmluvy o zlúčení alebo splynutí, alebo projekte rozdelenia.

Ak sa členské štáty rozhodnú uplatňovať tento článok v prípadoch uvedených v prvom pododseku, môžu stanoviť, že správu podľa tohto článku a správu vypracovanú jedným alebo viacerými nezávislými expertmi o návrhu zmluvy o zlúčení alebo splynutí, alebo o projekte rozdelenia môže vypracovať ten istý expert alebo tí istí experti.

Článok 11

1. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia článok 10 ods. 1, 2 a 3 tejto smernice, ak sú na základe rozhodnutia správneho alebo riadiaceho orgánu prevoditeľné cenné papiere, ako sú vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi⁽¹⁾, alebo nástroje peňažného trhu, ako sú vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 19 uvedenej smernice, vložené ako nepeňažný vklad a tieto cenné papiere alebo nástroje peňažného trhu sú ocenené váženou priemernou cenou, pri ktorej sa s nimi obchodovalo na jednom alebo viacerých regulovaných trhoch, ako sú vymedzené v článku 4 ods. 1 bode 14 uvedenej smernice, počas dostatočnej doby pred dňom splatenia príslušného nepeňažného vkladu, pričom jej dĺžku určí vnútroštátne právo.

Avšak v prípadoch, keď bola cena ovplyvnená výnimočnými okolnosťami, ktoré by významne zmenili hodnotu tohto aktíva ku dňu splatenia tohto vkladu, vrátane situácií, keď sa trh s takýmito prevoditeľnými cennými papiermi alebo nástrojmi peňažného trhu stane nelikvidným, vykoná sa nové ocenenie na podnet a na zodpovednosť správneho alebo riadiaceho orgánu.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 145, 30.4.2004, s. 1.

Na účely takého nového ocenenia sa uplatňuje článok 10 ods. 1, 2 a 3.

2. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia článok 10 ods. 1, 2 a 3, ak sú na základe rozhodnutia správneho alebo riadiaceho orgánu iné aktíva než prevoditeľné cenné papiere a nástroje peňažného trhu uvedené v odseku 1 tohto článku vložené ako nepeňažný vklad, ich primeraná cena už bola stanovená nezávislým právom uznaným znalcom a sú splnené nasledujúce podmienky:

- a) primeraná cena je stanovená k dátumu nie neskoršiemu ako šesť mesiacov pred splatením aktíva a
- b) ocenenie bolo vykonané v súlade so všeobecne uznávanými normami a zásadami oceňovania v príslušnom členskom štáte, ktoré sa uplatňujú na druh aktív, ktoré majú byť splatené.

V prípade nových pozmeňujúcich okolností, ktoré by výrazne zmenili primeranú hodnotu aktíva ku dňu splatenia tohto vkladu, sa vykoná nové ocenenie na podnet a na zodpovednosť správneho alebo riadiaceho orgánu.

Na účely takého nového ocenenia sa uplatňuje článok 10 ods. 1, 2 a 3.

Ak sa nevykoná takéto nové ocenenie, jeden alebo viacerí akcionári, ktorí vlastnia spolu aspoň 5 % upísaného základného imania spoločnosti v deň prijatia rozhodnutia o zvýšení základného imania, môžu požadovať ocenenie nezávislým expertom, pričom sa uplatňuje článok 10 ods. 1, 2 a 3.

Takíto akcionári môžu predložiť žiadosť až do dňa splatenia tohto aktíva, ak v deň predloženia žiadosti, ako aj v deň prijatia rozhodnutia o zvýšení základného imania stále vlastnia aspoň 5 % upísaného základného imania spoločnosti.

3. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia článok 10 ods. 1, 2 a 3, ak sú na základe rozhodnutia správneho alebo riadiaceho orgánu vložené ako nepeňažný vklad iné aktíva než prevoditeľné cenné papiere a nástroje peňažného trhu uvedené v odseku 1 tohto článku, ktorých primeraná cena je odvodená jednotlivo pre každé aktívum z riadnej účtovnej závierky za predchádzajúce účtovné obdobie, pokiaľ je táto závierka pred-

metom auditu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES zo 17. mája 2006 o štatutárnom audite ročných účtovných závierok a konsolidovaných účtovných závierok ⁽¹⁾.

Druhý až piaty pododsek odseku 2 tohto článku sa uplatňujú primerane.

Článok 12

1. Ak sa vloží nepeňažný vklad, ako je uvedené v článku 11, bez správy experta uvedenej v článku 10 ods. 1, 2 a 3, okrem splnenia požiadaviek stanovených v článku 3 písm. h) a do jedného mesiaca odo dňa splatenia aktíva musí byť zverejnené vyhlásenie obsahujúce tieto informácie:

- a) opis nepeňažného vkladu;
- b) jeho hodnota, zdroj jeho ocenenia a prípadne metóda jeho ocenenia;
- c) vyjadrenie, či získaná hodnota zodpovedá aspoň počtu, menovitej hodnote, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovnej paritnej hodnote a prípadne emisnému ážiu akcií, ktoré sa majú vydať za túto protihodnotu, a
- d) vyhlásenie, že nenastali nové pozmeňujúce okolnosti, pokiaľ ide o pôvodné ocenenie.

Toto zverejnenie sa uskutoční spôsobom, ktorý ustanovujú právne predpisy každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

2. Ak sa bez správy experta uvedenej v článku 10 ods. 1, 2 a 3 navrhne, aby sa vložil nepeňažný vklad v súvislosti s návrhom zvýšiť základné imanie podľa článku 29 ods. 2, musí sa uverejniť oznámenie udávajúce dátum prijatia rozhodnutia o zvýšení a informácie určené v odseku 1 tohto článku, a to spôsobom, ktorý stanovia právne predpisy každého členského štátu podľa článku 3 smernice 2009/101/ES, skôr než má byť nepeňažný vklad splatený. V tomto prípade sa vyhlásenie podľa odseku 1 tohto článku týka iba oznámenia, že od zverejnenia vyššie uvedeného oznámenia nenastali žiadne nové pozmeňujúce okolnosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 87.

3. Každý členský štát v primeranej miere zaručí súlad s postupom stanoveným v článku 11 a v tomto článku v prípadoch, keď dôjde k nepeňažnému vkladu bez správy experta uvedenej v článku 10 ods. 1, 2 a 3.

Článok 13

1. Ak pred uplynutím lehoty, ktorú stanovuje vnútroštátne právo a ktorá predstavuje aspoň dva roky od času založenia spoločnosti alebo získania povolenia na začatie jej činnosti, spoločnosť nadobudne aktíva, ktoré patria osobe alebo spoločnosti uvedenej v článku 3 písm. i), v protihodnote najmenej jednej desatiny upísaného základného imania, nadobudnutie sa preskúma a zverejnia sa jeho podrobnosti spôsobom uvedeným v článku 10 ods. 1, 2 a 3 a podlieha schváleniu valného zhromaždenia.

Články 11 a 12 sa uplatňujú primerane.

Členské štáty môžu tiež požadovať, aby sa tieto ustanovenia uplatnili, keď aktíva patria akcionárovi alebo inej osobe.

2. Odsek 1 sa neuplatňuje na nadobudnutia uskutočnené v rámci bežných obchodov spoločnosti ani na nadobudnutia na podnet správneho orgánu alebo súdu alebo pod jeho dohľadom, ani na nadobudnutia na burze.

Článok 14

Ak ustanovenia o znížení upísaného základného imania nestanovia inak, nemôžu byť akcionári oslobodení od povinnosti splatiť svoj vklad.

Článok 15

Kým nedôjde k ďalšej koordinácii vnútroštátnych právnych predpisov, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby boli v prípade premeny inej formy spoločnosti na akciovou spoločnosť dané záruky zodpovedajúce aspoň tým, ktoré sú stanovené v článkoch 2 až 14.

Článok 16

Článkami 2 až 15 nie sú dotknuté predpisy členských štátov o právomoci a postupe pri zmenách stanov alebo aktu o založení spoločnosti.

Článok 17

1. S výnimkou prípadov zníženia upísaného základného imania nesmie dôjsť k rozdeleniu akcionárom, pokiaľ sa ku

dňu skončenia posledného účtovného obdobia čisté obchodné imanie vyplývajúce z ročnej účtovnej závierky spoločnosti alebo čisté obchodné imanie po tomto rozdelení zníži pod výšku upísaného základného imania zvýšenú o rezervné fondy, ktoré nie je možné podľa právnych predpisov ani stanov rozdeliť.

2. Výška upísaného základného imania uvedená v odseku 1 sa zníži o výšku nesplateného upísaného základného imania, pokiaľ toto nesplatené upísané základné imanie ešte nie je zúčtované v aktívach uvedených v súvahe.

3. Čiastka na rozdelenie akcionárom nesmie prekročiť výšku zisku na konci posledného účtovného obdobia zvýšenú o zisk z predchádzajúcich období a platby z rezervných fondov určených na tento účel a zníženie o straty z predchádzajúcich období a o čiastky vložené do rezervných fondov v súlade s právnymi predpismi alebo stanovami.

4. Pojem „rozdelenie“ použitý v odsekoch 1 a 3 zahŕňa najmä výplatu dividend a úrokov spojených s akciami.

5. Ak právne predpisy členského štátu umožňujú výplatu preddavkov na dividendy, musia byť dodržané aspoň tieto podmienky:

a) je zostavená predbežná účtovná závierka, z ktorej je zrejmé, že finančné prostriedky použiteľné na rozdelenie sú dostatočné;

b) čiastka určená na rozdelenie nesmie prekročiť výšku zisku vytvoreného od konca posledného účtovného obdobia, za ktoré je účtovná závierka vypracovaná, zvýšenú o zisk z predchádzajúcich období a platby z rezervných fondov určených na tento účel a zníženie o straty z predchádzajúcich období a o čiastky vložené do rezervných fondov v súlade s právnymi predpismi alebo stanovami.

6. Odsekmi 1 až 5 nie sú dotknuté predpisy členských štátov o zvýšení upísaného základného imania kapitalizáciou rezervných fondov.

7. Právne predpisy členského štátu môžu stanoviť odchýlky od odseku 1 pre investičné spoločnosti s pevným základným imaním.

Pojem „investičná spoločnosť s pevným základným imaním“ v zmysle tohto odseku znamená len spoločnosti:

- a) ktorých jediným predmetom podnikania je investovanie ich prostriedkov do rôznych cenných papierov, nehnuteľností alebo iných majetkových hodnôt s výlučným cieľom rozložiť investičné riziká a poskytovať svojim akcionárom podiel na zisku z hospodárenia s ich aktívami a
- b) ktoré vydali verejnú výzvu na upisovanie ich akcií.

Pokiaľ právne predpisy členských štátov využívajú túto možnosť:

- a) uložia týmto spoločnostiam povinnosť, aby uvádzali označenie „investičná spoločnosť“ na všetkých dokumentoch uvedených v článku 5 smernice 2009/101/ES;
- b) nepovolia takejto spoločnosti, ktorej čisté obchodné imanie je nižšie než čiastka uvedená v odseku 1, rozdelenie akcionárom, pokiaľ je na konci posledného účtovného obdobia celková výška obchodného imania tejto spoločnosti, vyplývajúca z ročnej účtovnej závierky, nižšia než jedenaplnásobok celkovej výšky záväzkov spoločnosti voči veriteľom, ako vyplýva z ročnej účtovnej závierky, alebo by sa po rozdelení pod túto hranicu znížila, a
- c) uložia každej takejto spoločnosti, ktorá pristúpi k rozdeleniu, aj keď je jej čisté obchodné imanie nižšie než čiastka uvedená v odseku 1, aby v poznámke k ročnej účtovnej závierke túto skutočnosť spresnila.

Článok 18

Každé rozdelenie, ktoré nie je v súlade s článkom 17, musia akcionári, ktorí ho dostali, vrátiť, pokiaľ spoločnosť preukáže, že títo akcionári vedeli alebo vzhľadom na okolnosti mali vedieť o neprípustnosti rozdelenia v ich prospech.

Článok 19

1. V prípade závažnej straty upísaného základného imania musí byť zvolané valné zhromaždenie v lehote stanovenej právnymi predpismi členských štátov, aby posúdilo, či by sa mala spoločnosť zrušiť, alebo prijať iné opatrenia.

2. Právne predpisy členského štátu nemôžu stanoviť výšku straty považovanú za závažnú v zmysle odseku 1 na viac než polovicu upísaného základného imania.

Článok 20

1. Spoločnosť nesmie upisovať vlastné akcie.
2. Pokiaľ boli upísané akcie spoločnosti osobou konajúcou vo vlastnom mene, avšak na účet tejto spoločnosti, na upisovateľa sa hľadí, akoby ich upísal na svoj účet.
3. Osoby alebo spoločnosti uvedené v článku 3 písm. i) alebo v prípade zvýšenia upísaného základného imania členovia správneho alebo riadiaceho orgánu sú povinní splatiť akcie upísané v rozpore s týmto článkom.

Právne predpisy členského štátu však môžu stanoviť, že každá zúčastnená osoba sa môže tejto povinnosti zbaviť, pokiaľ preukáže, že nie je osobne zodpovedná.

Článok 21

1. Bez toho, aby bola dotknutá zásada rovnakého zaobchádzania so všetkými akcionármi, ktorí sú v rovnakom postavení, a bez toho, aby bola dotknutá smernica 2003/6/ES, členské štáty môžu povoliť, aby spoločnosť nadobudla svoje vlastné akcie buď priamo, alebo prostredníctvom osoby konajúcej síce vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti. V rozsahu, v akom je nadobudnutie povolené, členské štáty podriadia toto nadobudnutie nasledujúcim podmienkam:

- a) povolenie udeľuje valné zhromaždenie, ktoré stanoví základné podmienky takéhoto nadobudnutia, a najmä maximálny počet akcií, ktoré sa môžu nadobudnúť, dobu, na ktorú sa povolenie udeľuje a ktorej maximálnu dĺžku stanoví vnútroštátne právo, pričom však táto nesmie presiahnuť päť rokov, a v prípade nadobudnutia za úhradu tiež najvyššiu a najnižšiu protihodnotu; členovia správneho alebo riadiaceho orgánu sa presvedčia, že podmienky uvedené v písmenách b) a c) sú dodržané v čase uskutočnenia každého schváleného nadobudnutia;
- b) nadobudnutie vrátane akcií, ktoré spoločnosť nadobudla už skôr a ktoré vlastní, a akcií nadobudnutých osobou konajúcou vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti, nesmie mať za následok zníženie čistého obchodného imania pod čiastku uvedenú v článku 17 ods. 1 a 2
- c) do transakcie môžu byť zahrnuté len akcie, ktorých menovitá hodnota je úplne splatená.

Okrem toho môžu členské štáty podmieniť nadobudnutie v zmysle prvého pododseku ktoroukoľvek z týchto podmienok:

- a) menovitá hodnota alebo prípadne, ak nie je známa menovitá hodnota, účtovná paritná hodnota nadobudnutých akcií vrátane akcií, ktoré spoločnosť nadobudla už skôr a ktoré vlastní, a akcií nadobudnutých osobou konajúcou vo vlastnom mene, ale na účet spoločnosti, nesmie prekročiť hranicu, ktorú stanovujú členské štáty; táto hranica nesmie byť nižšia než 10 % upísaného základného imania;
- b) oprávnenie udelené spoločnosti na nadobudnutie vlastných akcií v zmysle prvého pododseku, maximálny počet akcií, ktoré možno nadobudnúť, doba platnosti oprávnenia a najvyššia alebo najnižšia protihodnota sú určené v stanovách alebo v akte o založení spoločnosti;
- c) spoločnosť spĺňa požiadavky príslušného vykazovania a oznamovania;
- d) podľa rozhodnutia členských štátov možno od určitých spoločností žiadať, aby vyhlásili nadobudnuté akcie za neplatné, ak čiastka rovnajúca sa menovitej hodnote akcií, ktoré boli vyhlásené za neplatné, musí byť zahrnutá do rezervy, ktorú nemožno rozdeliť akcionárom, okrem zníženia upísaného základného imania; túto rezervu možno použiť iba na účely zvýšenia upísaného základného imania kapitalizáciou rezervného fondu, a
- e) nadobudnutie sa nedotkne uspokojenia pohľadávok veriteľov.

2. Právne predpisy členského štátu môžu stanoviť odchýlky od odseku 1 písm. a) prvej vety, pokiaľ je nadobudnutie vlastných akcií spoločnosťou nevyhnutné pre odvrátenie vážnej a bezprostredne hroziacej ujmy spoločnosti. V takom prípade musí správny alebo riadiaci orgán informovať nasledujúce valné zhromaždenie o dôvodoch a povahe vykonaného nadobudnutia, o počte a menovitej hodnote, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, o účtovnej paritnej hodnote nadobudnutých akcií, o podiele nadobudnutých akcií na upísanom základnom imaní, a o protihodnote za tieto akcie.

3. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia odsek 1 písm. a) prvú vetu na akcie nadobudnuté samotnou spoločnosťou alebo osobou konajúcou vo vlastnom mene, avšak na účet spoločnosti, ktoré sa majú rozdeliť zamestnancom tejto spoločnosti alebo zamestnancom spoločnosti, ktorá je s touto spoločnosťou prepojená. K rozdeleniu týchto akcií musí dôjsť v lehote 12 mesiacov odo dňa ich nadobudnutia.

Článok 22

1. Členské štáty môžu rozhodnúť, že článok 21 neuplatnia na:

- a) akcie nadobudnuté na vykonanie rozhodnutia o znížení základného imania alebo v prípade uvedenom v článku 43;
- b) akcie nadobudnuté v dôsledku univerzálneho prevodu majetku;
- c) akcie úplne splatené, nadobudnuté bezplatne alebo bankami a inými finančnými inštitúciami ako nákupné provízie;
- d) akcie nadobudnuté na základe právnej povinnosti alebo v dôsledku súdneho rozhodnutia na ochranu menšinových akcionárov, najmä v prípade zlúčenia a splynutia, zmeny predmetu podnikania alebo právnej formy spoločnosti, prenesenia sídla spoločnosti do zahraničia alebo zavedenia obmedzení na prevod akcií;
- e) akcie nadobudnuté od akcionára v prípade ich nesplatenia;
- f) akcie nadobudnuté na odškodnenie menšinových akcionárov prepojených spoločností;
- g) akcie úplne splatené, nadobudnuté počas súdnej dražby uskutočnenej s cieľom splatenia pohľadávky spoločnosti voči majiteľovi týchto akcií a

h) akcie úplne splatené, vydané investičnou spoločnosťou s pevným základným imaním, ako je uvedená v článku 17 ods. 7 druhom pododseku, a nadobudnuté na žiadosť investora touto spoločnosťou alebo spoločnosťou s ňou prepojenou. Uplatní sa článok 17 ods. 7 tretí pododsek písm. a). Tieto nadobudnutia nesmú spôsobiť zníženie čistého obchodného imania pod čiastku upísaného základného imania zvýšenú o rezervné fondy, ktorých rozdelenie právne predpisy zakazujú.

2. Akcie nadobudnuté v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b) až g) však musia byť scudzené najneskôr v lehote troch rokov odo dňa ich nadobudnutia, pokiaľ menovitá hodnota, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovná paritná hodnota nadobudnutých akcií vrátane akcií, ktoré spoločnosť nadobudla prostredníctvom osoby konajúcej vo vlastnom mene, avšak na účet spoločnosti, nepresahuje 10 % upísaného základného imania.

3. Ak nedôjde k scudzeniu akcií v lehote ustanovenej v odseku 2, akcie sa musia zrušiť. Právne predpisy členského štátu môžu pre toto zrušenie vyžadovať zníženie upísaného základného imania o zodpovedajúcu čiastku. Takéto zníženie sa musí nariadiť, pokiaľ nadobudnutie akcií, ktoré sa majú zrušiť, má za následok zníženie čistého obchodného imania pod čiastku uvedenú v článku 17 ods. 1 a 2.

Článok 23

Akcie nadobudnuté v rozpore s článkami 21 a 22 sa musia scudziť v lehote jedného roka od ich nadobudnutia. Pokiaľ k ich scudzeniu v stanovenej lehote nedôjde, uplatní sa článok 22 ods. 3.

Článok 24

1. Ak právne predpisy členského štátu umožňujú, aby spoločnosť samostatne alebo prostredníctvom osoby konajúcej vo vlastnom mene, avšak na účet spoločnosti, nadobúdala vlastné akcie, podriadia vždy vlastníctvo týchto akcií najmenej týmto podmienkam:

a) z práv, ktoré sú spojené s akciami, je v každom prípade pozastavené hlasovacie právo spojené s vlastnými akciami spoločnosti;

b) pokiaľ sú tieto akcie vykázané v aktívach súvahy, je v pasívach uvedený nerozdeliteľný rezervný fond v rovnakej výške.

2. Ak právne predpisy členského štátu umožňujú, aby spoločnosť samostatne alebo prostredníctvom osoby konajúcej vo vlastnom mene, avšak na účet spoločnosti, nadobúdala vlastné akcie, musia požadovať, aby výročná správa obsahovala najmenej:

a) dôvody nadobudnutí, ku ktorým došlo počas účtovného obdobia;

b) počet a menovitú hodnotu, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovnú paritnú hodnotu akcií nadobudnutých a scudzených počas účtovného obdobia a podiel na upísanom základnom imaní, ktorý tieto akcie predstavujú;

c) v prípadoch nadobudnutia alebo prevodu za úhradu protihodnotu týchto akcií;

d) počet a menovitú hodnotu, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovnú paritnú hodnotu všetkých akcií, ktoré spoločnosť nadobudla a vlastní vo svojom portfóliu, ako aj podiel na upísanom základnom imaní, ktorý tieto akcie predstavujú.

Článok 25

1. Ak členské štáty povoľujú spoločnosti buď priamo, alebo nepriamo poskytovať preddavky, pôžičky alebo zábezpeky s cieľom nadobúdania jej akcií treťou osobou, podmienka tieto transakcie splnením podmienok stanovených v odsekoch 2 až 5.

2. Transakcie sa uskutočnia na zodpovednosť správneho alebo riadiaceho orgánu za spravodlivých trhových podmienok, najmä pokiaľ ide o úrok vyplatený spoločnosti a pokiaľ ide o zábezpeky poskytnuté spoločnosti za pôžičky a preddavky uvedené v odseku 1.

Úverová bonita tretej osoby, alebo v prípade transakcie za účasti viacerých strán úverová bonita každej zo zúčastnených protistrán musí byť náležite preverená.

3. Správny alebo riadiaci orgán predloží transakcie na predchádzajúce schválenie valnému zhromaždeniu, pričom valné zhromaždenie koná v súlade s pravidlami týkajúcimi sa uznášaniaschopnosti a väčšiny stanovenými v článku 44.

Správny alebo riadiaci orgán predloží valnému zhromaždeniu písomnú správu, v ktorej uvedie:

a) dôvody pre danú transakciu;

b) záujem spoločnosti na vykonaní takej transakcie;

c) podmienky, za akých sa transakcia vykoná;

d) riziká súvisiace s danou transakciou, pokiaľ ide o likviditu a platobnú schopnosť spoločnosti, a

e) cenu, za akú tretia osoba akcie nadobudne.

Táto správa sa predloží registru na zverejnenie podľa článku 3 smernice 2009/101/ES.

4. Celková finančná pomoc poskytnutá tretím osobám nesmie mať za žiadnych okolností za následok zníženie čistého obchodného imania pod čiastku uvedenú v článku 17 ods. 1 a 2, a to ani pri zohľadnení zníženia čistého obchodného imania, ku ktorému môže dôjsť, keď svoje vlastné akcie nadobúda spoločnosť alebo niekto na jej účet v súlade s článkom 21 ods. 1.

Spoločnosť zahrnie do pasív v súvahe nerozdeliteľnú rezervu vo výške celkovej finančnej pomoci.

5. V prípadoch, keď tretia osoba nadobúda s finančnou pomocou spoločnosti vlastné akcie tejto spoločnosti v zmysle článku 21 ods. 1 alebo upisuje akcie vydané v dôsledku zvyšovania upísaného základného imania, musí byť takéto nadobudnutie alebo upisovanie uskutočnené za primeranú cenu.

6. Odseky 1 až 5 sa neuplatňujú na transakcie uskutočnené v rámci bežných obchodov bankami a inými finančnými inštitúciami ani na transakcie uskutočnené s cieľom nadobudnutia akcií zamestnancami alebo pre zamestnancov spoločnosti alebo spoločnosti s ňou prepojenej.

Tieto transakcie však nesmú spôsobiť zníženie čistého obchodného imania pod čiastku stanovenú v článku 17 ods. 1.

7. Odseky 1 až 5 sa neuplatňujú na transakcie uskutočnené s cieľom nadobudnúť akcie podľa článku 22 ods. 1 písm. h).

Článok 26

V prípadoch, keď jednotliví členovia správneho alebo riadiaceho orgánu spoločnosti, ktorá je súčasťou transakcie uvedenej v článku 25 ods. 1, alebo členovia správneho alebo riadiaceho orgánu materskej spoločnosti v zmysle článku 1 siedmej smernice Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983 o konsolidovaných účtovných zvierkach, vychádzajúcej z článku 50 ods. 2 písm. g) zmluvy ⁽¹⁾, alebo samotná materská spoločnosť, alebo osoby konajúce vo vlastnom mene, ale na účet členov týchto orgánov alebo na účet tejto spoločnosti, sú protistranou tejto transakcie, členské štáty zaistia prostredníctvom primeraných ochranných opatrení, aby táto transakcia nebola v rozpore s najlepším záujmom spoločnosti.

Článok 27

1. Prijatie vlastných akcií samotnou spoločnosťou alebo prostredníctvom osoby konajúcej vo vlastnom mene, avšak na účet spoločnosti, ako záruky sa považuje za nadobudnutie na účely článku 21, článku 22 ods. 1 a článkov 24 a 25.

2. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia odsek 1 na transakcie uzavreté v rámci bežných obchodov bánk a iných finančných inštitúcií.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 193, 18.7.1983, s. 1. Poznámka: názov smernice 83/349/EHS sa prispôbil, aby vzal do úvahy prečíslovanie článkov Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva v súlade s článkom 5 Lisabonskej zmluvy; pôvodný odkaz bol na článok 54 ods. 3 písm. g) zmluvy.

Článok 28

1. Ak akcie akciovej spoločnosti upíše, nadobudne alebo vlastní iná spoločnosť v zmysle článku 1 smernice 2009/101/ES, v ktorej má akciov spoločnosť priamo alebo nepriamo väčšinu hlasovacích práv, alebo v ktorej môže priamo alebo nepriamo uplatňovať dominantný vplyv, považuje sa to za konanie samotnej akciovej spoločnosti.

Prvý pododsek sa uplatní aj vtedy, ak sa táto iná spoločnosť spravuje právom tretej krajiny a má právnu formu porovnateľnú s právnou formou uvedenou v článku 1 smernice 2009/101/ES.

Ak však akciová spoločnosť má nepriamo väčšinu hlasovacích práv alebo môže nepriamo uplatňovať dominantný vplyv, nemusia členské štáty uplatniť prvý ani druhý pododsek, ak stanovia pozastavenie hlasovacích práv spojených s akciami akciovej spoločnosti, ktorých majiteľom je iná spoločnosť.

2. Ak nedôjde ku koordinácii vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti práva koncernov, môžu členské štáty:

a) vymedziť prípady, v ktorých sa predpokladá, že akciová spoločnosť je schopná uplatňovať dominantný vplyv na inú spoločnosť; ak členský štát využije túto možnosť, musí jeho vnútroštátne právo v každom prípade stanoviť, že možnosť uplatňovať dominantný vplyv existuje, ak akciová spoločnosť:

— má právo menovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu a zároveň je akcionárom alebo spoločníkom tejto inej spoločnosti, alebo

— je akcionárom alebo spoločníkom tejto inej spoločnosti a sama kontroluje väčšinu hlasovacích práv jej akcionárov alebo spoločníkov na základe dohody uzatvorenej s ostatnými akcionármi alebo spoločníkmi tejto spoločnosti.

Členské štáty nie sú povinné stanoviť iné prípady ako tie, ktoré sú uvedené v prvej a druhej zarážke;

b) vymedziť prípady, keď je akciová spoločnosť považovaná za nepriameho držiteľa hlasovacích práv alebo za schopnú nepriamo uplatňovať dominantný vplyv;

c) spresniť okolnosti, za akých je akciová spoločnosť považovaná za držiteľa hlasovacích práv.

3. Členské štáty nemusia uplatňovať prvý a druhý pododsek odseku 1, ak k upisovaniu, nadobúdaniu alebo vlastneniu dochádza na účet inej osoby ako tej, ktorá upisuje, nadobúda alebo je majiteľom akcií, a táto osoba nie je akciovou spoločnosťou uvedenou v odseku 1 ani inou spoločnosťou, v ktorej má akciová spoločnosť priamo či nepriamo väčšinový podiel na hlasovacích právach, alebo v ktorej môže priamo či nepriamo uplatňovať dominantný vplyv.

4. Členské štáty nemusia uplatňovať prvý a druhý pododsek odseku 1, ak akcie upisuje, nadobúda alebo je ich majiteľom iná spoločnosť, ktorá je obchodníkom s cennými papiermi, v rámci svojho predmetu podnikania, ak je členom burzy s cennými papiermi so sídlom alebo pôsobením v členskom štáte alebo ide o spoločnosť schválenú orgánom alebo pod dohľadom orgánu členského štátu príslušného pre dohľad nad obchodníkmi s cennými papiermi, medzi ktorých možno zahrnúť v zmysle tejto smernice aj úverové inštitúcie.

5. Členské štáty nemusia uplatňovať prvý a druhý pododsek odseku 1, ak akcie akciovej spoločnosti držané inou spoločnosťou boli nadobudnuté pred tým, ako vzťah medzi týmito dvoma spoločnosťami zodpovedal podmienkam stanoveným v odseku 1.

Hlasovacie práva spojené s týmito akciami sú však pozastavené a tieto akcie sa vezmú do úvahy pri stanovení, či je splnená podmienka podľa článku 21 ods. 1 písm. b).

6. Členské štáty nemusia uplatňovať článok 22 ods. 2 alebo 3 ani článok 23 v prípade nadobudnutia akcií akciovej spoločnosti inou spoločnosťou, ak stanovia:

a) pozastavenie hlasovacích práv spojených s akciami akciovej spoločnosti, ktoré drží iná spoločnosť, a

b) že členovia správneho alebo riadiaceho orgánu akciovej spoločnosti sú povinní odkúpiť od tejto inej spoločnosti akcie uvedené v článku 22 ods. 2 a 3 a v článku 23 za

cenu, za akú ich táto iná spoločnosť nadobudla; táto sankcia sa neuplatní výlučne v prípade, že uvedení členovia správneho alebo riadiaceho orgánu akciovej spoločnosti preukážu, že táto spoločnosť sa na upisovaní ani nadobúdaní uvedených akcií nepodieľala.

Článok 29

1. O každom zvýšení základného imania musí rozhodnúť valné zhromaždenie. Toto rozhodnutie a aj zvýšenie upísaného základného imania sa zverejnia spôsobom stanoveným v právnych predpisoch každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

2. Stanovy alebo akt o založení, alebo valné zhromaždenie, ktorého rozhodnutie sa musí zverejniť v súlade s pravidlami uvedenými v odseku 1, môžu povoliť zvýšenie upísaného základného imania až do maximálnej výšky, ktorú stanovia vzhľadom na maximálnu výšku stanovenú zákonom. V prípade potreby sa rozhodne o zvýšení upísaného základného imania v medziach výšky stanovenej na to splnomocneným orgánom spoločnosti. Toto splnomocnenie orgánu je maximálne na dobu piatich rokov a valné zhromaždenie ho môže raz alebo viackrát obnoviť vždy na obdobie nepresahujúce päť rokov.

3. Ak bolo vydaných viac druhov akcií, rozhodnutie valného zhromaždenia o zvýšení základného imania uvedené v odseku 1 alebo povolenie na zvýšenie základného imania uvedené v odseku 2 musí byť predmetom oddeleného hlasovania aspoň pre každý druh akcionára, ktorého práva sú transakciou dotknuté.

4. Tento článok sa uplatňuje na vydanie všetkých cenných papierov, ktoré sú prevoditeľné na akcie alebo s ktorými je spojené právo upisovať akcie, ale neuplatňuje sa na premenu týchto cenných papierov ani na výkon práva na upísanie.

Článok 30

Akcie vydané ako protiplnenie za vklad v súvislosti so zvýšením upísaného základného imania musia byť splatené aspoň do výšky 25 % ich menovitej hodnoty, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, ich účtovnej paritnej hodnoty. Ak je stanovené emisné ážio, musí byť úplne splatené.

Článok 31

1. Akcie vydané ako protiplnenie za nepeňažné vklady v súvislosti so zvýšením upísaného základného imania musia byť úplne splatené v lehote piatich rokov od rozhodnutia zvýšiť upísané základné imanie.

2. Vklady uvedené v odseku 1 tvoria predmet správy vypracovanej pred zvýšením základného imania jedným alebo viacerými expertmi nezávislými od spoločnosti, menovanými alebo schválenými správnym orgánom alebo súdom. Takýmito expertmi môžu byť v súlade s právnymi predpismi každého členského štátu fyzické alebo právnické osoby alebo spoločnosti.

Uplatňuje sa článok 10 ods. 2 a 3 a články 11 a 12.

3. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia odsek 2 v prípade zvýšenia upísaného základného imania vykonaného s cieľom zlúčiť, rozdeliť alebo verejne ponúknuť na nákup alebo výmenu akcie a vyplatiť akcionárov spoločnosti, ktorá zaniká alebo sa delí pri zlúčení alebo rozdelení, alebo spoločnosti, ktorá je predmetom verejnej ponuky na nákup alebo výmenu akcií.

V prípade zlúčenia alebo rozdelenia však členské štáty uplatňujú prvý pododsek len vtedy, ak bola vypracovaná správa jedným alebo viacerými nezávislými expertmi o návrhu zmluvy o zlúčení alebo o projekte rozdelenia.

Ak sa členský štát rozhodne, že uplatní odsek 2 v prípade zlúčenia alebo rozdelenia, môže stanoviť, že správu podľa tohto článku a správu vypracovanú jedným alebo viacerými nezávislými expertmi o návrhu zmluvy o zlúčení alebo o projekte rozdelenia môže vypracovať ten istý expert alebo tí istí experti.

4. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia odsek 2, pokiaľ sú všetky akcie vydané v súvislosti so zvýšením upísaného základného imania vydané ako protiplnenie za nepeňažné vklady jednej alebo viacerých spoločností za podmienky, že sa všetci akcionári spoločnosti prijímajúcej vklady dohodli vzdať sa vypracovania správy experta a že sú splnené požiadavky článku 10 ods. 4 písm. b) až f).

Článok 32

Pokiaľ zvýšenie základného imania nie je úplne upísané, zvýši sa základné imanie o upísanú výšku, len ak túto možnosť výslovne stanovia podmienky emisie.

Článok 33

1. V priebehu každého zvyšovania základného imania upisovaného peňažnými vkladmi sa musia akcie prednostne ponúknuť akcionárom pomerne podľa podielu ich akcií na základnom imaní.

2. Právne predpisy členského štátu:

a) nemusia uplatniť odsek 1 na akcie, s ktorými je spojené obmedzené právo na účasť na rozdelení podľa článku 17 a/alebo na rozdelení majetku spoločnosti v prípade jej likvidácie, alebo

b) môžu povoliť, ak sa upísané základné imanie spoločnosti, ktoré tvorí viac druhov akcií s rozdielnym hlasovacím právom alebo právom na účasť na rozdelení podľa článku 17, alebo právom na rozdelení majetku spoločnosti v prípade likvidácie, zvyšuje vydaním nových akcií len jedného z týchto druhov, výkon predkupného práva akcionárov vlastniacich iné druhy akcií až po uplatnení tohto práva akcionármi vlastniacimi druh akcií, ktorý sa vydáva.

3. Ponuka na prednostné upísanie akcií a lehota, v ktorej sa musí toto právo uplatniť, musia byť zverejnené vo vnútroštátnom vestníku určenom v súlade so smernicou 2009/101/ES. Právne predpisy členského štátu však nemusia požadovať toto zverejnenie, pokiaľ všetky akcie spoločnosti znejú na meno. V tomto prípade musia byť všetci akcionári informovaní písomne. Predkupné právo musí byť uplatnené v lehote najmenej 14 dní odo dňa zverejnenia ponuky alebo odo dňa odoslania listov akcionárom.

4. Stanovy alebo akt o založení spoločnosti nemôžu predkupné právo obmedziť ani vylúčiť. Môže sa tak však stať na základe rozhodnutia valného zhromaždenia. Správny alebo riadiaci orgán je povinný predložiť takému valnému zhromaždeniu písomnú správu, v ktorej uvedie dôvody obmedzenia alebo vylúčenia predkupného práva a stanovovania navrhovanej ceny emisie. Valné zhromaždenie prijme rozhodnutie podľa pravidiel o uznášaniaschopnosti a pravidiel o väčšinovom rozhodovaní ustanovených v článku 44. Jeho rozhodnutie sa zverejní spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

5. Právne predpisy členského štátu môžu stanoviť, že stanovy, akt o založení spoločnosti alebo valné zhromaždenie uznávajúce sa podľa pravidiel o uznávaniaschopnosti, o väčšinovom rozhodovaní a o zverejňovaní stanovených v odseku 4 môžu udeliť právomoc obmedziť alebo vylúčiť predkupné právo orgánu spoločnosti, ktorý je oprávnený rozhodovať o zvýšení upísaného základného imania v medziach schválenej výšky základného imania. Táto právomoc sa nemôže udeliť na dlhšie obdobie, než je oprávnenie, ktoré je stanovené v článku 29 ods. 2.

6. Odseky 1 až 5 sa uplatňujú na vydanie všetkých cenných papierov, ktoré sú prevoditeľné na akcie alebo s ktorými je spojené právo na upísanie akcií, ale neuplatňuje sa na premenu týchto cenných papierov ani na výkon práva na upísanie akcií.

7. Ak sa akcie vydajú bankám alebo iným finančným inštitúciám s cieľom ponúknuť ich akcionárom spoločnosti v súlade s odsekmi 1 a 3 na základe rozhodnutia o zvýšení upísaného základného imania, k vylúčeniu predkupného práva na účely odsekov 4 a 5 nedôjde.

Článok 34

Každé zníženie upísaného základného imania s výnimkou zníženia nariadeného súdnym rozhodnutím musí podliehať aspoň rozhodnutiu valného zhromaždenia, ktoré sa uznáva podľa pravidiel o uznávaniaschopnosti a o väčšinovom rozhodovaní ustanovených v článku 44, bez toho, aby boli dotknuté články 40 a 41. Toto rozhodnutie musí byť zverejnené spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

V oznámení o zvolaní valného zhromaždenia musí byť uvedený aspoň účel zníženia základného imania a spôsob jeho vykonania.

Článok 35

Ak bolo vydaných viac druhov akcií, rozhodnutie valného zhromaždenia o znížení upísaného základného imania musí byť predmetom oddeleného hlasovania aspoň pre každý druh akcionárov, ktorých práva sú touto transakciou dotknuté.

Článok 36

1. V prípade zníženia upísaného základného imania majú prinajmenšom veritelia, ktorých pohľadávky vznikli pred zverejnením rozhodnutia o znížení, právo aspoň na zábezpeku pohľadávok, ktoré nie sú splatné v deň zverejnenia. Členské štáty nesmú takéto právo vylúčiť, pokiaľ veriteľ nemá k dispo-

zícii primerané zabezpečenie pohľadávok alebo ak toto zabezpečenie nie je nevyhnutné so zreteľom na aktíva spoločnosti.

Členské štáty ustanovia podmienky uplatňovania práva stanoveného v prvom pododseku. V každom prípade členské štáty zabezpečia, aby boli veritelia oprávnení obrátiť sa na príslušný správny orgán alebo súd, aby získali primerané zabezpečenie pohľadávok, pokiaľ môžu spoľahlivo preukázať, že v dôsledku zníženia upísaného základného imania je ohrozené uspokojenie ich pohľadávok a že od spoločnosti nedostali primerané zabezpečenie pohľadávok.

2. Právne predpisy členských štátov stanovia aspoň to, že zníženie základného imania bude neplatné alebo že v prospech akcionárov nedôjde k žiadnej platbe, pokiaľ nebudú uspokojení veritelia alebo pokiaľ súd nerozhodne, že žiadosti veriteľov sa nemá vyhovieť.

3. Tento článok sa uplatňuje, pokiaľ k zníženiu upísaného základného imania dôjde úplným alebo čiastočným odpustením splatenia zostatkov vkladov akcionárov.

Článok 37

1. Členské štáty nemusia uplatňovať článok 36 na zníženie upísaného základného imania, ktorého cieľom je vyrovnať vzniknuté straty alebo zahrnúť finančné čiastky do rezervného fondu za podmienky, že následne výška tohto rezervného fondu nepresiahne 10 % zníženého upísaného základného imania. Tento rezervný fond sa nemôže s výnimkou zníženia upísaného základného imania rozdeliť medzi akcionárov; môže sa použiť len na vyrovnanie vzniknutej straty alebo na zvýšenie upísaného základného imania kapitalizáciou tohto rezervného fondu, pokiaľ členské štáty túto operáciu umožňujú.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 stanovia právne predpisy členských štátov aspoň opatrenia potrebné na to, aby sa zabezpečilo, že sa čiastky plynúce zo zníženia upísaného základného imania nemôžu použiť na vykonanie platieb alebo na rozdelenie akcionárom ani na zbavenie akcionárov povinnosti splatiť svoj vklad.

Článok 38

Upísané základné imanie sa nesmie znížiť na čiastku nižšiu, než je minimálne základné imanie stanovené v článku 6.

Členské štáty však môžu povoliť takéto zníženie, pokiaľ zároveň stanovia, že rozhodnutie znížiť upísané základné imanie nadobudne účinnosť, len ak dôjde k zvýšeniu upísaného základného imania na úroveň, ktorá sa rovná aspoň stanovenému minimu.

Článok 39

Ak právne predpisy členského štátu umožňujú úplnú alebo čiastočnú amortizáciu upísaného základného imania bez jeho súčasného zníženia, musia vyžadovať splnenie aspoň týchto podmienok:

- a) ak stanovy alebo akt o založení spoločnosti umožňujú amortizáciu, rozhodne o tejto amortizácii valné zhromaždenie aspoň za obvyklých podmienok uznášaniaschopnosti a väčšinového rozhodovania; ak stanovy alebo akt o založení spoločnosti neumožňujú amortizáciu, rozhodne o nej valné zhromaždenie aspoň za podmienok uznášaniaschopnosti a väčšinového rozhodovania stanovených v článku 44; toto rozhodnutie musí byť zverejnené spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES;
- b) amortizácia sa môže uskutočniť len z prostriedkov určených na rozdelenie v zmysle článku 17 ods. 1 až 4;
- c) akcionári, ktorých akcie sú amortizované, si ponechajú svoje práva v spoločnosti s výnimkou práva na vrátenie vkladu a práva na účasť na rozdelení prvej dividendy z neamortizovaných akcií.

Článok 40

1. Ak právne predpisy členského štátu umožňujú spoločnostiam znížiť ich upísané základné imanie povinným stiahnutím akcií z obehu, musia vyžadovať splnenie aspoň týchto podmienok:

- a) povinné stiahnutie musí byť stanovené alebo povolené v stanovách alebo v akte o založení spoločnosti pred upísaním akcií, ktoré majú byť stiahnuté;
- b) ak je povinné stiahnutie povolené len stanovami alebo aktom o založení spoločnosti, rozhodne o ňom valné zhromaždenie, pokiaľ ho jednomyseľne neschvália dotknutí akcionári;

c) orgán spoločnosti, ktorý rozhodne o povinnom stiahnutí, určí podmienky a spôsob uskutočnenia tejto operácie, pokiaľ neboli určené už v stanovách alebo v akte o založení spoločnosti;

d) článok 36 sa uplatňuje okrem prípadu úplne splatených akcií, ktoré sú spoločnosti poskytnuté bezplatne alebo ktoré sú stiahnuté s využitím prostriedkov určených na rozdelenie v súlade s článkom 17 ods. 1 až 4; v týchto prípadoch musí byť do rezervného fondu zahrnutá čiastka rovnajúca sa menovitej hodnote, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovnej paritnej hodnote všetkých stiahnutých akcií. Tento rezervný fond sa nesmie s výnimkou zníženia upísaného základného imania rozdeliť akcionárom; tento rezervný fond je možné použiť len na vyrovnanie vzniknutých strát alebo na zvýšenie upísaného základného imania kapitalizáciou tohto rezervného fondu, pokiaľ to členské štáty umožňujú, a

e) rozhodnutie o povinnom stiahnutí sa musí zverejniť spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

2. Článok 34 ods. 1 a články 35, 37 a 44 sa neuplatňujú na prípady uvedené v odseku 1 tohto článku.

Článok 41

1. V prípade zníženia upísaného základného imania stiahnutím z obehu akcií nadobudnutých samotnou spoločnosťou alebo prostredníctvom osoby konajúcej vo vlastnom mene, avšak na účet tejto spoločnosti, musí o stiahnutí vždy rozhodnúť valné zhromaždenie.

2. Článok 36 sa uplatní, ak nejde o úplne splatené akcie, ktoré boli nadobudnuté bezplatne alebo s využitím prostriedkov určených na rozdelenie v súlade s článkom 17 ods. 1 až 4; v týchto prípadoch musí byť do rezervného fondu zahrnutá čiastka rovnajúca sa menovitej hodnote, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovnej paritnej hodnote všetkých stiahnutých akcií. Tento rezervný fond nesmie byť s výnimkou zníženia upísaného základného imania rozdelený medzi akcionárov. Tento rezervný fond je možné použiť len na vyrovnanie vzniknutých strát alebo na zvýšenie upísaného základného imania kapitalizáciou tohto rezervného fondu, pokiaľ to členské štáty umožňujú.

3. Články 35, 37 a 44 sa neuplatnia v prípadoch uvedených v odseku 1 tohto článku.

Článok 42

Ak v prípadoch uvedených v článku 39, článku 40 ods. 1 písm. b) a článku 41 ods. 1 existuje viac druhov akcií, rozhodnutie valného zhromaždenia o amortizácii upísaného základného imania alebo o jeho znížení stiahnutím akcií z obehu musí byť predmetom oddeleného hlasovania najmenej pre každý druh akcionárov, ktorých práva sú touto transakciou dotknuté.

Článok 43

Ak právne predpisy členského štátu povoľujú spoločnostiam vydávať odkúpiteľné akcie, požadujú pre odkúpenie týchto akcií splnenie aspoň týchto podmienok:

- a) odkúpenie musia povoľovať stanovy alebo akt o založení spoločnosti pred upísaním odkúpiteľných akcií;
- b) tieto akcie musia byť úplne splatené;
- c) podmienky a podrobnosti odkúpenia určujú stanovy alebo akt o založení spoločnosti;
- d) k odkúpeniu môže dôjsť len z prostriedkov určených na rozdelenie v súlade s článkom 17 ods. 1 až 4 alebo z výnosu novej emisie uskutočnenej s cieľom tohto odkúpenia;
- e) čiastka, ktorá sa rovná menovitej hodnote, alebo ak menovitá hodnota nie je známa, účtovnej paritnej hodnote všetkých odkúpených akcií, musí byť zahrnutá do rezervného fondu, ktorý nie je možné s výnimkou zníženia upísaného základného imania rozdeliť akcionárom; tento rezervný fond je možné použiť len na zvýšenie upísaného základného imania kapitalizáciou tohto rezervného fondu;
- f) písmeno e) sa neuplatňuje na odkúpenie s využitím výnosu z novej emisie uskutočnenej s cieľom tohto odkúpenia;
- g) ak je v dôsledku odkúpenia stanovená výplata ážia v prospech akcionárov, môže byť toto ážio vyplatené len z prostriedkov určených na rozdelenie v súlade s článkom 17 ods. 1 až 4 alebo z iného rezervného fondu než uvedeného v písmene e) tohto článku, ktorý nie je možné s výnimkou znižovania upísaného základného imania rozdeliť akcionárom; tento rezervný fond je možné použiť

len na zvýšenie upísaného základného imania kapitalizáciou tohto rezervného fondu alebo na vyrovnanie nákladov uvedených v článku 3 písm. j), alebo na vyrovnanie nákladov na emisiu akcií alebo dlhopisov, alebo na výplatu ážia majiteľom odkupovaných akcií alebo dlhopisov;

- h) oznámenie o odkúpení musí byť zverejnené spôsobom stanoveným právnymi predpismi každého členského štátu v súlade s článkom 3 smernice 2009/101/ES.

Článok 44

Právne predpisy členských štátov stanovujú, že rozhodnutia uvedené v článku 33 ods. 4 a 5 a článkoch 34, 35, 39 a 42 musia byť prijaté aspoň dvojtretinovou väčšinou hlasov spojených so zastúpenými cennými papiermi alebo zastúpeným upísaným základným imaním.

Právne predpisy členských štátov však môžu stanoviť, že ak je zastúpená aspoň polovica upísaného základného imania, postačuje jednoduchá väčšina hlasov uvedených v prvom odseku.

Článok 45

1. Členské štáty sa môžu odchýliť od ustanovení článku 9 prvého odseku, článku 21 ods. 1 písm. a) prvej vety a článkov 29, 30 a 33 v rozsahu, v akom je to nevyhnutné na prijatie alebo uplatňovanie ustanovení určených na podporu účasti zamestnancov alebo ďalších skupín osôb určených vnútroštátnym právom na základnom imaní podnikov.

2. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia článok 21 ods. 1 písm. a) prvú vetu a články 34, 35, 40, 41, 42 a 43 na spoločnosti založené podľa osobitných právnych predpisov, ktoré vydávajú podielové a zamestnanecké akcie; zamestnanecké akcie sa vydávajú v prospech združenia zamestnancov spoločnosti, ktorí sú na valnom zhromaždení akcionárov zastupovaní splnomocnenými zástupcami s hlasovacím právom.

Článok 46

Na účely vykonávania tejto smernice zabezpečia právne predpisy členských štátov rovnaké zaobchádzanie so všetkými akcionármi v rovnakom postavení.

Článok 47

1. Členské štáty môžu rozhodnúť, že neuplatnia článok 3 písm. g), i), j) a k) na spoločnosti existujúce ku dňu nadobudnutia účinnosti zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení prijatých na dosiahnutie súladu so smernicou 77/91/EHS.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 48

Smernica 77/91/EHS zmenená a doplnená aktmi uvedenými v prílohe II časti A sa zrušuje bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc do vnútroštátneho práva a uplatňovanie, ktoré sú uvedené v prílohe II časti B.

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe III.

Článok 49

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 50

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 25. októbra 2012

Za Európsky parlament

predseda

M. SCHULZ

Za Radu

predseda

A. D. MAVROYIANNIS

PRÍLOHA I

FORMY SPOLOČNOSTÍ UVEDENÉ V ČLÁNKU 1 ODS. 1 PRVOM PODODSEKU

- v Belgicku:
anonyme/naamloze vennootschap,
- v Bulharsku:
акционерно дружество,
- v Českej republike:
akciová společnost,
- v Dánsku:
aktieselskab,
- v Nemecku:
Aktiengesellschaft,
- v Estónsku:
aktsiaselts,
- v Írsku:
public company limited by shares,
public company limited by guarantee and having a share capital,
- v Grécku:
άνώνυμη εταιρία,
- v Španielsku:
sociedad anónima,
- vo Francúzsku:
société anonyme,
- v Taliansku:
società per azioni,
- na Cypre:
δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με μετοχές, δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με εγγύηση που διαθέτουν μετοχικό κεφάλαιο,
- v Lotyšsku:
akciju sabiedrība,
- v Litve:
akcinė bendrovė,
- v Luxembursku:
société anonyme,

- v Maďarsku:
nyilvánosan működő részvénytársaság,
 - na Malte:
kumpanija pubblika/public limited liability company,
 - v Holandsku:
naamloze vennootschap,
 - v Rakúsku:
Aktiengesellschaft,
 - v Poľsku:
spółka akcyjna,
 - v Portugalsku:
sociedade anónima,
 - v Rumunsku:
societate pe acțiuni,
 - v Slovinsku:
delniška družba,
 - na Slovensku:
akciová spoločnosť,
 - vo Fínsku:
julkinen osakeyhtiö/publikt aktiebolag,
 - vo Švédsku:
aktiebolag,
 - v Spojenom kráľovstve:
public company limited by shares,
public company limited by guarantee and having a share capital.
-

PRÍLOHA II

ČASŤ A

Zrušená smernica s neskoršími zmenami a doplneniami
(podľa článku 48)

Smernica Rady 77/91/EHS
(Ú. v. ES L 26, 31.1.1977, s. 1).

Príloha I bod III časť C aktu o pristúpení z roku 1979
(Ú. v. ES L 291, 19.11.1979, s. 89)

Príloha I aktu o pristúpení z roku 1985
(Ú. v. ES L 302, 15.11.1985, s. 157).

Smernica Rady 92/101/EHS
(Ú. v. ES L 347, 28.11.1992, s. 64).

Príloha I bod XI časť A aktu o pristúpení z roku 1994
(Ú. v. ES C 241, 29.8.1994, s. 194).

Príloha II bod 4 časť A aktu o pristúpení z roku 2003
(Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 338).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/68/ES
(Ú. v. EÚ L 264, 25.9.2006, s. 32).

Smernica Rady 2006/99/ES
(Ú. v. EÚ L 363, 20.12.2006, s. 137).

Iba bod 2 časti A prílohy.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/109/ES
(Ú. v. EÚ L 259, 2.10.2009, s. 14).

Iba článok 1.

ČASŤ B

Zoznam lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a uplatňovanie
(podľa článku 48)

Smernica	Lehota na transpozíciu	Dátum uplatňovania
77/91/EHS	17. december 1978	—
92/101/EHS	31. december 1993	1. január 1995
2006/68/ES	15. apríl 2008	—
2006/99/ES	1. január 2007	—
2009/109/ES	30. jún 2011	—

PRÍLOHA III

TABUĽKA ZHODY

Smernica 77/91/EHS	Táto smernica
článok 1 ods. 1 prvý pododsek úvodná časť	článok 1 ods. 1 prvý pododsek
článok 1 ods. 1 prvý pododsek prvá až dvadsiata siedma zarážka	príloha I
článok 1 ods. 1 druhý pododsek	článok 1 ods. 1 druhý pododsek
článok 1 ods. 2	článok 1 ods. 2
článok 2 úvodná časť	článok 2 úvodná časť
článok 2 písm. a)	článok 2 písm. a)
článok 2 písm. b)	článok 2 písm. b)
článok 2 písm. c) prvá zarážka	článok 2 písm. c)
článok 2 písm. c) druhá zarážka	článok 2 písm. d)
článok 2 písm. d)	článok 2 písm. e)
článok 2 písm. e)	článok 2 písm. f)
články 3 až 5	články 3 až 5
článok 6 ods. 1 prvý pododsek	článok 6 ods. 1
článok 6 ods. 1 druhý pododsek	—
článok 6 ods. 2	—
článok 6 ods. 3	článok 6 ods. 2
článok 7	článok 7
článok 8 ods. 1	článok 8 prvý odsek
článok 8 ods. 2	článok 8 druhý odsek
článok 9 ods. 1	článok 9 prvý odsek
článok 9 ods. 2	článok 9 druhý odsek
článok 10	článok 10
článok 10a ods. 1 prvý pododsek	článok 11 ods. 1 prvý pododsek
článok 10a ods. 1 druhý pododsek prvá veta	článok 11 ods. 1 druhý pododsek
článok 10a ods. 1 druhý pododsek druhá veta	článok 11 ods. 1 tretí pododsek
článok 10a ods. 2 prvý pododsek	článok 11 ods. 2 prvý pododsek
článok 10a ods. 2 druhý pododsek prvá veta	článok 11 ods. 2 druhý pododsek

Smernica 77/91/EHS	Táto smernica
článok 10a ods. 2 druhý pododsek druhá veta	článok 11 ods. 2 tretí pododsek
článok 10a ods. 2 tretí pododsek prvá veta	článok 11 ods. 2 štvrtý pododsek
článok 10a ods. 2 tretí pododsek druhá veta	článok 11 ods. 2 piaty pododsek
článok 10a ods. 3	článok 11 ods. 3
článok 10b	článok 12
článok 11 ods. 1 prvý pododsek prvá veta	článok 13 ods. 1 prvý pododsek
článok 11 ods. 1 prvý pododsek druhá veta	článok 13 ods. 1 druhý pododsek
článok 11 ods. 1 druhý pododsek	článok 13 ods. 1 tretí pododsek
článok 11 ods. 2	článok 13 ods. 2
článok 12	článok 14
článok 13	článok 15
článok 14	článok 16
článok 15 ods. 1 písm. a)	článok 17 ods. 1
článok 15 ods. 1 písm. b)	článok 17 ods. 2
článok 15 ods. 1 písm. c)	článok 17 ods. 3
článok 15 ods. 1 písm. d)	článok 17 ods. 4
článok 15 ods. 2	článok 17 ods. 5
článok 15 ods. 3	článok 17 ods. 6
článok 15 ods. 4 prvý pododsek	článok 17 ods. 7 prvý pododsek
článok 15 ods. 4 druhý pododsek prvá zarážka	článok 17 ods. 7 druhý pododsek písm. a)
článok 15 ods. 4 druhý pododsek druhá zarážka	článok 17 ods. 7 druhý pododsek písm. b)
článok 15 ods. 4 tretí pododsek	článok 17 ods. 7 tretí pododsek
článok 16	článok 18
článok 17	článok 19
článok 18	článok 20
článok 19 ods. 1 prvý pododsek	článok 21 ods. 1 prvý pododsek
článok 19 ods. 1 druhý pododsek bod i) až v)	článok 21 ods. 1 druhý pododsek písm. a) až e)
článok 19 ods. 2 a 3	článok 21 ods. 2 a 3

Smernica 77/91/EHS	Táto smernica
článok 20	článok 22
článok 21	článok 23
článok 22	článok 24
článok 23 ods. 1 prvý pododsek	článok 25 ods. 1
článok 23 ods. 1 druhý pododsek prvá veta	článok 25 ods. 2 prvý pododsek
článok 23 ods. 1 druhý pododsek druhá veta	článok 25 ods. 2 druhý pododsek
článok 23 ods. 1 tretí pododsek prvá veta	článok 25 ods. 3 prvý pododsek
článok 23 ods. 1 tretí pododsek prvá časť druhej vety	článok 25 ods. 3 druhý pododsek úvodná časť
článok 23 ods. 1 tretí pododsek druhá časť druhej vety	článok 25 ods. 3 druhý pododsek písm. a) až e)
článok 23 ods. 1 tretí pododsek tretia veta	článok 25 ods. 3 tretí pododsek
článok 23 ods. 1 štvrtý pododsek prvá veta	článok 25 ods. 4 prvý pododsek
článok 23 ods. 1 štvrtý pododsek druhá veta	článok 25 ods. 4 druhý pododsek
článok 23 ods. 1 piaty pododsek	článok 25 ods. 5
článok 23 ods. 2 prvá veta	článok 25 ods. 6 prvý pododsek
článok 23 ods. 2 druhá veta	článok 25 ods. 6 druhý pododsek
článok 23 ods. 3	článok 25 ods. 7
článok 23a	článok 26
článok 24	článok 27
článok 24a ods. 1 písm. a)	článok 28 ods. 1 prvý pododsek
článok 24a ods. 1 písm. b)	článok 28 ods. 1 druhý pododsek
článok 24a ods. 2	článok 28 ods. 1 tretí pododsek
článok 24a ods. 3	článok 28 ods. 2
článok 24a ods. 4 písm. a)	článok 28 ods. 3
článok 24a ods. 4 písm. b)	článok 28 ods. 4
článok 24a ods. 5	článok 28 ods. 5
článok 24a ods. 6	článok 28 ods. 6
článok 25	článok 29
článok 26	článok 30

Smernica 77/91/EHS	Táto smernica
článok 27	článok 31
článok 28	článok 32
článok 29	článok 33
článok 30	článok 34
článok 31	článok 35
článok 32	článok 36
článok 33	článok 37
článok 34 prvá veta	článok 38 prvý odsek
článok 34 druhá veta	článok 38 druhý odsek
článok 35	článok 39
článok 36	článok 40
článok 37	článok 41
článok 38	článok 42
článok 39	článok 43
článok 40 ods. 1	článok 44 prvý odsek
článok 40 ods. 2	článok 44 druhý odsek
článok 41	článok 45
článok 42	článok 46
článok 43 ods. 1	—
článok 43 ods. 2 prvý pododsek	článok 47 ods. 1
článok 43 ods. 2 druhý a tretí pododsek	—
článok 43 ods. 3	článok 47 ods. 2
—	článok 48
—	článok 49
článok 44	článok 50
—	príloha II
—	príloha III

Predplatné na rok 2012 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročné DVD	22 úradných jazykov EÚ	1 310 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	840 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačné (súhrnné) DVD	22 úradných jazykov EÚ	100 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, DVD, jedno vydanie za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom DVD.

Predplatitelia Úradného vestníka Európskej únie môžu získať na základe žiadosti rôzne prílohy k úradnému vestníku. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznamov pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do Úradného vestníka Európskej únie.

Predaj a predplatné

Rozličné platené publikácie, rovnako ako aj Úradný vestník Európskej únie, si možno predplatiť a získať u obchodných distribútorov. Zoznam obchodných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm.

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke možno prehliadať Úradný vestník Európskej únie, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>.

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK